

Tēvijas Sargs

«Operation
Summer Shield»

NATO

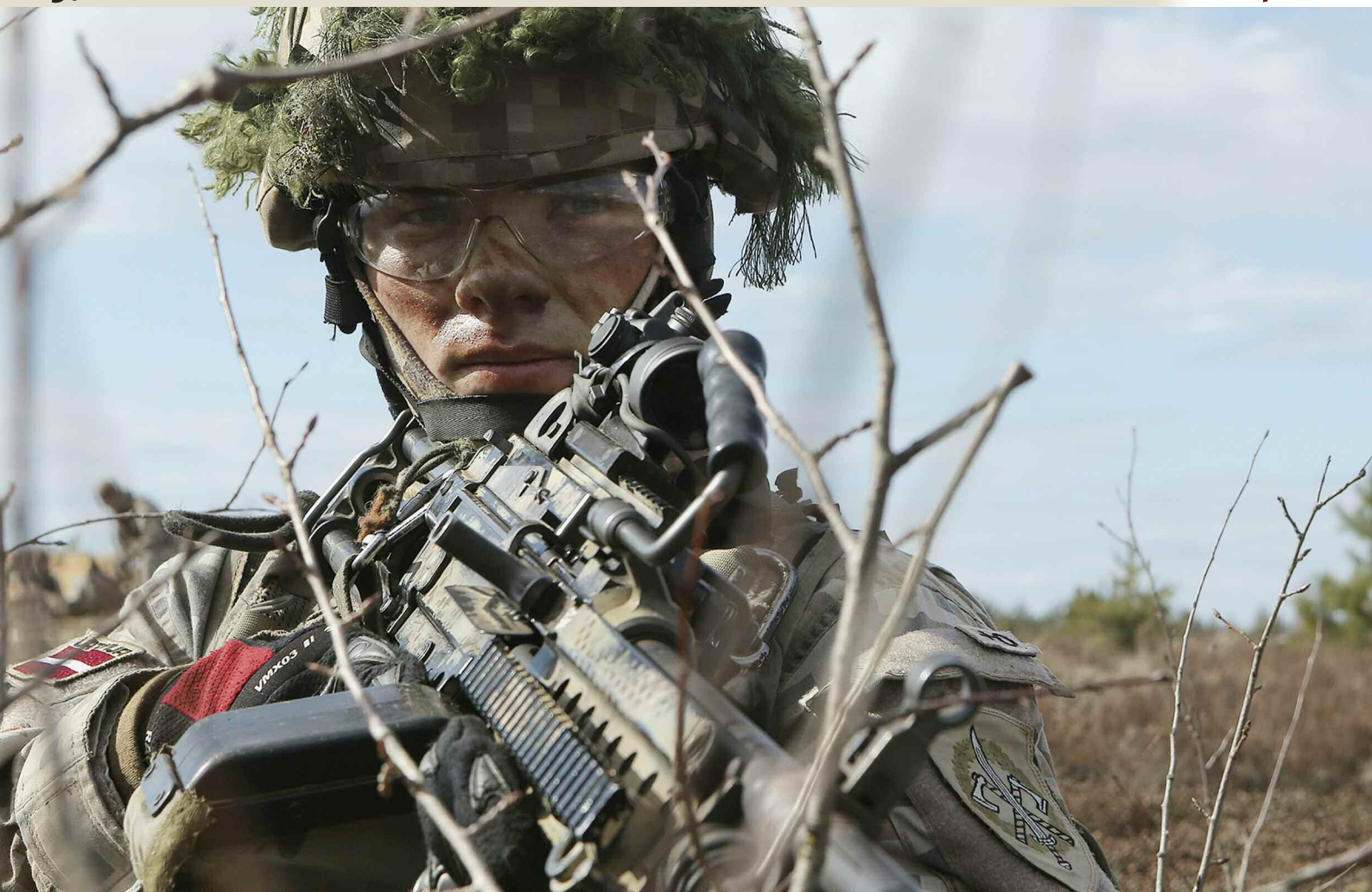
Zemessardze

Pirmais policijas
bataljons

Sports

Vēsture

€ 0,85
Ls 0,60

Aprīlis

2014

Nr. 4

Latvijas

militārā

hronika,

jaunumi,

fakti,

sasniegumi

militārais
žurnāls

Ja esi Latvijas Republikas pilsonis vecumā no **18 līdz 39 gadiem** un esi ieguvis vai vasarā iegūsi vismaz vidējo izglītību, — tālākā informācija ir domāta **tieši Tev!**

Pat ja neesi vēl ieguvis vidējo, bet tikai pamata izglītību, arī Tev, ja esi pārliecināts par savām fiziskajām un garīgajām spējām, esi drosmīgs un vēlies savu karjeru saistīt ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Latvijas valsts piedāvā:

KARJERAS IESPĒJAS

Nacionālos bruņotajos spēkos

Latvijas Republikas pilsoņi (vecumā no 18 gadiem) tiek aicināti pieteikties profesionālajā militārā dienestā (PD) Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) un Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (NAA).

Pieteikumu vari iesniegt, arī izmantojot internetu — <http://www.rjc.gov.lv/lv/Rekrutesana.aspx> (skat. 1. solis)

2014. gadā NBS iesaucamo karavīru skaits — **315** (Sauszemes spēku kājnieku brigādē — 120, Štāba bataljonā — 30, Jūras spēku flotilē — 10, Speciālo uzdevumu vienībā — 40, studijām NAA — 80, instruktori un karavīri speciālisti — 35).

PD kurss	PD pieņemamo skaits	Plānotais PD uzsākšanas datums*
SzS/ŠBn/speciālisti	25/15/5	13. 01. 2014.
SzS ŠBn/speciālisti	25/15/5	23. 01. 2014.
SzS/speciālisti	40/5	13. 02. 2014.
NAA kadeti/speciālisti	40/5	08. 09. 2014.
NAA kadeti/speciālisti	40/5	08. 09. 2014.
SUV/speciālisti	40/5	02. 10. 2014.
SzS/JSF/speciālisti	30/10/5	16. 10. 2014.

*Izmaiņas ar 16.01.2014.

Plānojot kandidēt uz kādu no iesaukumiem, rēķinies, ka mums būs nepieciešamas vismaz 2 nedēļas, lai pārliecinātos par Tāvu atbilstību PD prasībām

Neatliec pieteikšanos līdz pēdējam brīdim!!!

Nacionālie bruņotie spēki Tev **NODROŠINĀS:**

- Karavīra atalgojumu, sākot **ar pirmo dienu** — apmēram **€ 570** pēc nodokļu nomaksas;
- Bezmaksas **medicīnisko aprūpi**;
- Pilnus **apģērba komplektus** un ekipējumu;
- **Bez maksas** — visu nepieciešamo **izglītību** karjeras uzsākšanai un turpināšanai;
- Pilnu militāro **sociālo garantiju** komplektu (**pabalsti, izdienas pensija, kompensācijas u.c.**);
- **Ārvalstu komandējumus**;
- Pašattīstības un izaugsmes iespējas;
- **Karjeru** visa darba mūža garumā;
- **Sociāli respektablu profesiju.**

Pretendentiem jābūt krimināli nesodītiem, ar atbilstošu veselības stāvokli, fizisko sagatavotību un psiholoģisko noturību.

INFORMĀCIJA

www.mil.lv, www.rjc.gov.lv

kā arī Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrā (adrese: Rīga, **K. Valdemāra iela 10/12**; ieeja no Elizabetes ielas);
apmeklētāju pieņemšanas laiks — darba dienās no plkst. 9.00 līdz 16.00. Tālrunis: **67335392**.

Sagatavojuši RJC Rekrutēšanas nodaļa.

Latvijas ziņas	2
Latvijas aizsardzības jomas aktualitātes	4
Desmit gadi NATO sastāvā	6
Rīgā atklāts jauns piemineklis	7
Drošības un aizsardzības industrija veido dialogu ar valsti	8
«Operation Summer Shield»	9
Zemessardze gaida patriotus	12
Pirmais policijas bataljons	14
Piemineklis kritušajiem karavīriem Adažos	16
Augsim, lai gods kalpot!	17
Jūras spēku flotile saņem piekto patruļkuģi — «Rēzekne»	21
Skaistums ir labākais spēks, tā ir visuvarenās dzīves uzvara	22
Sports	24
1914. gads: mobilizācija un kaujas Austrumprūsijā	26
Indoķīnas ceļojums	28
Zināšanai	31
Leģendārais samurajs — Mijamoto Musaši	32
Ārzemju ziņas	34
ASV gatavojas stratēģisko ieroču samazināšanai un vienlaikus modernizē kodolieroču arsenālus	36

Reģistrācijas apliecība nr. 90009222536
Izdevējs — Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija

Redakcijas adrese: K. Valdemāra ielā
10/12, Rīgā, LV-1473
Tālr. 67335383, fakss 67335384, e-mail:
redakcija@sargs.lv

**Eiropas Militārās
preses asociācijas biedrs**
www.empamil.eu

Iespiests Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūrā
O. Vācieša ielā 43, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.
Galvenā redaktore **Līga Lakuča** —
67335383
Literārā redaktore
Rasma Priekule — **67335391**
Žurnālists **Taivo Trams** — **67335391**
Fotoredaktors **Gatis Dieziņš** —
67335399

Fotogrāfs **Normunds Mežiņš** —
67335399
Makets **Aigars Nesters** — **67335391**

Red. pārstāvis **ASV V. Kukainis**.
237 Springmont Road. Northfield,
OH 44067, USA.
Tālrunis (330) 467 1232.
e-pasts: dvkukainis@aol.com

Red. pārstāve Vācijā **I. Marx**.
Tālrunis 89 4530 1802,
e-pasts: iveta_marx@web.de

Red. pārstāve Austrālijā **I. Abele**.
Tālrunis 03 9432 3603,
e-pasts: ilzel.abele@gmail.com

Red. pārstāvis Kanādā **J. Bilinskis**.
210-570 Proudfoot Lane,
London, ON N6H 4Z1, Canada.
Tālrunis 519 474 1080
e-pasts: jbilinskis@rogers.com

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar
autoru viedokli.
Autoru manuskriptus atpakaļ neizsūdz.

1. februārī Kanādā, Hamiltonas Latviešu biedrības namā notika Kristus draudzes rīkotā filma pēcpusdienā. Bija ieradies krietns skaits tautiešu, lai noskatītos divas Dzintras Gekas producētās dokumentālās filmas: «Bērnības zeme Sibīrijā» un «Gvido Zvaigzne», kas ir godalgota filma par barikāžu laika notikumiem Rīgā 1991. gadā.

Pēc ievadvārdiem Gundaris Kīkaura lūdza pazīstamo filmu producenti Dzintru Geku, kura bija ieradusies Kanādā, pastāstīt par topošo filmu, kurai tiek intervēti vairāki Kanādā dzīvojoši latvieši, kas kā bērni vai jaunieši pēc kara nokļuva DP nometnēs Vācijā (*Displaced Persons* jeb, kā latvieši saka, Dieva putniņi).

Hamiltonā Dzintrai Gekai bija arī īpašs uzdevums, proti, pasniegt Verneram Činim Latvijas Republikas Zemessardzes augstāko apbalvojumu — nopelni zīmi «Par tēvu zemi un brīvību» un atzinības rakstu. Verners Činis ir daudz darījis zemessargu labā, pabalstot viņus finansiāli un materiāli.

Sagatavots pēc publikācijas laikrakstā «Latvija Amerikā».

21. martā aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis apbalvoja Latviešu virsnieku apvienības vadītāju atvaļinātu kapteini Alekseju Ozoliņu.

«Pateicos par jūsu iesaisti Latvijas vēstures veidošanā, bezbailīgi piedaloties barikādēs un jau 1991. gadā iesaistoties Zemessardzes rindās. Zemessardze ir un būs viens no Latvijas aizsardzības balstiem. Tāda tā tika veidota 1991. gadā, un tādai tai vienmēr ir jāpaliek, apvienot latviešu patriotismu un dzimtenes mīlestību,» sacīja R. Vējonis. «Es augsti vērtēju jūsu un jūsu vadītās Latviešu virsnieku apvienības aktīvo līdzdalību aizsardzības nozares pasākumos, rādot piemēru gan esošajiem, gan atvaļinātajiem virsniekiem.»

«Tādi cilvēki kā jūs veidoja un veido Latvijas valsts aizsardzību un drošību, un — pats svarīgākais — pilsonisko attieksmi, kas cilvēkos ir jāaudzina no mazotnes. Tāpēc pateicos par jūsu sadarbību ar Studentu bataljonu un jaunsargiem un ieguldījumu pilsoniskās atbildības veidošanā,» sacīja Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube.

A. Ozoliņam tika pasniegts Aizsardzības ministrijas goda raksts par militāro tradīciju kopšanu un tālāknodošanu Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti un Nacionālo bruņoto spēku personālsastāvam, aktīvu līdzdalību nozares pasākumos, ieguldījumu vēsturiskās atmiņas saglabāšanā un jaunatnes patriotiskajā audzināšanā, gan valsts svētkos, gan ikdienā regulāri tiekoties ar jauniešiem, it īpaši ar jaunsargiem.

Aleksejs Ozoliņš dzimis Rīgā, no 1953. līdz 1957. gadam dienējis bijušās PSRS Melnās jūras Kara flotē. Beidzis Rīgas elektromehānisko tehnikumu un Rīgas Tehniskās universitātes Elektroenerģētikas fakultāti. Strādājis Rīgas apgaismes tehnikas rūpnīcā, ir sporta meisters orientēšanās sportā.

1991. gada barikāžu dalībnieks, no 1991. līdz 1999. gadam bijis Zemessardzes ierindas dienestā, ZS 65. atsevišķās rotas (vēlāk — Studentu bataljona) komandieris.

Kopš 2002. gada A. Ozoliņš ir Latviešu virsnieku apvienības biedrs, kopš 2010. gada — valdes priekšsēdētājs, Latvijas Rezerves virsnieku asociācijas, Zemessardzes un NBS Sporta padomes loceklis, Studentu bataljona Veterānu apvienības vadītājs, Latvijas Ordenu brālības domes un valdes loceklis.

No 3. līdz 20. martam Ādažos norisinājās ikgadējās Baltijas valstu gaisa atbalsta kontroles vienību mācības, kurās piedalījās ap 60 karavīru no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un ASV. Mācības notiek jau ceturto gadu, bet šogad pirmo reizi līdzās akadēmiskajām bija iekļautas praktiskās nodarbības.

Mācību praktisko daļu atbalstīja «Mi-17» helikopteri no Latvijas, kā arī Igaunijas «Robinson 44» helikopteri un «L-39» treniņlidmašīnas. Igaunijas lidaparāti, tāpat kā Latvijas helikopteri, mācību laikā uzturējās Gaisa spēku aviācijas bāzē Lielvārdē.

Mācību mērķi bija uzturēt tuvu gaisa atbalsta kontrolieru kvalifikāciju, gatavot jaunos tuvu gaisa atbalsta kontrolieru kandidātus, kā arī apmācīt Latvijas aviācijas eskadriļas karavīrus, lai viņi efektīvāk varētu atbalstīt mācības ar «Mi-17» helikopteriem.

«Pēdējo gadu laikā sadarbība ar pilotiem ir izveidojusies ļoti veiksmīga, jo iepriekšējos gadus militārajās mācībās mēs jau esam strādājuši kopā,» apstiprināja mācību vadītājs Gaisa atbalsta kontroles vienības komandieris kapteinis Dans Jansons. «Lidaparāti, kas sniedz atbalstu praktiskajās mācībās, vairāk trenē procedūras prasmes. «Robinson 44» helikopteri pārbauda arī videosignāla raidīšanas iespējas, kā arī nakts lidošanas iespēju, kas mums ļauj trenēties arī nakts gaisa kontrolē, izmantojot speciālo nakts mērķu norādes ekipējumu. Savukārt «L-39» treniņlidmašīnas imitē kaujas lidmašīnu darbību.»

Kapteinis Ivo Koivs no Igaunijas atzina, ka strādāt ar Latvijas «Mi-17» pilotiem ir tikpat viegli kā ar Igaunijas «R44» pilotiem, jo visi ievēro vienas procedūras. «Šī ir lieliska iespēja gaisa atbalsta kontrolieriem trenēt sadarbību ar pilotiem. Manuprāt, šādas mācības ir ļoti vērtīgas, un arī nākotnē jāturpina tās organizēt šādā veidā,» uzsvēra kapteinis I. Koivs.

Arī Lietuvas gaisa atbalsta kontrolieru pārstāvis atzina, ka sadarbība starp trim Baltijas valstīm ir ļoti laba, nosaucot Baltijas gaisa kontrolierus par vienu lielu ģimeni, kur visi cits citu pazīst.

Mācībās pirmo reizi praktiski tika integrētas arī Kaujas atbalsta bataljona uguns atbalsta vienības. Mīnmetējiem bija iespēja trenēties, izmantojot kaujas municiju un sazinoties ar apvienotā uguns atbalsta priekšējiem novērotājiem.

Mācību scenārijs paredzēja, ka vienībai pretdarbojas pretinieki, kas slēpjas mežā. Tiklīdz sākas apšaušana, apvienotā uguns atbalsta priekšējie novērotāji identificē mērķi un ziņo par to gaisa atbalsta kontrolieriem, kas atrodas citā vietā. «Tā kā mūs atbalsta vairāki lidaparāti, varam vienlaikus cīnīties dažādās vietās, iznīcinot dažādus mērķus,» paskaidroja Lietuvas pārstāvis.

«Šajās mācībās mēs esam integrējuši arī bruņoto spēku jauno spēju — apvienotā uguns atbalsta priekšējos novērotājus, kuri praktiskās nodarbībās mācās sadarboties ar gaisa atbalsta kontrolieriem un sniegt viņiem vajadzīgo informāciju,» uzsvēra kapteinis D. Jansons, norādot, ka pēc šīm mācībām tiks izvērtēts, kā sadarbību uzlabot.

Arī ASV instruktors Kodijs Kanfilds, kas no 3. marta vadīja akadēmiskās nodarbības Baltijas valstu karavīriem, atzina, ka apvienotā uguns atbalsta priekšējie novērotāji Latvijai ir jauna aizsardzības spēja, bet karavīri to apguv ātri.

«Viņiem ir atšķirīga kaujas pieredze, daži ir bijuši starptautiskajās operācijās, citi ne, bet mums bija viegli viņiem paskaidrot, kas gaisa atbalsta kontrolieriem ir vajadzīgs,» uzsvēra Kanfilds. «Daudzi ļoti labi izprot, kas konkrētajā situācijā jādara un jāziņo gaisa atbalsta kontrolierim. Biju gandarīts, ka mēs varējām dalīties savā pieredzē un uzzināt arī daudz ko jaunu no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas karavīru pieredzes.»

Baltijas valstu sadarbība gaisa atbalsta kontroles vienību līmenī ir būtiska gan re-sursu taupīšanas dēļ, gan savietojamības uzlabošanai.

26. martā NATO Apvienoto spēku pavēlniecības Brunsumā komandieris ģenerālis Hanss Lotārs Domrēze, būdams darba vizītē Rīgā, tikās ar aizsardzības ministru Raimonu Vējoni un Nacionālo bruņoto spēku komandieri ģenerālleitnantu Raimundu Graubi. Viņš apliecināja, ka sabiedrotie nodrošinās Ziemeļatlantijas līguma 5. panta saistību izpildi, ja tāda vajadzība radīsies.

Aizsardzības ministrs R. Vējonis izteica pateicību ģenerālim par NATO Apvienoto spēku pavēlniecības ieguldījumu mācību «Steadfast Jazz 2013» organizēšanā Latvijā, apliecinot alianses spēku klātesamību reģionā.

Amatpersonas pārrunāja ar reģionālo drošību saistītos operacionālos aspektus un štābu sadarbības veicināšanu.

Nacionālajā aizsardzības akadēmijā viesis tikās ar Mācību vadības pavēlniecības komandieri akadēmijas rektoru pulkvedi Egilu Leščinski un iepazīnās ar karavīru apmācības sistēmu bruņotajos spēkos.

Ģenerālis H. L. Domrēze bija NATO un partnervalstu vērienīgo mācību «Steadfast Jazz 2013» vadītājs. Tās no 2. līdz 9. novembrim norisinājās Latvijā un Polijā. Mācību mērķis — pārbaudīt NATO Reaģēšanas spēkus — tika sasniegts, un NATO Apvienoto spēku pavēlniecības štābs Brunsumā tika sertificēts 2014. gadā vadīt apvienotās NATO operācijas.

NATO Apvienoto spēku pavēlniecība Brunsumā, Nīderlandē, ir viena no divām NATO operacionālā līmeņa komandstrukturām, un tā ir starptautiskās operācijas Afganistānā augstākā pavēlniecība. Tās uzdevumos ietilpst arī NATO 5. panta operacionālā plānošana, tostarp Baltijas valstu reģionā, kā arī Baltijas valstu gaisa telpas patrulēšanas operācijas un NATO Reaģēšanas spēku vadība. Šo spēku vadību tā veic pārmaiņus ar otru NATO Apvienoto spēku pavēlniecību, kas izvietota Neapolē, Itālijā.

27. martā, uzturoties valsts vizītē Latvijā, Zviedrijas karalis Kārlis XVI Gustavs apmeklēja Ādažu bāzi.

Augstais viesis ieradās Nesprāgušās municijas neitralizēšanas skolā, kur Sauszemes spēku kājnieku brigādes komandieris pulkvedis Mārtiņš Liberts, klātesot aizsardzības ministram Raimondam Vējonim, Nacionālo bruņoto spēku komandierim ģenerālleitnantam Raimondam Graubem un Zviedrijas ārlietu ministram Karlam Biltam, viņu iepazīstināja ar kājnieku brigādes struktūru, uzdevumiem un attīstības plāniem.

Turpinot vizīti, Zviedrijas karalis devās uz bāzes ierindas laukumu, kur viņu sagaidīja Latvijas kājnieku rotas personālsastāvs un tās komandieris virsleitnants Eduards Šinkūns, kas, noslēdzot stāstījumu par savu apakšvienību, no angļu valodas pārgāja uz teicamu zviedru valodu, tā patikami pārsteidzot gan Zviedrijas karali un ārlietu ministru, gan Zviedrijas medijus.

Virsleitnants Eduards Šinkūns ir viens no vairākiem desmitiem bruņoto spēku virsnieku, kurš militāro izglītību ieguvis Zviedrijas kara skolās.

Zviedrijas karaļa tikšanās ar Latvijas kājnieku rotas karavīriem nebija nejauša — šī rota 2015. gada pirmajā pusgadā veiks kaujas dežūru Zviedrijas vadītajā Eiropas Savienības (ES) Kaujas grupā, dienesta pienākumus pildot ātrās reaģēšanas vienībā. Latviju šajā kaujas grupā pārstāvēs aptuveni 160 karavīru — kājnieku rota ar tai pievienotajiem kaujas atbalsta elementiem un štāba personālsastāvs.

Zviedrijas vadītajā Kaujas grupā, kuru dēvē arī par Ziemeļvalstu kaujas grupu, plecu pie pleca dienēs Zviedrijas, Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Norvēģijas, Somijas un Īrijas karavīri, veidojot 2400 karavīru militāro formējumu. Patlaban Zviedrijā notiek mēnesi ilga apmācība kaujas grupas priekšējā štāba personālsastāvam, un tajā piedalās arī Latvijas karavīri.

No 7. līdz 10. aprīlim Liepājā, Jūras spēku mācību centrā norisinājās Latvijā līdz šim nebijis apmācību kurss meklēšanas un glābšanas jomā — «Gaisa un Jūras spēku meklēšanas un glābšanas operācijas koordinators notikuma vietā».

Meklēšanas un glābšanas operācijas jūrā ir būtisks bruņoto spēku ikdienas uzdevums, kas prasa vairāku vienību iesaisti un precīzu koordināciju. Līdz šim nepieciešamās zināšanas šajā jomā galvenokārt tika apgūtas ārvalstīs. Izveidojot šādu kursu Latvijā, ir iespējams ne tikai ievērojami ietaupīt budžeta līdzekļus, bet arī apmācīt daudz vairāk personāla un izveidot apmācības bāzi, kura atbilst starptautiskajai likumdošanai un ir pielāgota arī Latvijas meklēšanas un glābšanas darbu specifikai jūrā.

Jaunajā kursā notika gan teorētiskā apmācība par meklēšanu un glābšanu jūrā, par iesaistīto pienākumiem, starptautisko un nacionālo likumdošanu, kā arī notikušo meklēšanas un glābšanas operāciju analīze, gan arī praktiski treniņi Jūras spēku mācību centra rīcībā esošajā navigācijas simulatorā.

Kurss varētu kļūt par neaizstājamu platformu ne tikai zināšanu un iemaņu apguvei, bet arī pieredzes un viedokļu apmaiņai starp meklēšanā un glābšanā iesaistītajām vienībām, atzina kursanti un pasniedzēji. Tajā var iegūt jaunus un atsvaidzināt esošās zināšanas, kā arī izziņāt citu vienību specifiku, kas meklēšanas un glābšanas operācijās jūrā ir ļoti būtiski. Turklāt meklēšanas un glābšanas operāciju izspēle navigācijas simulatorā ievērojami ietaupa līdzekļus un laiku.

Kursa aprobācijā piedalījās karavīri no Jūras spēku flotiles un Gaisa spēku aviācijas bāzes, savukārt viņus apmācīja lektori no Jūras spēku flotiles Krasta apsardzes dienesta Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra un Gaisa spēku aviācijas bāzes.

Nākamais kurss plānots šā gada decembrī, un tajā paredzēts vēl vairāk paplašināt apmācāmo loku, lai pilnībā aptvertu visas Latvijas jūras meklēšanas un glābšanas sistēmā iesaistītās vienības un dienestus.

15. aprīlī ASV senators Džons Makeins, būdams vizītē Baltijas valstīs, vēroja arī vingrinājuma «Operation Summer Shield XI» norisi Ādažu poligonā un vērtēja mācības atzinīgi. Tajās piedalījās 110 ASV pārstāvji — jūras kājnieki un Mičiganas Nacionālā gārde, 140 Igaunijas, trīs Lietuvas un vairāk nekā 350 Latvijas karavīri.

Dž. Makeins atzinīgi izteicās par Latvijas un ASV 11 gadu ilgo sadarbību, uzsvērot, ka aptuveni 20 miljoni dolāru, kas kopš 2010. gada investēti Latvijas Nacionālajos bruņotajos spēkos dalībai ārvalstu operācijās, izrādījušies vērtīgs ieguldījums. Līdzekļi atvēlēti ekipējuma iegādei, karavīru apmācībai un citiem ar misiju saistītiem mērķiem.

Vizītes laikā Ādažos Makeins iztaujāja Nacionālo bruņoto spēku komandieri ģenerālleitnantu Raimonu Graubi arī par to, kādas ir lielākās problēmas Latvijas bruņotajos spēkos. Komandieris atzina, ka visgrūtāk ir noturēt dienestā augsta līmeņa speciālistus vecumā ap 40 gadiem salīdzinoši nelielā atalgojuma dēļ.

Senators interesējās, vai Latvijas armijā dien krieviski runājoši karavīri. Bruņoto spēku pārstāvji atbildē uzsvēra, ka Latvijas karavīri, kuru dzimtā valoda nav latviešu valoda, nevainojami veic savus pienākumus un nav bijis iemeslu apšaubīt viņu uzticamību.

Latvijas aizsardzības jomas aktualitātes

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš.

Notikumi Ukrainā ir izraisījuši daudz diskusiju un jautājumu, no kuriem liela daļa tieši attiecas arī uz Latvijas aizsardzības jomu. Uz aktuālajiem jautājumiem «Tēvijas Sargam» atbild Aizsardzības ministrijas politikas direktors — valsts sekretāra vietnieks **Jānis Garisons.**

— Nesen aizsardzības ministrs nāca klajā ar paziņojumu par bruņoto spēku mehanizācijas projekta aktivizēšanu un bruņumašīnu iepirkumu no Lielbritānijas valdības. Ir izskanējuši jautājumi saistībā ar šī projekta aktualitāti un iepērkamās lietotās bruņutehnikas kvalitāti.

— Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Mehanizācijas projekts tika veidots, balstoties uz tām aktuālajām operacionālajām vajadzībām, kādas definē NBS, lai varētu sekmīgi veikt gan valsts aizsardzības uzdevumus, gan arī piedalīties starptautiskajās operācijās. Aizsardzības ministrija (AM) šim projektam gatavojās rūpīgi — izskatīja vairākus risinājuma variantus, piedāvāja savas vajadzības ražotājiem, pētīja tirgu un iespējamās izmaksas. Tādējādi tika pieņemts lēmums ekipēt vienu bataljonu ar kāpurķēžu bruņumašīnām un vienu — ar riteņu bruņumašīnām. Latvijas apstākļiem kāpurķēdes ir piemērotākas, to nosaka valsts ģeogrāfija, daba un reljefs — ja nepieciešams operatīvi pārvietoties pa visu valsts teritoriju, kāpurķēdes ir labākais variants, jo ar tām aprīkotām mašīnām ir daudz augstāka mobilitāte un spēja pārvārtēt šķēršļus.

Jaunām bruņumašīnām mums nav pietiekama finansējuma, tādēļ tika pieņemts lēmums pirkt lietotu tehniku. Valsts budžeta iespējas ir tādas, kādas tās ir, taču tas nenozīmē, ka esam iegādājušies sliktu vai mazāk vērtīgu tehniku. Analizējot lietoto bruņumašīnu piedāvājumu, mēs secinājām, ka britu piedāvātais variants ir labākais — mašīnas ir vieglas, mobilas, ar augstu uguns jaudu, un tās atbilst visām mūsu bruņoto spēku operacionālajām prasībām.

Saistībā ar šīm bruņumašīnām publicajā vidē ir radušies vairāki stereotipi. Piemēram, ir viedoklis, ka mēs pērkam vecas, līdz ar to teju vai norakstāmas un nederīgas mašīnas. Taču smagā bruņutehnika ir specifiska tehnika, to modernizē un lieto gadu desmitiem visās pasaules valstīs. Šai tehnikai paliek nemainīgs tikai pats karkass jeb bāze, viss pārējais laika gaitā tiek modernizēts. Un tā rikojas arī pasaules attīstītākās un bagātākās valstis, piemēram, Austrālijas armija pašlaik modernizē savas bruņumašīnas, arī ASV sliecas uz jau esošo bredliju modernizāciju, nevis domā par jauna kājnieku kaujas bruņumašīnas modeļa pirkšanu. Arī mēs pērkam tehnikas bāzi, kas pēc tam tiks izjaukta un pārlikta, visas vecās un nolietotās detaļas nomainot, kā arī uzstādot modernu aprīkojumu. Līdz ar to šī tehnika nākamos 10 gadus strādās bez problēmām un būs faktiski līdzvērtīga jaunajiem modeļiem.

Vēl kāds stereotips — šīs bruņumašīnas mūsu kaujas spēju īpaši neuzlabo, jo, piemēram, pret tankiem var karot tikai ar tankiem. Taču te jāņem vērā, ka mēs nerunājam par vecām un neaprikotām bruņumašīnām — šajās mašīnās būs uzstādītas jaunākās paaudzes sakaru un komandvadiņas iekārtas, kā arī modernākie ieroči, tostarp arī prettanku. Protams, iepirkuma

izmaksas pieaug uz šīs komplektācijas rēķina, jo līgumā esam ietvēruši arī nepieciešamo infrastruktūru, personāla apmācību, tehnikas apkopi, remontu un uzturēšanu — tas viss ir precīzi atrunāts iepirkumā. Mēs vēlējamies būt pilnīgi pārliecināti, ka nopirktā tehnika strādās — ar garantiju un bez problēmām.

— Tagad daudz tiek runāts arī par Latvijas aizsardzības budžetu, kas vēl ne tuvu nav solītie divi procenti no iekšzemes kopprodukta.

— Šķiet, ka daļa sabiedrības domā — 2% no IKP ir NATO prasība. Taču tas tā nav. Šāds finansējums ir nepieciešams, lai mēs paši puslīdz pienācīgā līmenī varam attīstīt NBS. Šos līdzekļus neprasa ieguldīt kaut kādās NATO struktūrās vai abstraktā kopējā fondā, bet gan mūsu pašu aizsardzības sistēmā, lai mēs Latvijā un arī kolektīvajā aizsardzības sistēmā varētu kvalitatīvi pildīt savus uzdevumus.

Bruņoto spēku attīstības plāns pašlaik ir balstīts uz pieņēmumu, ka 2020. gadā mēs sasniegjam 2% no IKP. Veidojot šo plānu, tika ņemti vērā minimālie resursi, lai NBS varētu nodrošināt valsts aizsardzību, nepieciešamības gadījumā potenciālajam

pretiniekam izrādot pretestību tik ilgi, lai spētu sagaidīt sabiedroto atbalstu. Un, protams, lai mūsu bruņotajiem spēkiem būtu spējas pilnvērtīgi piedalīties arī starptautiskajās operācijās, pildot NATO saistības.

Pašlaik aizsardzības budžeta attīstības dinamika ir negatīva, esam noslidējuši līdz 0,9% no IKP. Te parādās liela problēma — ja 2019. gadā pēkšņi notiek straujš aizsardzības budžeta pieaugums, būs grūtības to apgūt. Investīcijas ir jāveic plānveidīgi, definējot gan vajadzības, gan izstrādājot tam atbilstošus plānus. Aizsardzības jomā nekas nenotiek uzreiz — ja, piemēram, šogad izlemjam kaut ko pirkt, tad reāli to saņemsim tikai pēc viena diviem gadiem. Tādēļ ir tik svarīgi, lai mums būtu skaidrs un detalizēts plāns NBS attīstībai katram gadam, lai attīstība notiek organizēti un efektīvi.

Ja kādu iemeslu dēļ tomēr būsim spiesti atkāpties no NATO definētajiem 2% aizsardzībai, tad mums ir skaidri jāsaprot un jāapzinās, ka katras valsts aizsardzības budžets ir arī rādītājs konkrētās valsts izpratnei par iespējamajiem draudiem. Ja tagad atzīstam, ka situācija ir mainījusies un mums ir nopietni ilgtermiņa apdraudējumi, tad būs ļoti grūti paskaidrot partneriem, kādēļ šie riski neatspoguļojas mūsu aizsardzības budžetā. Jo, spriežot pēc budžeta, ir skaidrs, ka mūsu valsts nekādas nopietnus apdraudējumus nesaskata. Līdz ar to arī diskusija par sabiedroto klātbūtnes palielināšanu var būt neauglīga, ja nespēsīm paši pierādīt savu ieguldījumu.

— Vai aktuālo notikumu kontekstā gaidāmas arī kādas izmaiņas Latvijas aizsardzības spējās?

— Pēc Ukrainas notikumiem mums pašlaik ir jāizvērtē kopējais valsts apdraudējuma līmenis, jo, protams, daži aspekti ir mainījušies. Īpaši vērtīgi jāskatās, kādā veidā mēs sinhronizēsim mūsu iekšējās un ārējās drošības aspektus. Runājot par militāro plānošanu — esam mainījuši dažus pieņēmumus un vajadzības, taču kopējā sistēma ir palikusi nemainīga, jo laika gaitā radītie plānošanas dokumenti visumā nosedz arī aktuālos izaicinājumus. Perspektīvā lielāks uzsvars tiks likts uz pretgaisa aizsardzību un Zemessardzes attīstību. Zemessardze ir nopietns pienesums Latvijas aizsardzības sistēmai — tā atrodas visā valsts teritorijā, un tai ir ļoti nopietna loma valsts aizsardzībā.

Pēdējā laikā ir aktualizējies arī jautājums par obligātā militārā dienesta (OMD) atjaunošanu. Te gan jāsaprot, kas ir valsts aizsardzības doktrīnas galvenais mērķis. Ja mēs vēlamies attīstīt bruņoto spēku kaujas

gatavību un spēju ātri reaģēt, tad OMD šim mērķim var dot ļoti ierobežotu pienesumu. Ja vēlamies iesaukt un apmācīt visus jauniešus, kas ir spējīgi nest ieročus, tam ir jēga tikai tad, ja spējam nodrošināt vismaz 50% šo astoņpadsmitgadīgo jauniešu iesaukšanu, turklāt nodrošinot arī regulāru pēcāpmācību. Valsts aizsardzības koncepcijā nav jēgas lielam rezervistu pulkam, ja tas netiek regulāri apmācīts. Bet OMD kā sabiedrības integrācijas elements — tas jau ir pavisam cits mērķis, kas ar aizsardzības uzdevumu tieši nav saistīts.

Mūsdienu armijās lielu daļu funkciju pilda tieši profesionālie karavīri — tā ir gan dalība misijās, gan darbs ar sarežģītām tehnikām, lidlauku apkalpe u.tml. Tēpat līdzās mums ir Igaunijas piemērs, kur ir OMD, — arī tur profesionālā armija stabili prevalē. Tajā ir aptuveni 4000 profesionāļu, bet OMD — ap 1500 iesaukamo. Latvijā šo funkciju lieliski var pildīt Zemessardze kā brīvprātīga organizācija. Panākot, ka cilvēki pēc atvaļināšanās no armijas turpina dienestu Zemessardzē, un palielinot un aktivizējot apmācību skaitu, rezultāts, manuprāt, būs daudz labāks. Nedrīkstam aizmirst arī papildu izmaksas, ko radītu OMD atjaunošana. 1000 OMD karavīru valsts budžetam izmaksās apmēram četrus miljonus eiro gadā, neskaitot visu nepieciešamo papildu infrastruktūru — kazarmas, transportu utt. Vai mēs spēsim to atļauties?

— NATO klātbūtne Latvijā. Kādus tās palielināšanas scenārijus varam sagaidīt?

— Jau kopš 2008. gada Gruzijas krīzes laika sabiedroto klātbūtne Baltijā ir pastāvīgi un būtiski palielinājusies. Visās NATO mācībās mūsu reģionā no 2008. gada ir strādāts ar vingrinājumiem uzņemošās valsts uzdevumu pildīšanā, vienlaikus ik gadus ir palielināts mācībās iesaistīto dalībnieku skaits, arī valstu skaits. Ļoti pozitīvi

vērtējams arī tas, cik daudzas valstis solidāri bija gatavas nosūtīt papildu iznīcinātājus gaisa patrulēšanai uz Baltijas reģionu — Lielbritānija, Francija, Vācija, Portugāle, Dānija.

Protams, ir svarīgi stiprināt sabiedroto klātbūtni reģionā. Pašlaik NATO notiek diskusijas, kā īstenot šo klātbūtni. Tādēļ arī mums ir būtiski veicināt to, lai alianse ir gatava operatīvi reaģēt briesmu gadījumā. Taču tas nav jautājums tikai par NATO bāzēm, tas ir vesels pasākumu komplekss — mācības, pastiprināta klātbūtne, integrētība utt. Un tas noteikti nav vienas dienas jautājums.

Te mēs atkal atgriežamies pie jautājuma par Latvijas aizsardzības budžetu. Kad, piemēram, ASV Kongress lems šos jautājumus, kongresmeņi noteikti skatīsies arī mūsu aizsardzības budžetu. Bet, kā jau minēju, tā pašreizējā versija noteikti neraisa domas par valsts apdraudētību.

NATO klātbūtnes palielināšanas iespēja ir arī Lielvārdes lidlauks. Ar to saistītās sākotnējās ambīcijas bija visai lielas — mēs plānojām tur izveidot NATO gaisa spēku bāzi, kas strādātu 24 stundas diennakti bez brīvdienām, uzņemot gaisa patruļas un veicot citas darbības. Krīzes laikā šis lēmums tika pārskatīts, jo objektīvi nevarējām atļauties papildu ieguldījumus — visi ieguldījumi bija jāveic no nacionālā finansējuma. Aprēķini rādīja, ka ilgtermiņā tas prasītu aptuveni 20 miljonu latu ieguldījumu, lai paaugstinātu lidlauka gatavību. Lielvārdes bāzei būtu jāpiesaista vairāk speciālistu, un viņiem visiem būtu nepieciešama apmācība, ekipējums utt. Tādēļ tika pieņemts lēmums nodrošināt lidlauka darbu tikai darbadienu režīmā astoņas stundas dienā, nepieciešamības gadījumā saglabājot arī iespēju uzņemt lidmašīnas citā laikā, ja saņemts iepriekšējs brīdinājums. Taču, ja radīsies atbilstošas operacionālās vajadzības, Lielvārdes lidlauka gatavības līmeni varam arī paaugstināt. **15**

Desmit gadi NATO sastāvā

Marta beigās apritēja 10 gadi, kopš Latvija ir pilntiesīga pasaulē spēcīgākās un ietekmīgākās militārās alianses — Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) — dalībvalsts. Par godu šim notikumam 29. martā Rīgā, pie Brīvības pieminekļa pulcējās gan valsts vadošās amatpersonas, gan visai plašs skatītāju loks.

Valsts prezidents Andris Bērziņš uzrunā uzsvēra: «Pirms 10 gadiem Latvija sasniedza vienu no nozīmīgākajiem mērķiem — iestāties NATO. Lēmums par iestāšanos pasaulē spēcīgākajā un ietekmīgākajā militārajā aliansē nenoliedzami un neapstrīdami bija pareizs.» Ņemot vērā aktuālo notikumu kontekstu mūsu austrumu kaimiņvalstī, Valsts prezidents atzina, ka NATO partnervalstu reakcija uz Krimas notikumiem skaidri rāda — mēs varam rēķināties ar 5. paragrāfa izpildi pilnā apmērā. «Mūsu pienākums ir šādu drošības līmeni nodot arī nākamajām paaudzēm. Mērķtiecīgi, soli pa solim valdībai un Saeimai ir jāpanāk, ka ieguldām aizsardzības budžetā apsolītos divus procentus no iekšzemes kopprodukta. Tās ir nostiprināts likumā, to prasa loģika un veselais saprāts,» teica A. Bērziņš.

Jautājumam par Latvijas drošību Krimas un Ukrainas notikumu kontekstā uzrunā pieskārs arī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis. «Pēdējā laika notikumi daļai sabiedrības liek jautāt — cik droša ir Latvija, vai 5. paragrāfs mūs pasargās? Gribu uzsvērt — mēs esam varenākajā kolektīvās drošības sistēmā, kāda jebkad pasaulē pastāvējusi. NATO īstais spēks un varenība

apliecinās tajā, ka neviens pasaulē nekad nav uzdrošinājies pārbaudīt, vai alianses 5. pants darbojas un cik efektīvi tas darbojas,» teica ministrs. Runas noslēgumā R. Vējonis īpaši pieminēja mūsu kritušos karavīrus, kas gājuši bojā NATO un sabiedroto spēku kaujās.

Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube atzina, ka šī gadadiena viņam personiski ir ļoti svarīgs un emocionāls brīdis — ne tikai tāpēc, ka mēs jau 10 gadus esam NATO, bet jo īpaši aktuālo notikumu dēļ Ukrainā un Krievijā. «Šī desmitgade mums ir dubulti svētki, un mums ir patīess iemesls svinēt. Man ir grūti iedomāties situāciju, kādā Latvija būtu, ja mēs nebūtu NATO dalībvalsts.» Runājot par perspektīvu un nākamajiem desmit gadiem, R. Graube atzina: «Laikam neko labāku mēs sev nevaram vēlē — lai šis nākamais posms Latvijai būtu tikpat mierīgs no nacionālās drošības viedokļa, kādi bijuši aizvadītie 10 gadi. Lai mūsu karavīriem nekad nebūtu jāpiedalās 5. panta uzdevumos un lai mēs justos droši, esot pasaules spēcīgākās alianses biedri.»

«Pa šiem 10 gadiem mēs esam nostiprinājuši pārliecību, ka esam NATO dalībvalsts, ka esam spēcīgākās militārās alianses daļa, kas, protams, dod mums drošības sajūtu. Sevišķi svarīgi tas ir šajās dienās, kad daudzu cilvēku prātus māt bažas par savu nākotni. Gribu uzsvērt, ka tieši pēdējā laikā mēs saņemam ļoti skaidrus un spēcīgus signālus no mūsu partneriem kaimiņvalstīs, no mūsu partneriem Rietumeiropā un ASV, un tie skaidri un gaiši vēsta, ka Latvija un Baltijas valstis nav vienas — mēs esam NATO sastāvdaļa, un kopā mēs esam spēks,»

sarunā ar «Tēvijas Sargu» uzsvēra aizsardzības ministrs R. Vējonis.

Vienlaikus ministrs akcentēja nepieciešamību pievērst krietni lielāku vērību Latvijas bruņoto spēku un aizsardzības spēju nostiprināšanai un vairošanai. «Neapšaubāmi, mūsu bruņotajiem spēkiem ir jāattīstās. Iepriekšējos gados nepietiekamā finansējuma dēļ mēs neesam pildījuši uzņemtās saistības, ko apsoliām, iestājoties NATO. Tagad Ukrainas notikumi ir ļāvuši gan politiķiem, gan plašākai sabiedrībai izvērtēt to, cik drošības jautājumi tomēr ir svarīgi. Esmu pārliecināts, ka politiķi ir un būs gatavi pieņemt lēmumus, ka aizsardzībai ir jānovirza daudz vairāk naudas un mums līdz 2020. gadam ir jāsasniedz nospraustais mērķis — divi procenti no IKP aizsardzības vajadzībām. Tas mums ļaus kopumā attīstīt visus bruņotos spēkus, attīstīt jaunas un daudz vairāk nostiprināt jau esošās prasmes,» akcentēja ministrs.

Svinīgā pasākuma apmeklētājiem bija iespēja noklausīties arī NBS orķestra uzstāšanos un baudīt Godasardzes rotas karavīru defilē programmu. Rīgā un Liepājā publiskai apskatei bija atvērti Jūras spēku flotiles kuģi — Daugavgrīvā interesenti varēja iepazīties ar jaunajiem patruļkuģiem «Skrunda», «Cēsis», «Viesīte» un «Jelgava», kā arī ar štāba un apgādes kuģi «Varonis», bet Liepājā skatītājiem bija pieejami minukuģi «Viesturs» un «Rūsīņš», štāba un apgādes kuģis «Virsaitis», kā arī ūdenslidēju komandas aprikojums un jūras novērošanas un naftas savākšanas mobilās stacijas.

Sagatavojis **Taivo Trams**.
Foto — **Normunds Mežiņš**.

Rīgā atklāts jauns pieminēklis

Rīgas ainava kļuvusi par vienu piemiņas vietu bagātāka — šā gada 12. aprīlī Kļusajā dārzā, klātesot iekšlietu ministram Rihardam Kozlovskim, NBS komandierim ģenerālleitnantam Raimondam Graubem un Rīgas domes priekšsēdētājam Nilam Ušakovam, ar militāru godu atklāja pieminēkli Afganistānas karā kritušajiem Latvijas iedzīvotājiem.

Padomju Savienības bruņoto spēku invāzija Afganistānā notika no 1979. gada līdz 1989. gadam, un šajā militārajā konfliktā pret savu gribu tika iesaistīti arī daudzi padomju okupētās Latvijas iedzīvotāji — padomju armijā iesauktie obligātā militārā dienesta karavīri, kā arī Latvijas izcelsmes bijušās PSRS armijas virsnieki. Kopā šajā karā tika iesaistīti 3640 Latvijas iedzīvotāji, no tiem 51 cilvēks krita, viens pazuda bez vēsts, Afganistānā karojošo vidū bija daudz ievainoto un sakropļoto. Daudzi Afganistānas kara veterāni vēlāk piedalījās 1991. gada janvāra barikādēs, kā arī bija aktīvi atjaunotās Latvijas Republikas aizsardzības spēku veidotāji.

Pieminēkļa idejas iniciators ir Latvijā dzīvojošo Afganistānas kara un citu mili-

Latvijas laukakmens. Kā pastāstīja G. Rusiņš, pieminēklim piemērotais 30 tonnu akmens noskatīts kādā karjerā Pļaviņu apkārtnē. Pieminēkļa apstrādi pēc G. Rusiņa skicēm veicis Jēkabpils akmeņkalis Artis Leončiks. Šajā akmenī uz stilizētas Afganistānas kalnu ainavas fona izkaltas divas rokas, kas katra tur savu sirds pusi, vienu dzīvu, otru mirušu, un uz leju pavērsts zobens — kara beigu simbols. Pieminēkļa pakājē izveidota atvērta grāmata no melna marmora, kurā iekalti šajā karā kritušo Latvijas iedzīvotāju vārdi. Piemiņas grāmatu veidojis akmens apstrādes uzņēmums «Kantiņi». Pieminēkļa pamatos ir ievietotas kapsulas ar zemi no šajā karā kritušo Latvijas piederīgo atdusas vietām un zemi, kas tika atvesta no Afganistānas. Kapsulā ir ievietots arī pieminēkļa veidotāju vēstījums nākamajām paaudzēm.

Pieminēkļa atklāšanas pasākumā pulcējās ap 200 cilvēku. Pasākumu kuplināja NBS orķestris un NBS karavīru godasardze.

Sagatavojis **Juris Ciganovs.**

Foto — **Gatis Dieziņš.**

tāro konfliktu veterānu asociācijas valdes priekšsēdētājs, Saeimas deputāts, atvaļināts Nacionālo bruņoto spēku virsnieks Gunārs Rusiņš. Asociācija ir dibināta 1998. gadā, tā ir nepolitiska, sabiedriska organizācija, kuras darbības galvenais mērķis ir sniegt palīdzību tiem Latvijas iedzīvotājiem, kas cietuši minētajā militārajā konfliktā Afganistānā un citos pēc 1945. gada notikušajos dažāda mēroga militārajos konfliktos, kuros, būdami PSRS karaspēka rindās, piedalījušies Latvijas iedzīvotāji. Asociācijas vadība cer, ka ar laiku par šīs organizācijas biedriem varētu kļūt arī NBS karavīri, kuri piedalījušies dažādās miera uzturēšanas misijās.

Pieminēkļa idejas realizācija sāka īstenoties 2010. gadā, kad par asociācijas vadītāju ievēlēja G. Rusiņu. Pieminēklis veidots no

Drošības un aizsardzības industrija veido dialogu ar valsti

Apritējis gads, kopš darbojas Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācija (LDAIF). Aizvadītā gada laikā federācija uzsākusi gan pietiekami aktīvu starptautisko darbību, gan arī sākusi virzīt vietējo ražotāju piedāvājumu Latvijas tirgum.

LDAIF ir vienīgā nacionāla līmeņa biedrība, kas pārstāv daudznozaru uzņēmumus un zinātniskās institūcijas drošības un aizsardzības vajadzību nodrošinājumam gan Latvijā, gan starptautiskajā līmenī. Pašlaik organizācijā ir 23 biedri. Aizvadītā gada laikā federācija sākusi sadarbību ar Aizsardzības, Ārlietu un Iekšlietu ministriju, iesaistījusies NATO Industrijas padomnieku grupā un dialogā ar Eiropas Aizsardzības aģentūru un citu valstu partnerorganizācijām, ir noslēgts arī pirmais starptautiskais līgums ar Dienvidkoreju.

Federācijas biedru sapulcē 9. aprīlī, kas notika Latvijas Kara muzejā, dalībnieki vienbalsīgi atbalstīja gan LDAIF darbības stratēģiju, gan darbības mērķus šim gadam. Federācijas valdes priekšsēdētāja Elina Egle uzsvēra, ka stratēģija 2014.—2016. gadam paredz kāpināt darījumu apjomu drošības un aizsardzības jomā nacionālā, Eiropas un starptautiskā līmenī. Savukārt federācijas padomes priekšsēdētājs Agris Dundurs precizēja, ka plānojamais pieaugums paredzēts līdz 2 miljoniem eiro, rēķinot to no pašreizējā federācijas biedru darījumu apjoma. Viņš arī norādīja: «Diskusijā par valsts budžetā sasniedzamajiem 2% no IKP aizsardzības vajadzībām jābūt izpratnei par spēju šādi stiprināt ne tikai iedzīvotāju drošību, bet arī Latvijas aizsardzības industriju, kas ekonomikā rada inovatīvus produktus un darba vietas, sniedz finansējumu sociālajam nodrošinājumam. Eiropas Kopējās drošības politikas izstrādes procesā akcentēts — Eiropas drošības industrijas rada visvairāk inovatīvu produktu un labi atalgotas darba vietas.»

Kā galveno izaicinājumu tuvākajai perspektīvai A. Dundurs minēja atbalsta sniegšanu budžeta palielināšanai Aizsardzības ministrijai un Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, kā arī Iekšlietu ministrijas struktūrām, kas strādā ar drošības jautājumiem. «Ir izrādījies, ka mēs dzīvojam daudz nedrošākā vidē, nekā līdz šim esam domājuši.

Federācijas padomes priekšsēdētājs Agris Dundurs uzsvēra vietējā tirgus nozīmību.

Tomēr sabiedrības sapratne un atbalsts šiem jautājumiem pieaug.» Lai aizsardzības budžeta palielināšana nerada tikai izdevumus, daļu no šī finansējuma būtu lietderīgi pārvērst par investīcijām — precī vai pakalpojumu, kas ražots Latvijā. To iespējams panākt, sekmējot nozares uzņēmējdarbības vidi, kā arī veicot informatīvās un skaidrojošās iniciatīvas par Latvijas aizsardzības un drošības industrijas precēm un pakalpojumiem, uzskata federācijas padomes priekšsēdētājs.

«Biznesam un zinātnei ir laiks rīkoties, lai visi drošībai paredzētie resursi neaizplūst no valsts, stiprinot citu valstu ekonomiku,» norādīja E. Egle. Vēl pirms gada komunicēšana par 2% aizsardzības budžetam likusies neiespējama, bet tagad dzīve ir radikāli mainījusies. «Veselības un izglītības jomas nenoliedzami ir svarīgas, taču, ja nebūs drošības, nekam citam arī nebūs nozīmes,» uzsvēra LDAIF valdes priekšsēdētāja.

Atbalstu aizsardzības budžeta palielināšanai federācija prioritāri domā nodrošināt, vairojot izpratni par aizsardzības un drošības industriju, veicinot uzņēmumu un valsts komunikāciju un skaidrojot Latvijas uzņēmumu piedāvātās produkcijas un pakalpojumu priekšrocības. Labs piemērs un sākums šādam dialogam būs 23. maijā Ādažos iecerētās Industrijas dienas, kur visiem procesā iesaistītajiem būs iespēja runāt par problēmām pie viena galda.

Eiropā šāda dialoga īstenošanas metode ir ļoti izplatīta, atzina A. Dundurs.

Federācija pati par sevi nevar radīt biznesu, taču var veicināt tā iespējas, un tas jau ir atkarīgs no LDAIF biedriem. Solis uz priekšu ir arī sadarbības uzsākšana ar Aizsardzības ministriju un citām ministrijām un valsts struktūrām, kas saprot šīs nozares biznesa potenciālu. Tas jau ir ceļš uz lielāku industriju un eksporta palielināšanu. Pašlaik vidēji 80% federācijas biedru vairāk eksportē nekā piedāvā vietējā tirgū, sacīja A. Dundurs, taču mērķis ir šo proporciju mainīt un palielināt vietējā tirgus īpatsvaru.

Federācija nelobēs Latvijas uzņēmumus, taču vēlas vienādus spēles noteikumus visiem. Piemēram, vēl salīdzinoši nesen Latvijas uzņēmumiem bija diezgan problemātiski prezentēt savu piedāvājumu vietējā aizsardzības un drošības struktūrām, jo tūlīt tika izteiktas aizdomas par koruptīviem darījumiem utt. «Ārzemniekiem līdz šim bijis vieglāk prezentēt savu produkciju, taču situācija mainās,» atzina LDAIF padomes priekšsēdētājs. Vietējais piedāvājums var izrādīties īpaši nozīmīgs starptautiskās situācijas saasināšanās gadījumā. «Piemēram, X stundā piegāžu no partneriem dažādu iemeslu dēļ var arī nebūt, tādēļ ir svarīgi izmantot vietējās iespējas un resursus, valstij atbalstot savus ražotājus.»

Sagatavojis **Taivo Trams.**

Foto — **Gatis Dieziņš.**

«Operation Summer Shield» —

vingrinājums, kas izaudzis
par izaicinājumiem
bagātām
starptautiskām mācībām

Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube vingrinājumu vērtē kā izdevušos. «Pēc sarunām ar karavīriem atkārtoti parliecinājos, ka šis bija ļoti intensīvs un sarežģīts vingrinājums, kas prasīja augsta līmeņa koordināciju gan komplicēto militāro uzdevumu, gan četru valstu iesaistes dēļ,» atzina NBS komandieris.

Daina Ozoliņa,

ministrijas Preses nodaļa.
Foto — Gatis Dieziņš.

Aizsardzības

No 7. līdz 17. aprīlim Ādažu poligonā norisinājās kaujas atbalsta speciālistu un vienību apmācības vingrinājums «*Operation Summer Shield XI*», kurā piedalījās vairāk nekā 600 karavīru no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un ASV bruņotajiem spēkiem.

Gadskārtējā vingrinājumā, kas notika jau vienpadsmito reizi, bataljona kaujas grupas štābs trenējās integrēt un koordinēt uguns atbalstu kājnieku vienību uzbrukuma operācijās, savukārt rotas līmeņa apakšvienības vingrinājās izmantot kaujas atbalsta elementus vienotā operācijā ar šķēršļu pārvarēšanu.

«Esmu gandarīts, ka «*Operation Summer Shield*» 11 gadu laikā izaudzis līdz starptautiskam vingrinājumam ar visu triju Baltijas valstu un ASV iesaisti,» uzsver vingrinājuma vadītājs pulkvežleitnants Gunārs Kauliņš. «Šis vingrinājums ir viens no sarežģītākajiem dažādo elementu klātbūtnes ziņā — mēs uzbrukuma operācijā vienlaikus integrējam

MĀCĪBAS

dažādus kaujas atbalsta elementus, kas gan karavīriem, gan komandieriem ir liels izaicinājums.»

Bruņoto spēku iesaiste vingrinājumā bijusi daudzpusīga un plaša. Pārstāvēt 1. kājnieku bataljona štābu, 1. un 2. kājnieku bataljona kājnieku apakšvienības, Kaujas atbalsta bataljona mīnmetēju, prettanku, izlūku, inženieru un gaisa atbalsta kontroles vienību, kā arī Zemessardzes 1. novada izlūkvienības snaiperu grupu, 46. bataljona izlūkvienību, 34. artilērijas bataljona mīnmetēju apakšvienību, Štāba bataljonu un Gaisa spēku aviācijas bāzi, vingrinājumā piedalījās arī 350 Latvijas karavīri un zemessargi. Kaujas šaušanas laikā tuvā gaisa atbalsta simulācijai tika iesaistīts aviācijas bāzes helikopters «Mi-17» un Igaunijas Gaisa spēku lidmašīna «L-39».

Lai veicinātu sadarbību un savstarpējās militārās pieredzes apmaiņu starp Latvijas un ASV bruņotajiem spēkiem, jau otro reizi vingrinājumā «Operation Summer Shield»

mācīt, bet gan kopīgi trenēties, un tas nozīmē, ka esam vienādā līmenī,» norāda pulkvežleitnants Gunārs Kauliņš.

Pirmo reizi kaujas atbalsta speciālistu apmācības vingrinājumā Ādažu poligonā piedalījās vairāk nekā 150 karavīru no Igaunijas Aizsardzības spēku Artilērijas bataljona.

«Mums šis vingrinājums ir bijis ļoti nozīmīgs un vēsturisks, jo pirmo reizi kopš Igaunijas neatkarības atjaunošanas mūsu Artilērijas bataljons piedalījās vingrinājumā ar kaujas šaušanu ārpus mūsu valsts. Esam gandarīti, ka varējām sadarboties gan ar latviešiem, gan amerikāņiem,» uzsvēra Igaunijas artilērijas bataljona komandieris pulkvežleitnants Karels Maesalu.

Igaunijas Artilērijas bataljons piedalījās mācībās ar D-30 22 mm lielgabaliem, ar kuriem sniedz uguns atbalstu kājnieku vienībai uzbrukuma laikā.

Savukārt no Lietuvas bruņotajiem spēkiem vingrinājumā bija iesaistīti vairāki štāba virsnieki.

«Operation Summer Shield XI» 15. aprīlī apmeklēja arī ASV senatori Džons Makeins,

Džons Barraso un Džons Hovens, lai iepazītos ar Latvijas bruņoto spēku kaujas spēju attīstību.

«Mēs tikko redzējām četru valstu karavīrus lieliski demonstrējām tik labu sadarbību un savietojamību, uz kādu karavīri vien ir spējīgi. Ādažu poligons ir labākā treniņu vieta visā Baltijā, un šis ir tāds vingrinājums un tāda militārā gatavība, kādu mēs sagaidām no pasaulē labākajām bruņoto spēku vienībām,» pēc kaujas šaušanas paraugdemonstrējuma sacīja senators Dž. Makeins.

Jau plānots, ka Melnās jūras rotācijas spēki piedalīsies vingrinājumā «Operation Summer Shield» arī nākamgad. Plašāku iesaisti tajā apstiprinājusi arī Mičiganas pašvalsts Nacionālā gvarde.

Vingrinājums «Operation Summer Shield» notiek kopš 2004. gada. Sākotnēji tajā piedalījās tikai Latvijas un ASV Mičiganas Nacionālās gvardes karavīri. Pirmo vingrinājumu uzdevums bija trenēties miera uzturēšanas operāciju veikšanai, bet vēlāk tas pārorientējās uz kaujas atbalsta speciālistu un vienību apmācību. **IS**

Pulkvežleitnants Gunārs Kauliņš.

piedalījās Melnās jūras rotācijas spēki (Black Sea Rotational Force 14). Kopā ar Mičiganas pavalsts Nacionālās gvardes pārstāvjiem, kuri šajā vingrinājumā piedalās kopš tā pirmsākumiem, ASV bruņotos spēkus pārstāvēja vairāk nekā 100 karavīru.

«Mūsu mērķis vingrinājumā «Operation Summer Shield XI» ir sadarbība ar NATO partneriem, lai mēs strādātu pēc vienotiem standartiem un trenētu vienotās procedūras. Īpašu uzmanību mēs pievēršam tam, kā integrēt kaujas atbalsta elementus, konkrēti uguns atbalstu no sauszemes un gaisa,» uzsvēra pulkvežleitnants Trevors Hols, Melnās jūras rotācijas spēku 14/2 komandieris no Jūras kājnieku 3. bataljona 8. pulka. «Sadarbība ar latviešiem ir bijusi lieliska, un visi mācību dalībnieki neapšaubāmi guvuši ļoti vērtīgu pieredzi. Šī bija īpaši vērtīga izdevība latviešu un amerikāņu gaisa atbalsta kontrolieriem un apvienotā uguns atbalsta priekšējiem novērotājiem sadarboties vienā vingrinājumā.»

«Šogad — atšķirībā no pagājušā gada — ASV jūras kājnieki vairs nav ieradušies mūs

Zemessardze gaida patriotus

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš un Normunds Mežiņš.

Zemessardze (ZS) bija pirmā paramilitārā struktūra, kas gādāja par drošību un kārtību Latvijas reģionos pēc neatkarības atgūšanas deviņdesmito gadu sākumā. Visus šos gadus ZS bijusi līdzvērtīgs partneris un sabiedrotais Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (NBS), un kopš 2010. gada 1. septembra tā ir NBS sastāvdaļa. Zemessardze sniedz iespēju dot savu ieguldījumu valsts drošībā ikvienam Latvijas pilsonim. Pēdējo mēnešu laikā, ņemot vērā satraucošos notikumus Ukrainā un Krievijas ārpolitikas izpausmes, interese par iestāšanos ZS ir ievērojami pieaugusi.

Interese pieaug

«Interese ir krasi palielinājusies, pat vairāk nekā desmitkārtīgi. Bet mani galvenokārt interesē rezultāts, kad cilvēks ir izgājis līdz galam iestāšanās procesu un nonācis bataljonā,» saka ZS komandieris pulkvedis Leonīds Kalniņš. Cik zemessargu iegūs ZS šī patriotisma pieauguma laikā, pagaidām prognozēt ir grūti, jo līdz brīdim, kad interents patiešām kļūst par zemessargu, paiet zināms laiks, kurā jāiziet visas nepieciešamās pārbaudes un procedūras.

Visvienkāršāk un arī ērtāk noskaidrot vajadzīgo informāciju par iestāšanos zemessargu rindās var interneta vietnē www.zs.mil.lv. Tur atrodama nepieciešamā kontaktinformācija un neskaidrību gadījumā iespējams nosūtīt jautājumus un saņemt uz tiem atbildes. Nākamais solis — tikties ar interesējošā ZS bataljona personālsastāva vadītāju, kas precizēs, kuri dokumenti ir vajadzīgi, kur un kādas pārbaudes jāveic.

Pretendentam ir jābūt Latvijas pilsonim vecumā no 18 līdz 55 gadiem. Kandidātus vispirms pārbauda Iekšlietu ministrijas Soda reģistrā — ja ir bijušas problēmas ar likumu un sodāmību, no domas par dienestu ZS ir jāatsakās. Vienlīdz būtiska ir arī medicīniskā pārbaude. Prasības ir atbilstošas regulārajam militārajam dienestam, un pavisam ir noteiktas sešas medicīniskās atbilstības klases, tātad, ja arī nav gluži ideāls veselības stāvoklis un fiziskā forma, ir iespēja atrast sev piemērotu dienesta specialitāti. Norikojumu uz medicīnisko komisiju pretendents saņems

ZS bataljonā. Medicīniskās pārbaudes būs bez maksas, jo izmeklēšanas procedūras apmaksā valsts.

Uzklausa katra vēlmes

Cilvēks, kurš nolēmis stāties Zemessardzē, var doties uz jebkuru bataljonu, nekādas teritoriālās piesaistes ZS nav, skaidro pulkvedis L. Kalniņš. «Piemēram, cilvēka pastāvīgā dzīvesvieta ir Daugavpilī, bet viņš mācās Rīgas Tehniskajā universitātē. Viņam līdz ar to interesantāks ir Studentu bataljons.»

Mainot dzīvesvietu, zemessargs bez jebkādām problēmām var mainīt arī bataljonu. «Vēl vairāk — mēs uzklusām katru, neskaidrojam, kādā specialitātē pretendents vairāk gribētu dienēt. Kāds, piemēram, grib nodarboties ar ļoti aktīvām lietām — viņu interesē taktika, krosi mežā, fiziskā slodze, lai gan civilajā dzīvē viņš ir IT speciālists. Mēs labprāt gribētu iesaistīt viņu šajā jomā, bet viņš labāk izvēlas fizisko slodzi, lai mazinātu ikdienas stresu. Neko darīt — tāda ir viņa izvēle, un mēs to respektējam,» saka L. Kalniņš. Ikviens cilvēks, kurš izteicis vēlmi iestāties ZS, tiek uzklusīts, tieši tāpat tiek ņemta vērā pretendenta civilā specialitāte. «Daudzi arī tiek iesaistīti Zemessardzes bataljonos atbilstoši savai civilajai speciali-

tātei, piemēram, cilvēki turpina strādāt par pavāriem vai šoferiem. Savukārt daudziem individuālajiem uzņēmējiem ir ļoti labas līderu dotības — viņi jau būtībā ir gatavi mūsu nodaļu komandieri.» Pašlaik ZS pārstāvētais profesiju un amatu spektrs ir ļoti plašs — sākot ar studentu un beidzot ar profesoru, no lauksaimniekiem līdz lielākajos rūpniecības uzņēmumos strādājošajiem, rūpnīcu vadītājiem un deputātiem. «Man īstenībā ir grūti iedomāties kādu profesiju, kas nebūtu pārstāvēta ZS,» secina komandieris.

Gatavi jauno zemessargu pieplūdumam

Lai gan dalība zemessargos ir pilnīgi brīvprātīga, ZS ir organiska NBS sastāvdaļa, un tās uzbūve ir atbilstoša regulāro spēku veidiem. ZS struktūrā ir gandrīz visas specialitātes, kas nepieciešamas sauszemes operāciju veikšanai, izņemot Jūras un Gaisa spēku specifiku. «Tas nozīmē, ka pilsonis, ierodoties vienībā, var izvēlēties ļoti daudzas specialitātes. Ir gan specializētie bataljoni — inženieri, artilēristi —, gan nodrošinājuma bataljoni, gan pretgaisa aizsardzības bataljons, ir arī aizsardzības pret masu iznīcināšanas līdzekļiem jeb ķīmiskās aizsardzības bataljons. Protams, lielā daudzumā mums ir

ZEMESSARDZE

kājnieku vienības, kas nepieciešamas sauszemes operāciju veikšanai. Katrā no šīm vienībām noteikti ir specialitātes, kur cilvēks varēs atrast savu spēju pielietojumu,» uzsver L. Kalniņš.

Visi, kas pieteiksies dienestam Zemessardzē, ir gaidīti, resursu pietiks visiem. «Mans pienākums ir organizēt šo pilsoņu apmācību militārajā jomā. Ja man kaut kam nepietiek līdzekļu, piemēram, ekipējumam, es vēršos pie NBS komandiera un aizsardzības ministra, kurš ir tiesīgs pieprasīt Ministru kabinetam papildu resursus. Pašreiz mēs spējam uzsākt apmācību, bet, lai mēs attīstītos un palielinātu apmācību intensitāti, ir nepieciešami papildu līdzekļi,» atzīst komandieris. Pašlaik valdība no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem ZS ir piešķīrusi 680 250 eiro.

Paredzamais jauno zemessargu pieplūdums neprasis izmaiņas struktūrā, bet apmācību intensitātē noteikti, jo ZS plāni tika veidoti iepriekšējā gadā. «Tomēr tas neiespajdos tik ļoti, lai būtu nepieciešamība kaut ko kardināli grozīt. Mūsu plāni ir pietiekami elastīgi, lai mēs varētu iekļaut apmācībā arī šos cilvēkus — vienkārši plāni kļūs intensīvāki. Tā gan noteikti būs lielāka slodze profesionālā dienesta karavīriem, kuri dien ZS un galvenokārt nodarbojas ar personālsastāva apmācību,» paskaidro ZS komandieris.

Līdzvērtīgs NBS partneris

Plašākā sabiedrībā laiku pa laikam izskan viedoklis par Zemessardzi kā NBS papildinā-

jumu vai palīgorganizāciju. Saprotams, ka zemessargiem šāds patiesībai neatbilstošs salīdzinājums neglaimo, un pašreizējos apstākļos tas var arī atturēt daļu pilsoņu no stāšanās tajā. «Zemessardze nekad nav bijusi un nekad arī nebūs palīgspēks regulārajai armijai. Mēs zemessargus sagatavojam tādā pašā līmenī kā Sauszemes spēku kājnieku brigādes karavīrus. Atšķirība ir tikai tā, ka mēs ejam vismaz trīs reizes ilgāku ceļu, jo zemessargu apmācība notiek tikai viņu brīvajā laikā. Pierādījums maniem vārdiem ir tas, ka esam piedalījušies starptautiskajās operācijās Afganistānā, Irākā un Balkānos, kā arī ES Kaujas grupā, kurai mēs 2013. gadā tikām sertificēti Lielbritānijā. Un šis sertifikāts noteikti netika uzdāvināts — mēs saņēmām no Lielbritānijas arī pateicību par savu sagatavotību un profesionalitāti. Un tā bija vienīgā nepilnu laiku dienējošu karavīru rota ES Kaujas grupas sastāvā!» uzsver ZS komandieris. Ir vēl kāds pavisam vienkāršs aspekts, kas apgāž šo mītu. «Neviens pilsonis zemessargs taču nenāks vairs uz vingrinājumiem un mācībām, ja viņš būs tikai izpalīgs pārējiem. Ja tā būtu, tad mēs kā organizācija jau sen būtu sevi izsmēluši. Mēs esam līdzvērtīgi sagatavoti un varam pildīt uzdevumus tādā pašā līmenī kā NBS. Ja mums ir jāveic kādi specifiskāki uzdevumi, tad mēs organizējam atbilstošu papildapmācību, piesaistot nepieciešamos speciālistus. Galu galā, pirms katra uzdevuma izpildes ir nepieciešama apmācība neatkarīgi no tā, vai cilvēks dien Sauszemes spēku kājnieku brigādē vai Zemessardzes bataljonā. Sūtit uzdevumā nesagatavotus cilvēkus ir noziegums.»

Galvenais — pārliecība un bezbailība

«Es esmu pateicīgs visiem tiem Latvijas pilsoņiem, kuri ziedo savu brīvo laiku un, patriotisku jūtu vadīti, nodrošina Latvijas

valsts aizsardzību,» saka L. Kalniņš. Kopš dibināšanas 1991. gada 23. augustā ZS ir gandrīz vienmēr uzturējusi vienādu skaitlisko sastāvu — ap 8000 zemessargu. Tas pierāda, ka tautā ir nemainīga uzticība šai organizācijai, uzskata ZS komandieris. Arī krīzes laikā šī uzticība nav mazinājusies. «Zemessargi saņem minimālu finansiālu kompensāciju degvielas izdevumiem un ēdināšanu laikā, kad viņi ir bataljona rīcībā. «2008. gadā, kad bija dziļākā krīze, mēs nevarējām kompensēt pat degvielas izdevumus, bet zemessargi tik un tā nāca, tērēja savus personiskos līdzekļus un laiku, ko viņi varētu veltīt naudas pelnīšanai. Mēs nezaudējām nevienu zemessargu — 2007. gadā bija 8000 zemessargu, un tikpat daudz bija arī 2009. gadā. Un tā arī ir atbilde uz daudzkārt uzdoto jautājumu, vai mēs esam gatavi aizstāvēt valsti — jā, mēs esam!»

Ja Latvijas pilsoņos un patriotos saglabāsies vēlme un bezbailība aizstāvēt savu Dzimteni, cīnīties par to, Latvija būs drošībā. «Mūs daudzkārt biedē, ka iespējams pretinieks ir daudz lielāks, spēcīgāks un labāk bruņots. Tas nav pareizs un korekts salīdzinājums. Atcerēsimies, kā sākās Zemessardze, — mums nebija faktiski nekā! Vai tad valsts tobrīd mums kaut ko deva? Nē, vīri paši par saviem līdzekļiem uzbūvēja ļoti spēcīgu organizāciju! Četrus gadus Latvijā pastāvēja viena militārā aizsardzības struktūra — un tā bija Zemessardze. Tikai pēc tam sāka veidoties regulārie bruņotie spēki. Vēsture ne reizi vien ir pierādījusi — ja mazas valstis parāda stingru pozīciju, niknu pretestību un bezbailību, tad arī tam daudz lielākajam un labāk ekipētajam ienaidniekam ir jāatkāpjas. Tur arī slēpjas spēks. Ja būs šī vēlme un pārliecība, tad iespējams ienaidnieks daudzkārt padomās, pirms mēģinās mums ko atņemt,» ir pārliecināts L. Kalniņš. **TS**

Viņi bija pirmie Latvijas neatkarības aizstāvji

Pirmais policijas bataljons

1991. gada 30. aprīlī Svētā Jēkaba katedrālē Rīgā uzticību neatkarīgajai Latvijas valstij un tautai, nežēlojot spēkus un, ja nepieciešams, arī dzīvību, zvēreja Pirmā policijas bataljona kaujinieki — pirmā reālā bruņotā vienība, kas pilnībā aizstāvēja valstiskās neatkarības atjaunošanas centienus. Šajā vienībā dienēja motivēti cilvēki, kuri nacionālās neatkarības ideju un cīņu pret noziedzību uzskatīja par vienu no saviem galvenajiem pamatprienākumiem. Absolūtais vairākums no bataljona kaujiniekiem 1991. gada janvāra dienās atradās uz barikādēm pie Latvijas Republikas Augstākās padomes un Ministru padomes ēkas, pie televīzijas ēkas un torņa Zaķusalā, kā arī citos svarīgos objektos.

Par bataljona dibināšanas priekšnosacījumiem un pirmo darbības periodu «Tēvijs Sargs» iztaujāja toreizējo šīs vienības kaujinieku, pašreizējā Saeimas sasaukuma deputātu, Nacionālo bruņoto spēku rezerves virsnieku Gunāru Rusiņu, kas bataljonā dienēja kopš pirmās tā izveidošanas dienas.

— Atceroties šīs vienības izveidošanu, ir jāatgriežas pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā. Toreiz valstī bija augsts organizētās

noziedzības līmenis, darbojās labi organizēti kriminālie grupējumi, savukārt tiesību sargājošajās iestādēs trūka augsti kvalificētu, profesionālu struktūrvienību. 1990. gada 26. novembrī ar rīkojumu nr. 200r Iekšlietu ministrijā tika paredzēts izveidot pirmo atsevišķo patruļdienesta bataljonu 300 cilvēku sastāvā. Bataljonā bija no 16. marta, kad arī sākās personālsastāva apmācības. Sākumā bataljonā bija 100 vīru, bet apmācības beigās jau bijām pilnā skaitā. Apmācību laikā mēs piedalījāmies arī patruļēšanā, lai uzturētu kārtību pilsētā. Mūsu postenis nr. 1 bija Brīvības piemineklis — Latvijas neatkarības simbols. Nav noslēpums, ka jau tad piemineklis tika pakļauts dažādām provokācijām. Janvāra barikāžu dienās uz to bija šauts, un vēlāk restaurācijas laikā pieminekli tika atklātās šāvienu pēdas.

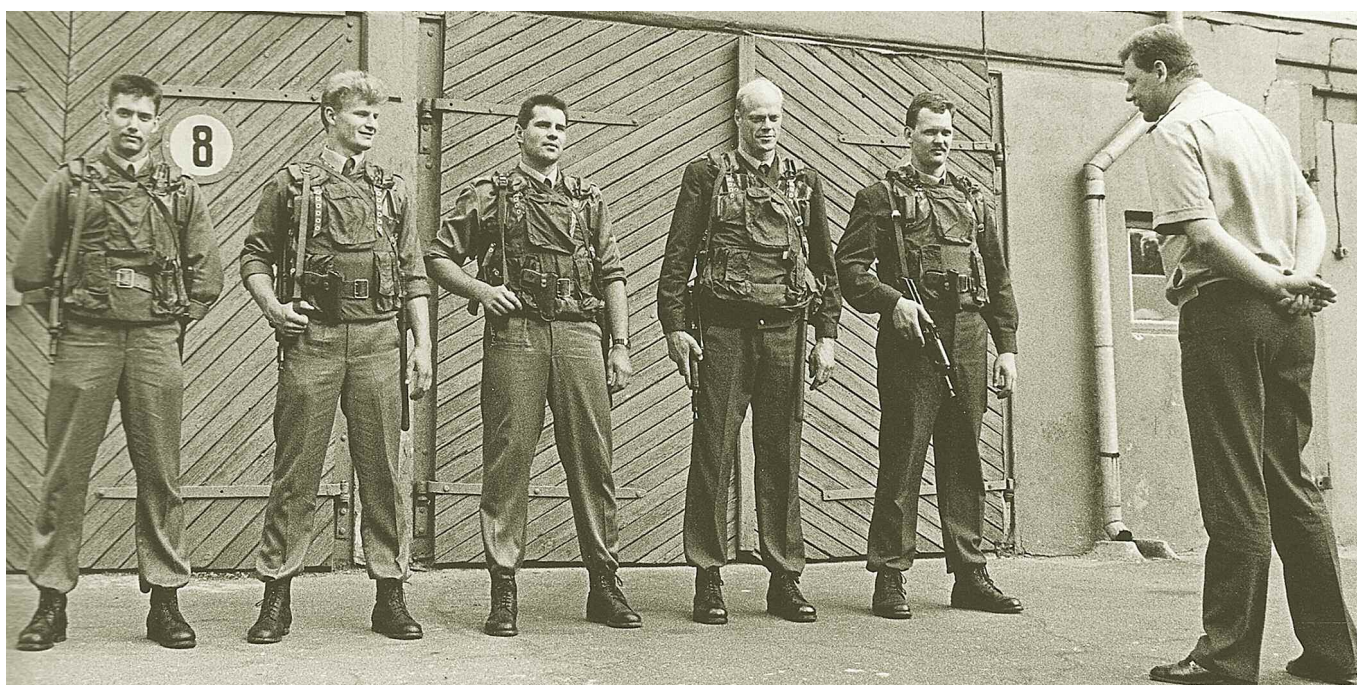
— Kas bija tie puīši, no kuriem formējās bataljons?

— Cilvēki nāca no visas Latvijas. Tie bija vīri, kam jau aiz muguras bija dienests padomju bruņotajos spēkos, bija izpratne par militāro dienestu un ieročiem. Bataljons formējās no cilvēkiem, kuri cits citu pazina. Ja tagad toreizējiem bataljona vīriem pajautā, kā viņi šajā vienībā nokļuva, atbilde bieži vien ir, ka vienu ir uzaicinājis Jānis, otru — Pēteris un tamlīdzīgi. Mēs arī

centāmies uzrunāt tos cilvēkus, kuri būtu gatavi nākt. Bataljona sastāvā bija patiesi savas valsts patrioti un Latvijas neatkarības piekritēji. Pēc savas pieredzes varu teikt, ka mums nebija citādi domājošu cilvēku. Turklāt vairākums no bataljona personālsastāva bija piedalījušies Latvijas neatkarības aizstāvēšanā 1991. gada janvāra barikādēs.

— Arī ar formas tērpiem jūs centāties parādīt savu uzticību neatkarīgajai valstij.

— Jau no paša sākuma mēs ignorējām mums izsniegtos padomju miliču formas tērpus, centāmies tos pārveidot, papildinot ar nacionālo simboliku. Iekšlietu ministrijas lielajiem priekšniekiem tas gan nebija prātam — bataljona komandierim Jurim Vectirānam visu laiku bija jāklausa pārmetumi, sak, «tavējie miliči (toreiz mēs skaitījāmies tieši miliči) neievēro formas tērpa prasības». Mēs tam nepievērsām uzmanību, jo mūsu galvenais uzdevums bija kārtības uzturēšana, turklāt mēs bijām gatavi nepieciešamības gadījumā iesaistīties valsts neatkarības aizstāvēšanā. Savu piederību neatkarīgai Latvijas valstij mēs neslēpām, neņemot vērā to, ka apkārt vēl plīvoja sarkanie karogi. Iekšlietu ministrijas vadība mūs apbruņot nesteidzās, pistoles mums bija, bet automātisko ieroču trūka.

Bataljona vīri. 1991. gada jūnijs. Priekšplānā Pirmā policijas bataljona komandieris majors Juris Vectirāns.

— Kāda bija šādas rīcības motivācija?

— Atklāti mums neviens to neteica, taču tālaika Iekšlietu ministrijas kuluāros klīda runas, ka mēs tur neesam sevišķi ieredzēti. Īpaši pēc tam, kad sākās mūsu konfrontācija ar Iekšlietu ministrijas milicijas speciālo uzdevumu vienību jeb bēdīgi slavenajiem «omoniešiem». Pirmās, ja tā var teikt, sadursmes ar šiem atklātajiem Latvijas neatkarības pretiniekiem mums bija jau 1991. gada augustā, kad Jūrmalā padomju armijas gaisa desanta vienību veterāni atzīmēja viņu vidū populāro Desantnieku dienu. Lai savaldītu OMON ālēšanos, uz Jūrmalu izsauca mūs — «baltās beretes» (tā jau toreiz mūs nosauca pretstatā «omoniešiem» jeb «melnajām beretēm»). Konfrontācija bruņotā konfliktā nepārauga, «omonieši» sakāpa savā bruņotajā transportierī un aizbrauca uz bāzi Vecmilgrāvī. Arī 1991. gada augusta puča laikā mūsu vienība pastāvēja un mēs nebijām nobijušies, kā šodien savās publikācijās raksta daži tālaika iekšlietu sistēmas darbinieki. Tiesa, puča laikā nekādu pavēļu no Iekšlietu ministrijas vadības mēs nesaņēmām un mūsu Grostonas ielas bāzi pučisti ieņēma, taču bataljons saglabāja savu struktūru. Daudzi kaujinieki bāzi bija atstājuši ar ieročiem rokās un gaidīja turpmākās pavēles. Mums bija izlemta arī tālākā darbība, ja pučs nebūtu izgāzies; bija paredzēts aiziet pagrīdē un turpināt pretošanos. Kā vēlāk uzzinājām, tieši mūsu personālsastāva vīrus puča uzvaras gadījumā bija paredzēts gan represēt, gan fiziski iznīcināt. Šādus sarakstus mēs vēlāk redzējām Latvijas Komunistiskās partijas ekā.

Pēc 1991. gada augusta notikumiem Latvijas Republikas neatkarības atjaunošana kļuva neatgriezeniska un sākās mūsu valsts starptautiskā atzišana. Sākot ar 1991. gada 21. augustu, Pirmais policijas bataljons faktiski atradās Latvijas Republikas Augstākās padomes operatīvajā pakļautībā un izpildīja tās norādījumus, veicot augstākās valsts varas institūciju un atsevišķu deputātu drošības nodrošināšanu, kā arī piedalījās dažādu pasākumu īstenošanā, lai novērstu padomju iekārtas atjaunošanas mēģinājumu Latvijā.

1991. gada 26. augustā Iekšlietu ministrijas Pirmo policijas bataljonu pārveidoja par Latvijas Republikas Augstākās padomes Apsardzes dienestu. «Baltās beretes» sagaidīja un apsargāja daudzās ārvalstu amatpersonu delegācijas, kuras viena pēc otras ieradās mūsu valstī, lai iesniegtu Latvijai tās juridiskās atzišanas dokumentus.

1992. gada 28. janvārī Augstākā padome pieņēma lēmumu «Par Latvijas Re-

Pirmā policijas bataljona zvēresta došanas ceremonijā. 1991. gada 30. aprīlis.

publikas Augstākās padomes Apsardzes dienesta pārdēvēšanu par Latvijas Republikas Drošības dienestu».

Vēlāk laika gaitā šī struktūra tika pakļauta vairākkārtējām pārveidēm un reorganizācijām, mainījās arī tās pakļautība — no Augstākās padomes pārraudzības to iekļāva Nacionālajos bruņotajos spēkos. Nozīmīgs fakts vienības vēsturē ir tas, ka Romas pāvests Jānis Pāvils II savas vizītes laikā Latvijā iesvētīja vienības karogu. Šodien par Pirmā policijas bataljona manti-

nieci var uzskatīt NBS Militāro policiju, kura joprojām daļēji pilda pirmās Latvijas Republikai uzticīgās vienības uzdevumus. Savukārt bataljona veterāni joprojām turpina uzticīgi kalpot Latvijas valstij, dienot gan Nacionālajos bruņotajos spēkos, gan Valsts policijā, gan Rīgas pašvaldības policijā un citās ar valsts drošību un aizsardzību saistītās struktūrās.

Sagatavojis **Juris Ciganovs.**

Foto — no Latvijas Kara muzeja krājuma.

Abonēt var visās «Latvijas pasta» nodaļās, kā arī internetā www.abone.pasts.lv un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001

Ārvalstīs militāro žurnālu «Tēviņas Sargs» var abonēt pie redakcijas pārstāvjiem.

Abonēšanas cena Latvijā:		Abonēšanas cena ārvalstīs:	
1 mēnesim	— EUR 0,71	Eiropā	12 mēnešiem — EUR 41,00
6 mēnešiem	— EUR 4,27	ASV	12 mēnešiem — USD 68,00
12 mēnešiem	— EUR 8,54	Kanādā	12 mēnešiem — CAD 70,00
		Austrālijā	12 mēnešiem — AUD 73,00

Informācija uzzināma, arī zvanot pa tālruni +371 67335391 vai rakstot uz e-pastu: redakcija@sargs.lv

Piemineklis kritušajiem karavīriem Ādažos

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš.

21. martā jau ilgāku laiku lolotā ideja par pieminekli mūsdienās kritušajiem karavīriem sāka iegūt taustāmu veidolu — Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Sauszemes spēku kājnieku brigādes bāzē Ādažos tika likti pamati šai piemiņas vietai, tajos ievietojot arī kapsulu ar vēstījumu nākamajām paaudzēm.

Kā zināms, piemineklis mūsdienās kritušajiem karavīriem līdzīgi kā savulaik Brīvības piemineklis top par brīvprātīgi saziēdotiem līdzekļiem. Pieminekļa pamatu likšanas pasākumā aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un citi klātesošie sirsnīgi pateicās visiem ziedotājiem, kuri ar saviem līdzekļiem ir atbalstījuši pieminekļa tapšanu un tuvinājuši dienu, kad šo memoriālu varēs atklāt.

NBS komandieris ģenerālmajors Raimonds Graube pieminēja nostāstu par 14. gs. izcilā karavadoņa Tamerlana karavīriem, kuri, dodoties karagājienā, atstājuši uz lauka katrs pa akmeni. Atgriežoties savukārt katrs paņēmis pa akmeni. Tas, kas palicis uz lauka, arī bijis piemineklis kritušajiem. «Dienžēl arī mums ir savi uz lauka palikušie akmeņi. Tāds ir karavīra liktenis, tāds ir mūsu uzdevums — aizstāvēt šo valsti un darīt savu darbu, ko mēs visi labprātīgi esam izvēlējušies. Šim piemineklim, kas tagad beidzot sāk tapt, ir ļoti simboliska nozīme. Mēs ejam to pašu ceļu, ko mūsu tauta gāja trīsdesmitajos gados, būvējot Brīvības pieminekli. Mēs visi, liekot kopā santīmu pie santīma, latu pie lata, eiro pie eiro, būvējam šo pieminekli savām rokām. Tā savā ziņā ir arī atbilde tiem, kas jautā — nu kādēļ gan nevar piešķirt naudu no ministrijas vai valsts budžeta? Protams, var — bet tad šim piemineklim vairs nebūs tādas vērtības,» uzsvēra R. Graube.

Pieminekļa pamatos tiek ievietota kapsula ar vēstījumu nākamajām paaudzēm.

Mičiganas Nacionālās gvardes komandieris Gregorijs Vednaiss pieminekļa pamatu likšanas pasākumā atzinīgi izteicās par Latvijas bruņotajiem spēkiem un gadu gaitā izveidojušos ciešo un produktīvo sadarbību ar Mičiganas nacionālajiem gvardiem. «Latvijai salīdzinoši īsā laikā — 23 gados — izdevies uzbūvēt ļoti iespaidīgu un aprīnojamu armiju. Runājot par sadarbību — mēs vienmēr esam bijuši kas vairāk nekā partneri — mēs vienmēr esam bijuši draugi un ģimene,» teica G. Vednaiss. Arī Mičiganas Nacionālās gvardes dislokācijas vietā ir sava piemiņas vieta kritušajiem, un tur gvardes komandieris katru dienu, ierodoties darbā, brīdi uzkavējas, lai pieminētu gan amerikāņu, gan Latvijas kritušos karavīrus.

Sauszemes spēku virssēržants Edgars Joksts-Bogdanovs, viens no aktīvākajiem kritušo karavīru piemiņas vietas idejas virzītājiem, ir gandarīts: «Šis ir patiesi vēsturisks brīdis, kad esam uzsākuši pieminekļa celtniecību. Liels paldies visiem ziedotājiem un atbalstītājiem!»

Runājot par tālāko pieminekļa tapšanas gaitu, viņš ir noskaņots pozitīvi. «Mēs visu

darām pa daļām. Cik mums naudiņas ir, tik arī darām, lai ziedotāji un visi citi arī redz, cik tālu esam tikuši. Pašlaik mums līdzekļu pietiek, lai uzceltu visu pieminekli, izņemot tā aizmugures izbūvi,» stāsta E. Joksts-Bogdanovs. Vēl nepieciešami aptuveni 19 000 eiro. Cik ilgā laikā varētu šo summu savākt, nav viegli prognozēt. «Var gadīties, ka ziedojumu vākšana turpināsies līdzšinējā tempā, bet var būt arī tā, ka pēc šī pasākuma cilvēkiem radīsies pavisam cita interese.»

Lai piemineklis kritušajiem karavīriem taptu pēc iespējas ātrāk, katrs no mums var palīdzēt un sniegt atbalstu savu iespēju robežās. **ES**

Ziedojumus kritušo karavīru pieminekļa izveidei var ieskaitīt

Ādažu karavīru kluba kontā

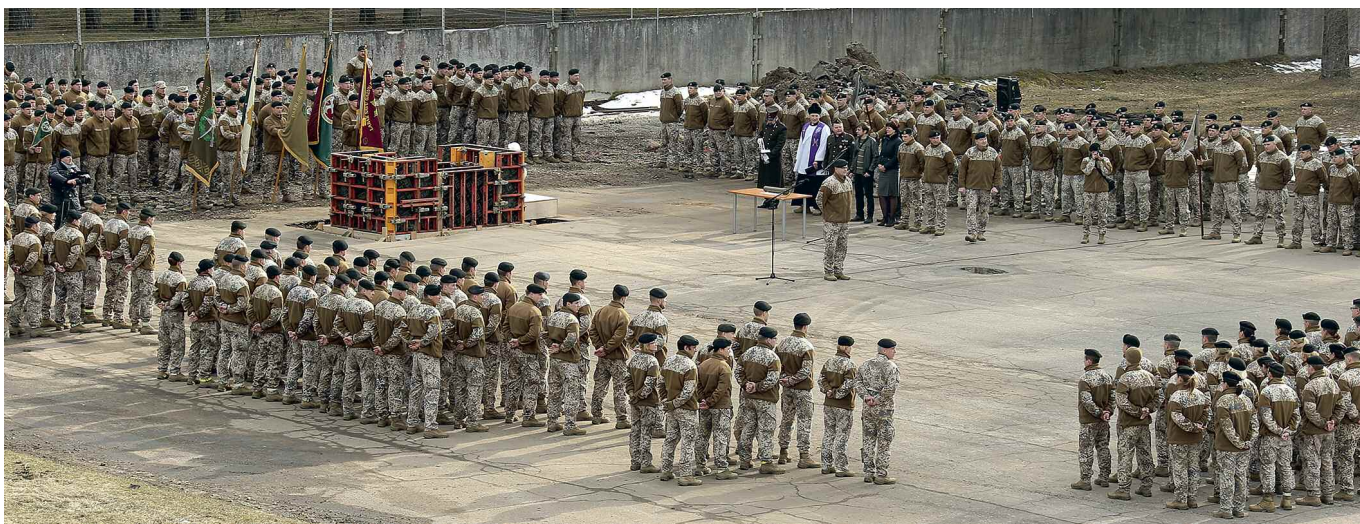
«Nordea» bankā

LV68NDEA0000082925598

ar norādi

«NBS kritušo karavīru piemiņas vieta».

Reģistrācijas numurs 40008098947.

Augsim, lai gods kalpot!

Agra Lieģe

Foto — Gatis Dieziņš.

13. aprīļa priekšpusdienā Zemessardzes 51. kājnieku bataljona (ZS 51. KB) teritorijā Dobelē valda pacilāta rosība — noslēgumam tuvojās trīs dienu ilgā jaunsargu 4. līmeņa noslēguma testu nometne. Nometnē piedalās 83 jaunsargi, kas apguvuši Jaunsargu paraugprogrammas 4. līmeni.

Šogad 4. līmeņa jaunsargiem tiek organizētas divas nometnes. Pirmā — Dobelē, savukārt otrā no 25. līdz 27. aprīlim notiks Alūksnē, Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Kājnieku skolā. Iepriekšējos gados katra no trim Jaunsardzes novadu nodaļām rīkoja savu nometni. Šogad 1. novada nodaļas jaunsargiem Dobelē ir pievienojusies daļa no 3. novada jaunsargiem, bet 2. novada jaunsargi savas spējas salīdzinās ar pārējiem 3. novada jaunsargiem Alūksnē.

Jaunsargi nometnē kārtos testus, lai apliecinātu savas zināšanas un apgūtās prasmes astoņās disciplīnās — ierindas mācībā, fiziskajā sagatavotībā, darbībā ar karti un orientēšanās disciplīnā, darbībā ar ieročiem (šaušana ar pneimatiskajiem ieročiem), lauka kaujas iemaņās, kompleksajā testā, pirmās palīdzības sniegšanā un tūrismā. Sekmīgi pārbaudes izturējušie, proti, tie jaunsargi, kuri testos iegūst vismaz 50 punktus no simta, saņem apliecību par 4. līmeņa jaunsarga mācību paraugprogrammas apgūšanu.

Nometne Dobelē organizēta ciešā sadarbībā ar ZS 51. KB, kas jaunsargus no-

metnes laikā izmīnāja savā teritorijā. Turklāt piekomandētie zemessargi sniedza dažāda veida palīdzību nometnes norises nodrošināšanā.

Nometnes vadītājs

1. novada nodaļas vadītājs Dainis Karols, kas ir pieredzējis jaunsargu instruktors, ir pārliecināts, ka 4. līmeņa nometne, kurā jaunieši saņem zināšanu un prasmju novērtējumu, palīdzēs viņiem izvēlēties savu

dzīves ceļu. Daudzi nometnes dalībnieki domā saistīt savu nākotni ar kādu no spēku struktūrām — Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem vai Zemessardzi. Turklāt jau trešo gadu jaunsargiem, kuri Dobeles nometnē iegūst apliecību par 4. līmeņa mācību paraugprogrammas apgūšanu, ir iespēja noslēguma ceremonijas laikā iestāties Zemessardzē un dot svinīgo zvērestu. Savukārt, ja jaunsargs testos iegūvis vairāk nekā 75 punktus, viņam ir priekšrocības, stājoties Nacionālajos bruņotajos spēkos.

Trīs darbīgas dienas

Dienas, ko jaunsargi pavadīja nometnē, ir rūpīgi izplānotas. 11. aprīlī plkst. 11.00 notiek nometnes atklāšanas parāde, bet jau plkst. 13.30 sākas pārbaudījumi.

Jaunsargi tiek sadalīti trīs vados, un katrs no tiem — divās grupās. Piecas stundas aizrit, piedaloties ierindas mācībā un granātas mešanā, kārtojot fiziskās sagatavotības un

komplekso teorijas testu. Fiziskās sagatavotības tests — roku saliekšana un iztaisnošana balstā guļus, ķermeņa augšdaļas pacelšana no guļus stāvokļa, kā arī krosa skriešana (3000 m zēniem, 1000 m meitenēm) — prasa lielu izturību. Taču ar to viss vēl nebeidzas, jo pēc vakariņām teorijas testā tiek pārbaudītas jaunsargu zināšanas par ieročiem.

Otrajā dienā jaunsargi ceļas jau plkst. 6.30. Pirmie testi sākas plkst. 9.00. Diena ir blīva, jo savas prasmes jārada ne tikai lauka kaujas iemaņās un tūrismā, kur teorijas pārzināšana un prasme darboties ar karti izšķir rezultātu. Savukārt pirmās palīdzības sniegšanā vairākās komandās lietpratīgākas izrādās meitenes. Lauka kaujas iemaņas un darbs ar ieroči — šie uzdevumi sasaucas ar zemessargu un karavīru pienākumiem, un tajos jaunieši piedalās ar īpašu entuziasmu.

Vakarpusē jauniešiem ir atvēlēts laiks, lai instruktora vadībā vēl trenētos nākamās dienas praktiskajiem testiem darbā ar ieročiem.

Nometnes pēdējā diena — kolīdz praktiskie testi ar ieročiem izpildīti, sākas šaušana ar pneimatisko ieroči. Kad vēlāk vaicāju, kurš no testiem jauniešiem šķitis visai izraujošākais, daudzi nosauc tieši šo disciplīnu.

Testu norisi, vien-

mēr būdams gatavs palīdzēt, pārrauga arī nometnes vadītāja vietnieks 3. novada nodaļas **jaunsargu instruktors Kristaps Kancāns**. Viņš pastāsta, ka daudzi no

Turpinājums 18. lpp.

Sākums 17. lpp.

nometnes dalībniekiem, izpildot 4. līmeņa testus, kļūs par savas vienības instruktoru palīgiem. «Viss atkarīgs no pieredzes. Gadās, ka tie, kuri jaunsargos iestājušies jau agrāk, kļūst par palīgu instruktoram un var mācīt par sevi vecākus jauniešus.»

Lai palīdzētu jaunažiem ar padomu, nometnē ieradusies arī Nacionālās aizsardzības akadēmijas Jūras spēku pirmā kursa

kadete, **matroze Māra Vilnīte**. Tas bija pagājušajā pavasarī, kad Dobelē viņa jaunsargu 4. līmeņa noslēguma testu nometnē saņēma apliecinību. Jaunsardzē Māra bija darbojusies tikai divus gadus, jo drīz vien pēc iestāšanās

saprata, kādu karjeru vēlas veidot — tāpēc motivācijas jaunsargu mācību programmas līmeņus pieveikt ātri un ar lieliskiem rezultātiem Mārai netrūka.

Māra ir liepājniece, un jau pirms nometnes viņa Liepājā apmeklēja savas bijušās jaunsargu vienības treniņus, lai palīdzētu un atbalstītu nākamās nometnes dalībniekus. Arī Dobelē viņa neliedza padomu vi-
siem jaunsargiem.

Māra uzskata, ka bruņoties spēki ir īstā vieta ikvienam, kam patīk aktivitātes — gan skriet pa mežu, gan nodarboties ar stratēģisko plānošanu, gan vadīt cilvēkus. «Šajā jomā nepastāv rutīna,» Māra stāsta ar sajūsmu. «Pati jaunsargos sākumā biju ma-
ziņa un klusa, bet drīz vien, līdz ko kaut ko biju apgūvusi, sāku palīdzēt instruktoram.

Pēc gada jau apmācīju citus, bet tagad mācos par virsnieci. Tas nozīmē — par līderi. Protams, par tādu var piedzimt, bet var arī iemācīties tāds būt!»

Vērtējot padarīto

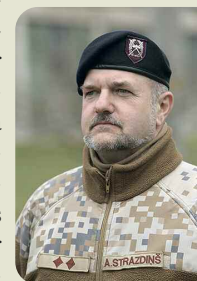
Nometnes noslēguma ceremonija pulcina nometnes dalībniekus un viesus. Tajā piedalās arī Aizsardzības ministrijas parlamentārais sekretārs Andrejs Panteļejevs, Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra direktors Druvis Kleins un Jaunsardzes departamenta direktors Ansis Strazdiņš. Savukārt 3. Zemessardzes novada štāba komandieris

pulkvežleitnants Andris Kniploks ieradies ne tikai sveikt nometnes dalībniekus, bet arī uzņemt Zemessardzē jaunsargus, kuri ir apliecinājuši savu vēlmi kļūt par zemessargu.

Pirmajiem jaunsarga apliecinību un īpašu apbalvojumu piešķir tiem desmit jaunsargiem, kuri testos sasnieguši vislabākos rezultātus. Tie ir Jānis Eglītis (511. Dobeles jaunsargu vienība (JV)), Annija Krūma (419. Ventspils JV), Nikita Vasiļevs (511. Dobeles JV), Rūta Spriedēja un Dāvis Ul-drihsons (417. Liepājas JV), Agnese Sējēja (401. Laidzes JV), Ralfs Simanis (511. Dobeles JV), Elīna Kolāte (419. Ventspils JV), Andris Pinkovskis (407. Saldus JV) un Sindija Geruļska (511. Dobeles JV). Jānis Eglītis ieguvis 97 punktus, bet pārējiem no pirmā desmita punktu skaits nav mazāks par 94,4 punktiem.

Jaunsardzes departamenta direktors **Ansis Strazdiņš** uzsver, ka nometnei ir arī patriotiski audzinoša nozīme. «Jaunsargi to apliecina ar savu darbu. Un viņu motivācija ir tā, ka daudzas disciplīnas, kurās tika kārtotas ieskaite, vairāk vai mazāk ir saistītas ar vienojošu elementu — izpratni, kā aizstāvēt savu valsti Latviju.»

Jaunsardze Rūta Spriedēja saņem jaunsarga apliecinību no Jaunsardzes departamenta direktora Anša Strazdiņa.

Teorija... un prakse — šaušanas apmācība.

Bet šodien biedri nedala nelaimi — šodien lido cepures, augstu gaisā nesot prieka saucieni «Augsim Latvijai!». Apsveicam!

Taču šodien vērojama ne tikai izpratne, bet arī vēlme to darīt — 32 no apliecību ieguvušajiem jaunsargiem šodien stājas Zemessardzes brīvprātīgajā dienestā, dodot svinīgo zvērestu. Savukārt 10 apliecības ieguvēji plāno stāties NBS Speciālo uzdevumu vienībā.

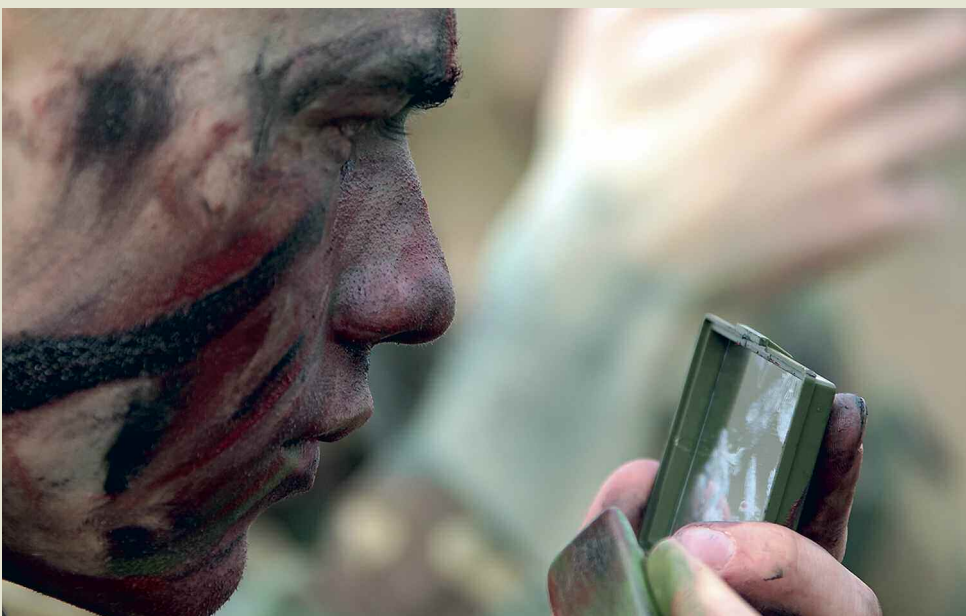
«Jauniešiem šajā programmā ir iespēja apgūt daudzas iemaņas, kas noderēs arī tiem, kuri savu dzīvi nesaistīs ar dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos. Jaunsardze māca izprast, kas ir drauga plecs, kas ir komanda un ko nozīmē nepamest biedru nelaimē!» atzīst A. Strazdiņš.

Testu rezultātus jaunsargi uzzināta, saņemot apliecību. Pirms svinīgās ceremonijas daži no jauniešiem dalījās iespaidos par notiekošo pieredzēto un nākotnes nodomiem.

Agnese Sējēja mācās Rojās vidusskolas 12. klasē. Jaunsardzē darbojas aptuveni sešus gadus — kopš Rojā sākās jaunsargu apmācība.

Turpinājums 20. lpp.

Jaunsargam jāprot nomaskēties...

Tūrisms — telts uzcelšana.

Sākums 19. lpp.

«Man pietrūka laika, lai uzceltu telti!» saka Agnese. «Tika dotas piecas minūtes, un es, lai gan zināju, kā to izdarīt, tik ātri nepaspēju!» Pēc Agneses domām, testu uzdevumiem ir iespējams iepriekš sagatavoties — tikai jāpameklē nodarbības un rūpīgi jāseko līdzi. Rojā Jaunsardzes nodarbības notiek reizi nedēļā — instruktore Jolanta Jurkeviča ik nedēļu brauc pie saviem audzēkņiem. Agnesei īpaši aizraujoši šķiet pārgājieni un sacensības.

Agnese plāno iestāties Zemessardzē pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas, bet vēl nezina, vai profesiju izvēlēties militārajā jomā.

Vērtīgākais, ko Agnese ieguvusi no Jaunsardzes? «Piederības izjūta! Tas, ka apkārt ir cilvēki, kuri domā līdzīgi. To var just, aizbraucot uz sacensībām vai nometnēm. Mums ir svarīga vienotība, saliedētība, patriotisms.»

Arī Rūta Sprīdēja, kura mācās Liepājas valsts 1. ģimnāzijas 12. klasē, Jaunsardzē darbojas sešus gadus. Rūta uzteic nometnes lielisko organizāciju — viņai pārbaudījumos pavadītās dienas šķita ļoti aizraujošas. «Lai gan testi bija

visai nopietni, neteiktu, ka tie bija pārmērīgi grūti,» saka Rūta. «Vienmēr ir sūkumi, lietas, kuras katrā testā jāatceras, lai viss izdotos.»

No visām apgūtajām zināšanām Rūtai visvairāk patīk darbošanās ar ieročiem, lai gan viņa uzsver arī teorijas nozīmīgumu.

Rūta vēl nav pilnībā izlēmusi, taču apsver iespēju pēc vidusskolas veidot militāru karjeru. Viens no iemesliem ir tas, ka meitene nāk no ģimenes, kura agrāk bijusi saistīta ar militāro vidi.

«Gan mani brāļi, gan māsa ir darbojušies Jaunsardzē,» saka Rūta. «Arī tēvs strādājis militārajā jomā. Jau pirms iestāšanās Jaunsardzē es domāju — visi bijuši, tāpēc — jābūt arī man!»

Elvijs Pudžmis dzīvo Bunkā, Priekules novadā, bet mācās Saldus profesionālajā vidusskolā par ugunsdzēsēju glābēju.

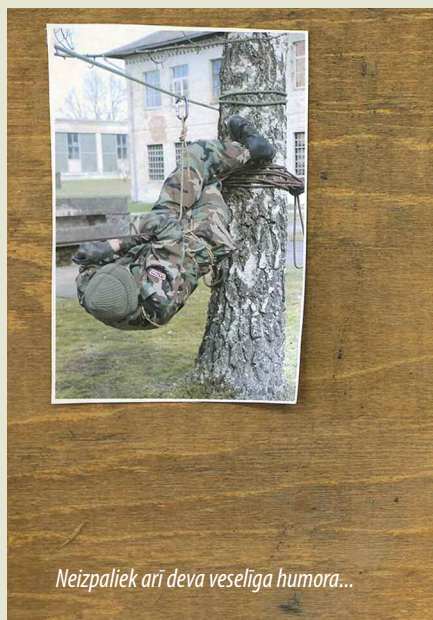
Jaunsardzē Elvijs darbojas četrus gadus. Ar savu sniegumu pārbaudījumos jauniešs ir apmierināts un uzskata, ka sasniedzis teju izcilus rezultātus. Pēc apliecības saņemšanas

Elvijs gatavojas uzreiz iestāties Zemessardzē. Tur Elvijs darbosies brīvajā laikā, jo izvēlēta profesija — ugunsdzēsējs glābējs — tomēr ir viņa sirdslieta.

Kāpēc Elvijs kļuva par jaunsargu? Viņš vēlēties sevi vairāk disciplinēt. «Nav ko vazāties apkārt un slaistīties,» jauniešs smejas. «Un nekas pret to nelīdz labāk kā militārā disciplīna!» Jaunsardze palīdz sevi pilnveidot, un nometne ļauj salīdzināt savus un citu jauniešu rezultātus. Viņaprāt, tā ir papildu motivācija! **TS**

nāt savus un citu jauniešu rezultātus. Viņaprāt, tā ir papildu motivācija! **TS**

Neizpaliek arī deva veselīga humora...

DOBELE, 2014.

JAUNSARGIEM MUMS PATĪK BŪT
TESTUS LIKT UN GUDRIEM KĻŪT *2x*

SKRIESIM MĒS KAUT APENĒS
INSTRUKTORS, JA PAVĒLĒS *2x*

TRAUKSME, TRAUKSME PRĀTS MAN JŪK
NEVAR SAPRAST KUR LAI SPRŪK *2x*

INSTRUKTORS TIK ACIS BOLA
TRAKI SODĪT MŪS TE SOLA *2x*

EKIPĒJUMS KARĀJAS
ROKĀ NE KAS NETURAS *2x*

PATS ES IENĪSTU JAU SEVI
KAM TU LEMPI VISPĀR DERĪ *2x*

SAVĀC DVĒSELI UN MIESU
BAUDI SŪRO DZĪVES TIESU *2x*

RĪTĀ TESTUS NOLIKSIM
APLIECĪBAS SAŅĒMSIM *2x*

Jūras spēku flotile saņem piekto patruļkuģi — «Rēzekne»

Liene Ulbina,

Jūras spēku flotiles Krasta apsardzes dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste.

Foto — no Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra arhīva.

20. martā Liepājā Jūras spēku flotile saņēma piekto Latvijā būvēto kuģi — «Skrundas» klases patruļkuģi P-09 «Rēzekne».

Patruļkuģis P-09 «Rēzekne» kuģa saņemšanas ceremonijā.

Svinīgajā ceremonijā piedalījās aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, ASV Mičiganas pavalsts Nacionālās gvardes komandieris ģenerālmajors Gregorijs Vednaiss, akciju sabiedrības «Rīgas kuģu būvētava» valdes priekšsēdētāja vietnieks Vladislavs Blūms, Jūras spēku flotiles komandiera p.i. komandkapteinis Kaspars Zelčs, patruļkuģa «Rēzekne» komandieris kapteinleitnants Artūrs Gražulis, kuģa krustmāte Inese Pāvule, kā arī flotiles personālsastāvs un citi viesi.

«Šodien ir nozīmīga diena, jo mēs saņemam piekto «Skrundas» klases patruļkuģi «Rēzekne»,» sacīja aizsardzības ministrs. «Noslēdzies ļoti svarīgs projekts, kas ilga vairāk nekā sešus gadus un kura mērķis bija modernizēt mūsu Jūras spēku flotili. Patruļkuģu projekts sniedza būtisku ieguldījumu arī Latvijas ekonomikā, jo divi patruļkuģi tika pilnībā uzbūvēti Latvijā, sadarbojoties ar Vācijas kuģu būvētavu. Vēlu, lai kuģis «Rēzekne» godam nes Latvijas vārdu pasaulē!»

«Man ir patīams prieks, lepnums un gandarījums būt šodien klāt nozīmīgajā notikumā,» sacīja NBS komandieris ģenerālleitnants R. Graube. «Šodien Jūras spēku flotile ir kļuvusi stiprāka, spējīgāka palīdzēt mūsu valsts aizsardzībā un pildīt tos uzdevumus, ko nosaka likums. Miera laikā šim kuģim ir uzdevums gādāt par cilvēku dzīvībām, sniegt atbalstu meklēšanas un glābšanas operācijās, kā arī atmiņēšanas operācijās. Bruņoto spēku vārdā izsaku lielu paldies visiem, kas pielika pūles šī projekta īstenošanā. Jūrnieku vārdā apsolu sabiedrībai, ka šis kuģis pildīs savus uzdevumus.»

Vladislavs Blūms pateicās bruņotajiem spēkiem par iespēju patruļkuģi «Rēzekne»

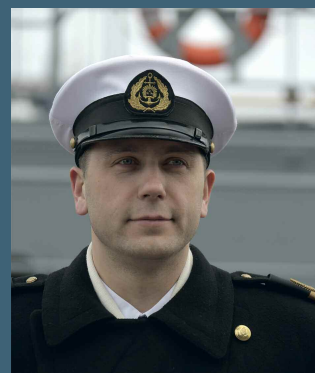
pilnībā būvēt Latvijā, kas deva iespēju paaugstināt Rīgas kuģu būvētavas darbinieku kvalifikāciju un prasmes. «Šis kuģis ir uzbūvēts saskaņā ar jaunākajām tehniskajām prasībām, kas nodrošina ilgu ekspluatāciju,» norādīja V. Blūms.

«Ticiet tam, ko jūs darāt, ticiet sev, tāpat kā mēs jums ticam. Lai jūs nekad nepamet cerību! Lai šis kuģis un jūrnieki, kas ar to kuģo, vienmēr droši atgriežas ostā, kur to gaida mīloši cilvēki!» jaunajam patruļkuģim novēlēja kuģa krustmāte I. Pāvule.

Jūras spēku flotiles rīcībā nonākuši jau visi pieci «Skrundas» klases patruļkuģi: P-05 «Skrunda», P-06 «Cēsis», P-07 «Viesīte», P-08 «Jelgava» un P-09 «Rēzekne». Visiem patruļkuģiem, kas ir modernākie Jūras spēku flotilē, doti vārdi no tām apdzīvotajām vietām, kur notika brīvības cīņas, kur tika aizstāvēta Latvijas neatkarība — Cēsis, Viesīte, Jelgava, Skrunda un tagad — Rēzekne. Tās ir vietas, kur mūsu karavīri cīnījās par Latvijas neatkarību un nosargāja to.

Rēzeknes atbrīvošana 1920. gada 21. janvārī bija nozīmīgs notikums Latgales atbrīvošanas kaujās, kuras bija noslēdzošais posms Atbrīvošanas cīņās. Pēc Latvijas atbrīvošanas no Bermonta karaspēka 1919. gadā Latgale vēl palika ienaidnieka rokās. Latgales atbrīvošana sākās 1920. gada 3. janvārī ar uzbrukumu lielinieku spēkiem pie Daugavpils. Jau 20. janvāra novakarē visas karaspēka vienības atradās izejas pozīcijās, 8—12 kilometrus no Rēzeknes. Abās karojošajās pusēs bija apmēram vienāds skaits karavīru — ap 6000. Pēc lielinieku padzišanas no Rēzeknes fronte visā tās garumā izlīdzinājās, un pretinieks atkāpās austrumu virzienā.

Jaunie kuģi veic ne tikai patruļēšanas un glābšanas darbus, jo tos var aprīkot ar

P-09 «Rēzekne» komandieris kapteinleitnants Artūrs Gražulis.
1999. — studijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā.
2001.—2003. — studijas Latvijas Jūras akadēmijā.
2003. — NAA iegūst leitnanta pakāpi un LJA — sardzes stūrmaņa specialitāti piekrastes kuģošanai uz kuģiem, kas mazāki par 500 BT.
2003.—2007. — mīnu tralerā M-01 «Viesturs» stūrmanis.
2007.—2010. — mīnu kuģa M-05 «Viesturs» kuģa komandiera palīgs.
2010.—2013. — patruļkuģa P-02 «Lode» kuģa komandieris.
2013. g. septembris — 2014. g. marts — piedalīšanās starptautiskajā operācijā «Atalanta» Nortvudā, Londonā.

naftas savākšanas un mīnu meklēšanas un iznīcināšanas iekārtām.

Visi pieci ir SWATH tipa kuģi ar diviem torpēdtipa korpusiem un mazu ūdensapskalo to virsmu. Kuģu iegrime ir 2,7 metri, ātrums — 20 mezgli, dzinēju jauda — 1600 zirgspējas, korpusa materiāls — alumīnijs. **IS**

Skaistums ir labākais spēks, tā ir visuvarenās dzīves uzvara

Esmu rēzekniete — visu mūžu esmu dzīvojusi, mācījusies un strādājusi Rēzeknē. Tikai piecus gadus, kad studēju konservatorijā, pavadīju Rīgā, bet pēc tam atgriezos strādāt Rēzeknes mūzikas vidusskolā. Man ļoti patīk mans darbs — mācu mūzikas literatūru. Stundās ar audzēkņiem klausāties skaņdarbus, mācāmos analizēt un raksturot mūziku. Strādāt ar jauniešiem ir ļoti interesanti — viņu aizrautība, enerģija un idejas vienmēr pozitīvi uzlādē.

Mani interesē folkloras, ilgus gadus vadīju folkloras ansambli «Kolnasāta». Organizēju folkloras svētkus, arī akadēmiskās mūzikas koncertus skolā un pilsētā. Nesen skolā vadīju folkloras pasākumu, kurā kopā ar bērnu mūzikas skolas audzēkņiem dziedājām latviešu karavīru dziesmas un tikāmies ar vēstures izpētes biedrību «Kroma kolna brōliste».

Esmu festivāla «Baroka mūzikas dienas» rīkotāja. Šis festivāls šogad notiks jau desmito reizi, un Latgalē tas ir ieguvis diezgan lielu popularitāti. Festivālā piedalās ievērojami senās mūzikas atskaņotāji no dažādām valstīm, bet par vislielāko ieguvumu es uzskatu to, ka festivāla laikā šie izcilie mūziķi iestudē kopīgu programmu ar mūsu skolas audzēkņiem. Festivāla rīkošanā liels palīgs ir mans vīrs Raitis, kas gan ir celtnieks pēc profesijas, bet lieliski risina visas ar transportu, tehniku un grāmatveidību saistītās problēmas. Arī mūsu bērni nav saistīti ar mūziku — meita Agnese ir

Kuģa «Rēzekne» krustmāte Inese Pāvule.

vēsturniece, bet dēls Jānis — siltuminženieris. Mums ir divi mazdēliņi — Ēriks un Valters.

Man patīk svešvalodas, vokālistiem mūzikas skolā mācu itāļu valodu, valodu kursos mācu norvēģu valodu.

Par visaugstāko apbalvojumu skolā uzskatu skolnieku piešķirtās nominācijas — «Visjaukākais skolotājs» un «Visinteresantākais skolotājs».

Iesvēta kuģa P-09 «Rēzekne» karogu.

Jūras spēku flotiles personāls svinīgajā ceremonijā.

JŪRAS SPĒKI

Ļoti patīk ceļot, patīk vasarā dzīvot laukos, gatavot ēdienu malkas plīti un rušināties dārzā. Bet visvairāk man patīk nopērties melnajā lauku pirtī un izpeldēties upē.

Kā es kļuva par kuģa krustmāti? Tad jāsak ar stāstu par manu tēti. Vladislavs Lukša 1929. gadā pabeidza Flotes instruktoru skolu Liepājā un deviņus gadus dienēja uz Latvijas karakuģa «Virsaitis» par radistu. Viņš bija vispusīgi apdāvināts, pabeidza arī Rīgas Tautas konservatoriju. Spēlēja orķestrī klarneti un akordeonu, pat dejoja Liepājas operā. Kara gados spēlēja akordeonu vācu kara teātrī, par ko arī tika izsūtīts uz 10 gadiem Sibīrijā. Arī tur visu brīvo laiku tēvs veltīja mūzikai. Vēstulēs viņš rakstīja: «Milzīgs tuksnesis ir mana mītne, mūžīga ziema ir ap mani... Ap mani ir mūžīgais sals, bet es to pildu ar manas mīlestības siltumu; mūžīga tumsa un tukšums, bet es to pildu ar manu skaistuma spēku. Tu Visaugstākais, kam dzīve ir visdrausmīgākā cīņa un visspožākā uzvara, Tu, kas neesi ērtību kārotājs, bet prieka radītājs un skaistuma nesējs, dod man spēku izturēt!» Atgriezies no izsūtījuma, tētis sāka strādāt Rēzeknes mūzikas skolā, nodibināja tajā akordeona spēles nodaļu un izveidoja Latgalē pirmo akordeonistu orķestri, kas ar lieliem panākumiem uzstājās Latgales kul-

Vladislavs Lukša savā ampluā.

tūras nedēļā Rīgā 1958. gadā. Viņš bija ļoti spilgta, neparasta, artistiska personība. Neskatoties uz pārciestajām grūtībām, dzīvoja skaisti, centās ienest svētku izjūtas ikdienā. Skaistums bija viņa dzīves ideāls un mērķis. «Skaistums ir labākais spēks, tā ir visuvarenās dzīves uzvara. Ar daiļumu uzvarēsim!» (vēstulē no Sibīrijas).

2009. gadā es rīkoju tēva jubilejas pasākumu par godu viņa 100 gadu atcerei. Skolā

bija koncerts un atmiņu vakars. Pārlasīju vēstules, pārskatīju fotogrāfijas, un man ļoti tuvs kļuva gan Sibīrijas laiks, gan kara flotes laiks. Tad laikrakstā izlasīju par topošo kuģi un aicinājumu — kādai rēzeknietei kļūt par kuģa krustmāti. Tas likās adresēts tieši man! Pilsētas dome manu kandidatūru atbalstīja, un tā no 2010. gada Ziemassvētkiem es un arī citi rēzeknieši gaidījām jaunā kuģa uzbūvēšanu. Mēs, rēzeknieši, esam bijuši klāt visos kuģa tapšanas svarīgākajos brīžos, un tas vienmēr ir bijis ļoti savilņojoši. Tas brīdis, kad man bija jāpasaka: «Ar šo piešķiru tev vārdu «Rēzekne»!» — bija patiesi emocionāls un aizkustinošs, arī atbildīgs. Bet krustmātes pienākumi ir darbs, ko es tiešām vēlos darīt. Tas ir sirdsdarbs. Daudz kas šajā jomā man ir jauns, ir jāmācās, bet Jūras spēkos visi cilvēki ir ļoti laipni un izpalīdzīgi. Jūtu arī citu krustmāšu atbalstu, bet visvairāk, protams, kuģa «Rēzekne» komandas atsaucību un uzmanību.

Ļoti ceru, ka starp kuģa komandu un rēzekniešiem izveidosies ciešas draudzības saites. Mēs Rēzeknē esam lepnī, ka mūsu pilsētas vārds piešķirts kuģim un ka Baltijas jūras ūdeņos tagad atradīsies arī daļa Rēzeknes.

Lai senās pilsētas Rēzeknes vārds sargā kuģi, un rēzekniešu labās domas un laba vēlējumi sargā visus jūrniekus!

Patruļkuģa P-09 «Rēzekne» krustmāte Inese Pāvule.

Foto — no Ineses Pāvules personiskā arhīva.

Ineses Pāvules tēvs ar akordeonu uz flagmaņa «Virsaitis».

Folkloras ansamblis «Kolnasāta».

Nacionālo bruņoto spēku čempionāts basketbolā

No 12. līdz 14. martam Rīgā norisinājās ikgadējais Nacionālo bruņoto spēku (NBS) čempionāts basketbolā, kurā piedalījās 2 sieviešu un 13 vīriešu komandas no dažādu regulāro spēku veidu un Zemessardzes vienībām (ZS).

Vīriešiem 1. līgā par čempionu titulu cīnījās septiņas komandas, bet līdz pusfinālam tika ZS 25. Kājnieku bataljona (25. KB), ZS 51. KB, Militārā policijas (MP) un Štāba bataljona (ŠB) komanda. Pirmajā pusfināla spēlē ZS 25. KB komanda (zs. A. Brūniņš, zs. A. Dobris, zs. G. Gargažins, zs. Z. Plivda, zs. A. Lūsis, zs. K. Kalniņš, zs. M. Sniķis, zs. M. Pētersons, zs. D. Mikolājs un zs. J. Melngailis) ar rezultātu 40:29 pārspēja ZS 51. KB komandu (zs. K. Meiers, zs. R. Kļaviņš, zs. A. Savčenko, zs. A. Bērtulis, zs. M. Vilsons, zs. N. Ramanauskis, zs. A. Dargužis, zs. J. Prīliņš). Spēles rezultatīvākais spēlētājs zs. A. Brūniņš uzvarētāju komandas labā guva 14 punktus, no tiem 12 tika gūti ar metieniem no tālās distancēs. Savukārt otrajā pusfināla spēlē MP basketbola komanda (srž. M. Baranovskis, kpr. A. Romanovs, kpr. G. Gabrāns, kpr. L. Puķe, dkar. J. Lastovskis, dkar. K. Indruška, dkar. R. Svjatoduhs un dkar. M. Riekstiņš) ar rezultātu 35:27 pārspēja ŠB komandu (vlt. J. Viškurs, srž. V. Orols, kpr. K. Zaļkalns, kar. M. Ranka, kar. E. Ermanovskis, kar. I. Gruzdas un kar. T. Magone). Pārliecinoši labākais spēlētājs uzvarētāju rindās bija srž. M. Baranovskis, kurš savas komandas labā guva 27 punktus.

1. līgas čempiona titulu ieguvēju basketbolā, tāpat kā volejbolā un florbolā, noskaidros 11. decembrī Rīgā, kad NBS Sporta kluba 20 gadu jubilejas pasākuma ietvaros notiks sporta spēļu finālspēles. Bet 1. līgas čempionāta bronzas medaļas sīvā un aizraujošā spēlē ar rezultātu 33:31 izcīnīja ŠB komandas basketbolisti, uzvarot ZS 51. KB basketbolistus. Komandu rezultatīvākie spēlētāji ar gūtiem 14 punktiem bija vlt. J. Viškurs (ŠB) un zs. J. Prīliņš (ZS 51. KB).

2. līgā čempionātam bija pieteiktas 6 komandas. Pirmajā pusfināla spēlē tikās Nacionālās aizsardzības akadēmijas (NAA) komanda (kpt. I. Gulbis, kad. M. Caune, kad. A. Jaundžeikars, kad. M. Čaupjonoks, kad. U. Trupavnieks, kad. E. Kivkucāns, kad. M. Valdmanis) ar Kājnieku skolas (KS) komandu (štvsrž. G. Deksnis,

vsrž. L. Cirulis, vsrž. R. Lejnieks, srž. V. Locāns, srž. I. Žuržiu, srž. R. Ozoliņš, kpr. M. Kravalis, dkar. N. Lepiks, dkar. R. Teters-Tetervovskis). Ar 31:20 uzvarēja NAA kadeti.

Savukārt otrajā pusfināla spēlē Nodrošinājuma pavēlniecības (NP) komanda (kpt. G. Sprigulis, štvsrž. A. Mocāns, vsrž. A. Osis, vsrž. O. Liepa, srž. I. Galdiņš, dkar. A. Lācis, dkar. Z. Kaufelds) ar 22:16 uzvarēja ZS Studentu bataljona (ZS St. Bn) komandu (kpr. A. Lūsis, kpr. N. Ligeikis, vsz. R. Vēzītis, vsz. U. Grinēvičs, vsz. Ģ. Klepeckis, vsz. R. Razums, zs. E. Lūsis, zs. E. Fortiņš, zs. G. Mertens, zs. E. Berkmanis, treneris vsz. E. Pāns). Spēlē par 2. līgas čempionāta zelta medaļām NAA komanda ar 36:26 uzvarēja NP komandu. Kad. M. Caune guva 18 punktus un palīdzēja savai komandai izcīnīt čempionu titulu. Bet spēlē par bronzas medaļām KS ar 14:16 piekāpās ZS St. Bn.

Sievietēm Apvienotā štāba (AŠ) komanda (maj. R. Mūrniece, maj. A. Strode, vlt. L. Sokolova-Plečkene, srž. A. Krieķe-Jermacāne, srž. I. Lamberte, kpr. I. Latve-Sļesarenoka, dkar. E. Stūrīte, cd. K. Kaminska) tikās ar Sauszemes spēku kājnieku brigādes (SZS KBde) komandu (vlt. A. Zahare, srž. L. Mūrniece, kpr. E. Poļakova, dkar. I. Sadovenko, dkar. E. Francmane, dkar. I. Stanka, dkar. S. Ķēbere, kar. L. Bekusova, kar. S. Brence). Ar rezultātu 18:16 uzvarēja AŠ, kas jau otro gadu pēc kārtas izcīnīja čempionāta zelta medaļas.

Apvienotā štāba basketbolistes jau otro gadu izcīnīja 1. vietu čempionātā.

NBS basketbola čempionāta 2. līgas pirmo trīs vietu ieguvēji.

NBS izlase karavīru slēpošanas čempionātā Somijā

No 24. līdz 29. martam Somijas pilsētā Sodankilē norisinājās ikgadējais Starptautiskās sporta militārās asociācijas (CISM) 52. pasaules karavīru čempionāts slēpošanā. Tajā piedalījās ap 300 sportistu no 17 dalībvalstīm. Latvijas Nacionālos bruņotos spēkus (NBS) pārstāvēja pieci sportisti trīs dažādos sporta veidos: ziemas orientēšanās, distanču slēpošanas un biatlona disciplīnā.

Sacensību pirmo dienu atklāja distanču slēpotāji. 15 km brīvā stila distancē startēja arī NBS Militārās policijas dkar. Andrejs Rastorgujevs. Andrejam sacensībās neklājās viegli, bet tas viņam neliedza ierindoties 12. vietā (36:03,0; 1:27,2 pēc uzvarētāja). Uzvaru šajās sacensībās izcīnīja Norvēģijas biatlonists Larss Bergers, kas 2007. gadā šajā distancē izcīnīja pasaules čempiona titulu Saporo.

10 km brīvā stila distancē labāko rezultātu no Latvijas pārstāvēm uzrādīja zs. Žanna Juškāne, kura, par 2:07,2 atpaliekot

NBS izlase CISM 52. pasaules karavīru slēpošanas čempionātā.

no līderes, ierindojās 12. vietā. 1. un 2. vietu šajās sacensībās izcīnīja Vācijas sportistes Denīze Hermene un Stefānija Bollere. Otra NBS pārstāve kpt. I. Dauškane ierindojās 18. vietā.

Ziemas orientēšanās vidējā distancē startēja arī brāļi zs. Andris un Raivo Kivlenieki. Pagājušajā gadā spēcīgāks bija Andris, bet šoreiz 7. vietā ierindojās Raivo un Andris — 13. vietā, kas komandu vērtējumā latviešiem deva 4. vietu.

Nākamajā dienā ar 10 km sprinta distanci tika atklātas biatlona sacensības. Ar

lielisku sniegumu iepriecināja dkar. Andrejs Rastorgujevs. Viņš ar pieļautu vienu kļūdu, šaujot guļus, ierindojās 5. vietā, kas ir līdz šim mūsu labākais sasniegtais rezultāts karavīru pasaules čempionātos. Uzvaru 10 km sprinta distancē izcīnīja Martins Furkads no Francijas.

7,5 km sprinta distancē sievietēm zs. Žanna Juškāne, kļūdoties šaušanā, ierindojās 27. vietā. Par sacensību uzvarētāju kļuva Anaīsa Beskona no Francijas.

Pēc iegūtajām vietām 17 valstu konkurencē Latvija ierindojās 11. vietā.

MVP/NAA volejbolistes otro gadu čempiones

No 9. līdz 11. aprīlim Rīgā, Krusta baznīcas ielā 9, norisinājās Nacionālo bruņoto spēku (NBS) čempionāts volejbolā, kurā šogad piedalījās rekordliels dalībnieku skaits — 20 komandas. Vīriešiem bija pieteiktas pa septiņām komandām 1. un 2. līgā, bet sievietēm — sešas.

Pusfinālā cīnās sievietēm Mācību vadības pavēlniecības/Nacionālās aizsardzības akadēmijas (MVP/NAA) komanda ar 2:0 (25:7; 25:18) pārliecinoši uzvarēja Zemessardzes 51. kājnieku bataljona (ZS 51. KB) komandu, bet Gaīsa spēku aviācijas bāzes (GS AB) volejbolistes ar 2:0 (25:19; 25:18) pārspēja Alūksnes garnizona (ZS 31. AMII BN/ KS) volejbolistes.

Finālā spēlē pagājušā gada čempiones MVP/NAA volejbolistes (maj. A. Pizele, maj. I. Kreituse, srž. D. Grīnvalde, srž. G. Grantiņa, kpr. L. Savļaka-Bondare, kad. A. Paulauska, kad. B. Lapiņa, kad. G. Miglava) tikās ar GS AB volejbolistēm (vlt. S. Auniņa, vlt. J. Masule, vlt. I. Freiberga, srž. Ž. Vanaga, kpr. L. Šmite, kpr. Z. Bergmane, kpr. V. Sidorova, kpr. A. Bērsonē). Spēles pirmais sets aizritēja aizraujošā cīņā — te vienai, te otrai komandai izvirzoties vadībā. Bet seta izskaņā veiksmīgāk padāvās GS AB volejbolistēm, kuras ar 25:23 pārspēja pretinieces. Otrajā setā MVP/NAA revanšējās ar 25:8. Spēles liktenis izšķīrās trešajā setā — ar 15:8 MVP/NAA volejbolistes otro gadu pēc kārtas izcīnīja čempionu titulu.

Spēlē par 3. vietu ZS 51. KB volejbolistes (zs. S. Biezā, zs. A. Ivane, zs. M. Bojāre, zs. S. Lāce, zs. J. Šneidere, zs. L. Karloviča, zs. I. Abramoviča) ar 2:0 (25:13; 25:8) izcīnīja uzvaru pār ZS 31. AMII BN/ KS volejbolistēm (srž. Dz. Andrejeva, kpr. K. Lancmane, dkar. M. Elstiņa, dkar. K. Gore, dkar. A. Zvanere, zs. N. Viktorova, zs. I. Irbe).

Savukārt vīriešu 2. līgas pusfinālā spēlēs NAA komanda ar 2:1 (23:25; 25:17; 15:11) uzvarēja Nodrošinājuma pavēlniecības (NP) komandu, bet Zemessardzes Studentu bataljona (ZS St. Bn) volejbolisti ar 2:1 (18:25; 25:17; 15:9) — Kājnieku skolas (KS) volejbolistus.

Finālā spēlē NAA komanda (kpt. I. Gulbis, kad. G. Jaunzemis, kad. A. Engēlis, kad. S. Kumačevs, kad. V. Dmitrijevs, kad. E. Priedītis, kad. U. Trupavnieks, kad. M. Rundāns, kad. M. Caune) tikās ar ZS St. Bn (kpt. N. Antonevičs, vlt. V. Brīvers, kpr. A. Lūsis, vzs. Z. Johansons, vzs. M. Briška, zs. J. Grīnbergs, zs. A. Boriskins, zs. P. Jēkabsons, zs. R. Mikas). Smagā trīs setu spēlē ar 2:1 (25:23; 17:25; 15:11) uzvarēja ZS St. Bn volejbolisti, izcīnot čempionāta zelta medaļas 2. līgā.

Spēlē par bronzas medaļām NP komanda (kpt. S. Andrejevs, kpt. J. Dumpis, kpt. R. Rudens, vlt. L. Paupers, vsrž. D. Kaminskis, srž. A. Sutugovs, kpr. M. Rupainis, kpr. A. Lācis) divos setos 2:0 (25:22; 25:18) uzvarēja KS komandu (štvsrž. K. Logins, vsrž. I. Krūmiņš, vsrž. L. Čirulis, srž. G. Drunka, srž. R. Ozoliņš, kpr. D. Kravalis, dkar. N. Lepiks, dkar. R. Teters-Teterovskis).

NBS 1. līgas uzvarētāji tiks noskaidroti 11. decembrī Rīgā. Par zelta medaļām cīnīsies pašreizējie titula ieguvēji ZS 17. Pretgaisa aizsardzības bataljona volejbolisti (zs. K. Celmiņš, zs. E. Potaševs, vzs. J. Celmiņš, zs. G. Vanags, zs. M. Ģermanis, zs. M. Garklāvs, zs. K. Gertners, zs. K. Butkevičs, zs. T. Prokoļevs, zs. A. Vilde) ar Štāba bataljona volejbolistiem (lt. M. Pamiļjans, kpr. K. Zālkalns, kpr. J. Mičs, dkar. J. Novikovs, dkar. A. Adamaitis, dkar. V. Grinfelds, dkar. M. Ranka, kar. R. Zelčs, kar. D. Stučka). Sīvā trīs setu cīņā 1. līgas bronzas medaļas ieguva Militārās policijas (MP) volejbolisti (kpt. E. Tišanovs, kpt. M. Ozoliņš, kpt. E. Masalskis, vsrž. R. Princis, srž. A. Grīvāns, srž. E. Valaks, dkar. J. Graudiņš, dkar. J. Graudiņš, kar. K. Indruška), ar 2:1 (24:26; 25:13; 15:12) pārspējot GS AB volejbolistus.

Sagatavojusi NBS SK FSSN 1. klases speciāliste dkar. Gerda Krūmiņa.

Foto — no SK arhīva.

1914. gads: mobilizācija un kaujas Austrumprūsijā

Klāvs Zariņš,

Latvijas Kara muzeja vēsturnieks.
Foto — no Latvijas Kara muzeja krājuma.

1914. gada vasarā Eiropas lielvaru ekonomisko un politisko pretrunu rezultātā sākās Pirmais pasaules karš. Latvijas teritorijas iedzīvotāji kara norisēs tika iesaistīti pirmajās dienās, Krievijas impērijai izsludinot mobilizāciju. Jau pēc pāris nedēļām latvieši piedzīvoja pirmās ugunskrīstības kaujas laukā.

Krievija uzsāk mobilizāciju

Vispārējā mobilizācija, kuru Krievijas impērijā pilnā apmērā uzsāka 1914. gada

31. jūlijā, norisinājās pēc 1910. gada priekšrakstiem, iesaucot vīriešus vecumā no 18 līdz 43 gadiem. Mobilizēja flotes un armijas rezervistus, kā arī zemessargus. Ienaidnieka tieši apdraudētā teritorijā mobilizācija norisinājās pēc nesaudzīgākiem noteikumiem, krietni pārsniedzot nepieciešamos apjomus. Latviešu karavīrus ieskaitīja Latvijas teritorijā dislocētajās Krievijas kara spēka daļās. Vairākus tūkstošus karavīru ieskaitīja 18. un 20. korpusā, kā arī 3. korpusa 25. kājnieku divīzijā, kas bija dislocēta Daugavpils apkārtnē. Visvairāk latviešu karavīru ieskaitīja Kurzemes guberņā un Rīgas apriņķī dislocētajā 20. korpusā. Mobilizētos zemessargus apvienoja 13 rotās un iedalīja Daugavgrīvas cietokšņa garnizonā. Gados jaunākos zemessargus vēlāk apbru-

ņoja un apvienoja astoņās rotās, izveidojot divus bataljonus, kurus iesaistīja kaujās Lietuvā un Kurzemē. Kopumā kara gados Latvijas teritorijā mobilizācijas norisinājās septiņas reizes, mobilizējot 120—140 tūkstošus cilvēku.

Liepājas bombardēšana un vispārējais stāvoklis

Jau dienu pēc Vācijas kara pieteikuma Krievijai ar kara realitāti saskārās Liepājas iedzīvotāji. Divi vācu ātrgaitas kreiseri ar spēcīgu artilērijas uguni pilsētu apšaudīja pusstundu. Vācijas ģenerālštābs pavēlēja vērst uguni pret pilsētu piesardzības dēļ, uzskatot, ka Liepājas kara osta ir bīstams, stratēģisks punkts, no kura ar flankējošu uguni ir iespējams apdraudēt turpmākas

115. Vjasmā kājnieku pulka karavīri — latvieši — 1914. gada Ziemassvētkos Austrumprūsijā.

vācu ofensīvas Somu līča virzienā. Lai gan artilērijas apšaušana būtu izraisījusi zaudējumus nenesa, negaidītais uzbrukums demoralizēja liepājniekus, un daudzi izvēlējās pilsētu pamet. Kopumā ekonomiskais stāvoklis visā Latvijas teritorijā strauji pasliktinājās. Trūka izejvielu, darbu pārtrauca uzņēmumi, saruka strādnieku skaits. Dzelzceļa satiksmē tika pakārtota armijas vajadzībām, norisinājās rekvizīcijas. Pieauga pārtikas cenas un trūcīgo iedzīvotāju skaits. Tomēr tieši kaujas darbība risinājās pavisam netālu no Kurzemes un Zemgales robežām — Austrumprūsijā.

Pirmās kaujas Austrumprūsijā

Jau pirmajā kara mēnesī Krievijas 1. un 2. armija komandieru Paula Renenkampfa un Aleksandra Samsonova vadībā iebruka Vācijas teritorijā, lai iegūtu placdarmu turpmākām kaujas operācijām. Abu armiju sastāvā bija arī Latvijas teritorijā dislocētās Krievijas karaspēka daļas, kurās mobilizēja latviešus. Krievijas karaspēks Austrumprūsijas robežu šķērsoja 17. augustā, uzsākot strauju ofensīvu. Tam pretī stājās Vācijas 8. armija komandiera Maksimiliāna Pritvica

Vācijas 8. armijas ložmetējnieki pozīcijās Austrumprūsijā 1914. gada ziemā.

vadībā. Krievijas armijām bija dots uzdevums, virzoties no ziemeļrietumiem un dienvidiem, ielenkt Vācijas 8. armiju un to sakaut. Lai izvairītos no šāda scenārija, 8. armija būtu spiesta atkāpties rietumu virzienā. Izvērstās ofensīvas rezultātā Krievijas karaspēks guva panākumus — uzvaras kaujās pie Stālupēnes un Gumbīnes (17.—20. augusts), ar pārspēku pārsteidzot vāciešus nesagatavotus. Iebrukuma rezultātā Krievijas karaspēkam bija izdevies ievērojami atspiest Vācijas 8. armiju uz rietumiem un okupēt gandrīz divas trešdaļas Austrumprūsijas teritorijas. Jau šo kauju laikā smagi bija cietis 20. korpuss — daudzi latvieši krita vai nonāca vācu gūstā. Tomēr ilgstoši noturēt teritoriālos ieguvumus Krievijas armijas nespēja. Tās nebija pilnībā nokomplektētas, trūka bruņojuma, jau pirmo kauju laikā bija novērojami apgādes pārrāvumi un sakaru trūkums starp abām armijām. Iebrukums bija noticis priekšlaicīgi, Francijas spiediena rezultātā, lai atvieglotu tās stāvokli Rietumu frontē. Krieviem bija jāpiesaista pēc iespējas lielāki vācu spēki. Situācija par labu Vācijas karaspēkam mainījās augusta pēdējās dienās.

Pēc vācu armijas neveiksmēm no amata atstādīnāja 8. armijas komandieri M. Prit-

vicu (jāatzīmē, ka 1915. gada maijā, kad Vācijas karaspēks iegāja Liepājā, M. Pritvicu iecēla par pilsētas komandantu). 23. augustā 8. armijas štābā ieradās un vadību pārņēma Pauls Hindenburgs un štāba priekšnieks Erihs Ludendorfs. Jaunā vadība koncentrēja vācu spēkus pret Krievijas 2. armiju un to sakāva leģendārās un mītiem apvītās Tannenbergas kaujas laikā 26.—31. augustā (lai gan kauja bija norisinājusies Olštinas (Allenšteinas) tuvumā, E. Ludendorfa adjutants Makss Hofmans ierosināja kaujai dot Tannenbergas nosaukumu, šādā veidā radot jaunu mītu, kurš aizēnotu Vācu ordeņa sakāvi Grīnvaldes (Tannenbergas) kaujā 1410. gadā).

Pēc kaujas Vācijas 8. armiju pārorganizēja un skaitliski papildināja. Septembra sākumā tās sastāvā bija 18 kājnieku un divas kavalērijas divīzijas.

Mazūru ezeru kaujas

Tannenbergas kauja ilustrēja abu Krievijas armiju nemākulīgo vadību. Krievijas Ziemeļrietumu frontes virspavēlnieks Jakovs Žilinskis bija pārliecināts par nepieciešamību nostiprināt flangus. Lai to izdarītu, 1. armijas kaujas grupu samazināja līdz sešām kājnieku divīzijām, savukārt 2. armijas — līdz deviņām. Abu armiju divīzijas atradās sešu dienu gājienā viena no otras, kas deva iespēju vāciešiem sakaut tās katru atsevišķi. Tieši šādu taktiku realizēja Vācijas 8. armijas vadība.

Pēc 2. armijas sakāves, 1914. gada septembra sākumā komandieris P. Hindenburgs koncentrēja savu karaspēku pret P. Renenkampfa komandēto Krievijas 1. armiju. Lai atbalstītu 1. armiju, Krievijas Ziemeļrietumu frontes vadība Austrumprūsijas dienvidaustrumu daļā sāka formēt 10. armiju. Sākās pirmā Mazūru ezeru kauja, kura norisinājās no 6. līdz 15. septembrim. Neskatoties uz 10. armijas daļu atbalstu, Krievijas 1. armija cieta sakāvi. Izvairoties no pilnīgas sagrāves, tai izdevās izbēgt no ielenkuma un atkāpties, saglabājot minimālas kaujas spējas. Kaujā dalību ņēma arī 29. kājnieku divīzija, kurā dienēja Latvijas teritorijā mobilizētie karavīri.

Otrā kauju fāze sākās 1915. gada janvārī — februārī, kad norisinājās otrā Mazūru ezeru kauja pie Augustovas. Kaujā Krievijas 10. armija tika daļēji sakauta un ielenkumā Augustovas mežos nokļuva 20. korpuss. Dzīvību zaudēja, bez vēsts pazuda un gūstā krita 15—20 tūkstoši Baltijas guberņās mobilizēto karavīru, no tiem lielākā daļa — latvieši. Pēc kaujas Krievijas karaspēks bija spiests pavisam atkāpties aiz savas valsts robežām. 1915. gada pavasarī vācieši bija saņieguši jau Kurzemi un Zemgali.

Indokīnas ceļojums

Edmunds Vītols,

NBS rezerves kapteinis.

Foto — no autora personiskā arhīva.

Sākums žurnāla marta numurā.

Ceļš uz Siemrību

Gulēju slikti, jo it kā pusmieģā, it kā pusnomodā mani mocīja vīzijas un pārdomas par sarkano khmeru teroru. Naktī sāka stipri liet. No rīta lietus bija mitējies, taču zemi, pelēki mākoņi traucās pāri pilsētai, draudot ar pamatīgu lietusgāzi jebkurā brīdī. Līdz ar saules ausmu peļķes ielu malās sāka strauji izgarot, jo gaisa temperatūra strauji cēlās, un drīzumā pilsētu pārņēma migla. Ieturējis vieglas un vienkāršas brokastis, sagaidīju savu pavadoni Bo un sēdos uz motocikla viņam aizmugurē. Sākām garu braucienu ziemeļrietumu virzienā, uz Siemrību, kur atrodas leģendārais Ankorvatas tempļu komplekss, kas tiek uzskatīts par Kambodžas vizītkarti un vienu no pasaules brīnumiem.

Braucām cauri Pnompeņas centram rīta agrumā, bet bija jau pamatīga satiksmes plūsma un veidojās sastrēgumi, taču motocikls ir transporta līdzeklis, kam

manevrēšana padodas labāk nekā lielajiem tūristu autobusiem vai pat vieglajām automašīnām. Jāņem gan vērā, ka šo mazo «lāvierētāju» ir ļoti daudz un tie arī veido sastrēgumus. Sākumā Bo braukšanas maniere man radīja stresu, jo ik brīdī likās, ka kārtējā sadursme ir neizbēgama, bet jau pēc brīža pārslēdzos uz kam-bodžiešu vērošanu, jo sastrēgumā mēs visi nokļūstam tuvu cits citam. Skatieni sastopas, cilvēki smaida, redzi viņu reakciju dažādās situācijās. Šeit es atkal pārliecinājos par Āzijas iedzīvotājiem raksturīgo pacietību un mieru, ar kādu tie uzlūko mums, rietumniekiem, šķietami stresainos autotransporta sastrēgumus. Jā, arī šeit visi steidzās, bet likās, ka viņi — «it kā» steidzās, jo neviens nepārdzīvoja, nelamājās, necentās par visu varu kādu apsteigt vai iespraukties priekšējā rindā. Uz ielas bija apdullinoša

motoru rūkoņa, izplūdes gāzu mākonis, nemītīga auto taurēšana visādos toņos, bet — viss notika ar smaidu sejā. Nebija savstarpējās spriedzes, nepatikas, nepacietības, aizkaitinājuma. Kambodžieši uzsmaidīja ārzemniekiem, bet ar roku māja preti tikai pēc šī žesta no manas puses. Bija ļoti sirsnīgi redzēt, kā cilvēki atplauka smaidā un priecējās par vienkāršām lietām, gan jauni, gan veci.

Vēl pilsētā esot, pamatīga lietusgāze uzcānā pavisam negaidītī, un pasargāti no tās bija tikai tie, kas brauca zem jumta. Es biju viscaur izlijis jau pēc pāris minūtēm. Uz brīdi likās, ka gaiss kļuvis svaigāks, bet drīz vien manas slapjās drēbes pārklāja izpūtēju sodrēji, jo Kambodžā, šķiet, neviens neseo autotransporta tehniskajam stāvoklim un katrs otrais auto dūmo kā ogļu apkures vilciens ar tvaika dzinēju. Tagad es izskatījos pēc vācu tankista Ervīna Rommela Āfrikas korpusā, jo vasarīgais kreklis un šorti, kā arī rokas, kājas un mute man bija ar sodrējiem un vācu ķivere akurāt iederējās šajā amplitūdā.

Izbraucot no pilsētas, strauji uzņēmām ātrumu un traucāmies garām apdzīvotām vietām, džungļiem, palmu audzēm un rīsa laukiem. Ciematos, kas atradās ceļa malā, pārsvarā visas ēkas bija

būvētas vismaz trīs līdz piecu metru augstumā virs zemes un balstījās uz īpaši veidotiem koka pamatiem, kas atgādināja stalažas. Arī mājdzīvnieku mītnes bija izveidotas uz paaugstinājumiem, un, lai dzīvnieki varētu tikt ārā un iekšā, tām bija speciālas renes vai trepītes, kuras nakts laikā paceļ, lai tur neieklātu savvaļas dzīvnieki.

Dzīves ritms Indokīnā ir pakārtots musonu sezonai, jo sešus mēnešus gadā ir slapjā sezona, kad ūdens visapkārt ir pārāk daudz, un sešus mēnešus ir sausā sezona, kad ūdens trūkst. Dzīvojamo telpu atrašanās noteiktā augstumā iemītniekus pasargā ne tikai no regulārajiem plūdiem musonu lietavu laikā, bet arī no savvaļas dzīvniekiem, kas dzīvo visapkārt tropiskajos džungļos. Svarīgi ir pasargāties arī no indīgajām čūskām un zirnekļiem, kuru šeit ir milzums daudz. Kobras ik gadu nogalina daudz cilvēku, īpaši laukos, taču tās nelielien augšā pa māju balstiem.

Brauciena laikā pāris reizes pietājam ceļmalā, lai Bo atvilktu elpu un mēs ieturētu pusdienas. Vienā no tūristu iecienītām pieturvietām nepaguvām pat nokāpt no motocikla, kad mūs ielenca bērnu pūlis. Bērni uzstājīgi piedāvāja nopirkt eksotisko augļu uzkodas, kas bija

sagrieztas šķēlēs un skaisti safasētas. Prasīja «tikai 5 dolārus» par vienu porciju, taču jau pēc brīža cena bija — «tikai 1 dolāru». Kad teicu paldies, ka esmu paēdis, ka man nevajag, redzēju dažu bērnu acīs dusmas un aizvainojumu, bet tad viņi metās citā virzienā, jo bija piebraucis kārtējais tūristu autobuss, un atkal cena bija — «tikai 5 dolārus».

Virzoties cauri tirgoņu pūlim un pieklājīgi atsakot kārtējos piedāvājumus, acīm žilbstot no spilgtajām krāsām visapkārt, izjūtot bagātīgu smaržu buketi, kas nāk no augļiem, saldumiem, vīraka un ceptas gaļas, ar acu kaktiņu pamanīju, ka kaut kas kustas man uz krūtīm. Tas bija liels, spalvainais putnu zirneklis, ko man uzlika uz krekla maza meitenīte. Es apstājos un nekustējos, īsti nezinot, kas tagad būtu jādarīja. Netālu iespiedās kāda sieviete no tūristu grupas. Tātad es nebiju vienīgais! Tepat blakus stikla kolbā, tādā kā akvārijā, rāpoja desmitiem šo lielo zirnekļu. Vietējie ar rokām tos ņēma ārā un lika sev uz pleca vai demonstrēja, kā tie rāpo pa rokām. «Tikai 10 dolāri!» viņi sauca. Blakus bija stends, kur šos zirnekļus cepa verdošā eļļā un piedāvāja kā eksotisku uzkodu, kas arī maksāja 10 dolārus. Dzīvs vai cepts zirneklis, bet tas maksāja 10 dolārus. Es gan nebiju

Turpinājums 32. lpp.

Budistu mūki tomēr ir sociālas būtnes.

Bajona templis ar Budas sejām.

Budas statujas godināšana.

Džungļi pārņem templi.

Ankorvats no putna lidojuma.

Sākums 30. un 31. lpp.

izbadējies un nealku nogaršot šādu uzko-
du, bet daudzi tūristi izmantoja izdevību
un, grauždami kraukšķīgos zirnekļus, foto-
grafējās un jutās laimīgi.

Pēc gara pārbrauciena pietājām pie
milzīgā Tonlesapa ezera, jo arī šī vieta uz-
skatāma par Kambodžas eksotikas lepnu-
mu. Ar lielu motorlaivu, pievienojoties
kādai grupai no Japānas, devos izbraucienā
pa ezeru. Šī vieta izceļas ar to, ka uz ezera
dzīvo vesela ļaužu komūna. Koka mājeles
ir sabūvētas ezera vidū uz septiņu astoņu
metru garām apšaubāmas izturības koka
konstrukcijām. Vieta man atsauc atmiņā
urosu cilts peldošās salas Titikakas ezerā uz
Peru un Bolīvijas robežas, kur ļaudis dzīvo
līdzīgos apstākļos no aizvēsturiskiem lai-
kiem. Tonlesapa ezers ir sekls, taču ūdens
līmenis strauji ceļas musonu lietus periodā,
kas ilgst vairākus mēnešus, un ezera plati-
ba tad palielinās trīs reizes. Ezera iemīt-
niekiem tas ir lielā loma laiks, kad visi nododas
zvejai, jo tā ir viņu galvenais iztikas avots.
Bez šaubām, arī tūristi ir vietējo iedzīvotā-
ju svarīgs iztikas avots, kas nes peļņu visai
Kambodžai kā eksotiskai valstij.

Kamēr laiva brauca pa kanālu līdz ezera
atklātajai daļai, ūdens aiz borta bija dubļaini
brūns, taču, kad iebrāucām ezera vidū,
ūdens kļuva dzidrs un tajā bija redzamas zi-
vis. Tūristu laivām strauji tuvojās vietējo ie-
dzīvotāju airu laivas, kas, veikli manevrējot,
abordēja tūristu motorlaivas. Ielēkuši tajās,
viņi piedāvāja savu precī: augļus, rokdar-
bus, suvenīrus un eksotiskus dzīvniekus, arī
skorpionus, zirnekļus un ķirzakas. Kāda
māte ar diviem bērniem, pieairējusi pie

mūsu laivas, demonstrēja lielu žņaudzēj-
čūsku, kas mazajam puīšim bija aplikta ap
pleciem. Protams, neviens neriskēja to ie-
gādāties, bet daži japāņi no grupas vēlējās
nofotografēties kopā ar lielo čūsku. Kopu-
mā man šī peldošā komūna atgādināja
K. Kosnera filmu «Ūdens pasaule».

Siemrībā ieradāmies tikai pievakarē
un, atraduši vietu nakšņošanai, devāmies
pie miera, lai agri rītausmā celtos un dotos
uz leģendāro Ankorvatas tempļu komplek-
su, kas atrodas netālu no pilsētas.

Leģendārais Ankorvatas tempļu komplekss

Cēlos jau plkst. 4.10, un tumsā devā-
mies ar Bo isā pārbraucienā uz tempļu
kompleksu, lai sagaidītu saullēktu pie le-
ģendārā Ankorvata. Biju nedaudz izbrīnīts
par aktīvo satiksmi tādā agrumā, bet
skaidrs, ka visi ceļotāji un tūristi steidza pa-
spēt uz vienu un to pašu skatu. Lielie auto-
busi, busiņi un tuktuķi — visi ripināja vienā
virzienā, savukārt preti brauca tikai dažas
automašīnas visa ceļa garumā. Pie ieejas
tempļu kompleksā secināju, ka tūrisma in-
dustrija šeit darbojas ar lieliem apgriezī-
niem — speciālas stāvvietas bija izveidotas
visu veidu transportam. Autobusi grieza
vienā stāvvietā, mazāki busiņi citā, vieglās
automašīnas vēl citā, bet tuktuķi ar moto-
transportu palika ārpus teritorijas, tie tikai
izlaida pasažierus un brauca prom vai arī
drūzmējās attālākā stāvvietā. Vairākās ka-
sēs ātri notika biļešu tirdzniecība, bet pro-
cesā katrs vēl tika nofotografēts un par 20
dolāriem izsniegta biļete ar visu fotogrāfi-
ju, ar valstiskās piederības kodu un biļetes
derīguma termiņu. Viss notika diezgan ātri,

lai gan pirmajā brīdī tā nelikās. Ar Bo vie-
nojāmies satikties pēcpusdienā pie galve-
nās ieejas.

Templi 1860. gadā Indokīnas džungļos
atklāja kāds franču dabas pētnieks, un kopš
tā laika šī vieta kļuva pazīstama kā «Zudu-
sī pasaule», vismaz tā toreiz to dēvēja Rie-
tumu presē. Aizsākās Khmeru impērijas
mantojuma pētniecība, kas ļoti lēni pavēra
pasaulei savas vēstures noslēpumu plivuru,
jo rietumniekiem vēl nebija sajēgas par at-
klājuma grandiozo nozīmi.

Ankorvatas templis ir kļuvis par visā
pasaulē atpazīstamu Dienvidāzijas vizitkar-
ti. Tas ir tikpat slavens kā Indijas Tadžma-
hāls, taču joprojām nav izpētīts, jo
zinātnieki nemitīgi atrod jaunus artefaktus
un liecības par varenā Khmeru impēriju,
kas atkal un atkal paplašina pētāmo terito-
riju gan laikā, gan telpā. Sākumā visa uz-
manība bija fokusēta uz Ankorvatas templi,
bet tagad ir skaidrs, ka tā ir milzīga terito-
rija, kurā atrodas vairāk nekā 700 tempļu,
un Ankorvats ir tikai tās centrālais templis.
Pēc vēsturnieku aplēsēm, tempļa celtniecī-
ba sāka 12. gs., Khmeru impērijas zelta
laikmetā. Khmeru impērija tajā laikā bija
atkarojusi milzīgas teritorijas no tagadējās
Taizemes (Siāmas), Laosas, Mjanmas (Bir-
mas) un Vjetnamas, kļūstot par dominējo-
šo lielvaru reģionā. Khmeru ietekme līdzās
esošo valstu kultūrā ir vērojama arī mūs-
dienās. Varenās impērijas strauju norietu
zinātnieki attiecina uz 15. gs.

Tūristu pūlī drūzmējās tempļa priekšā
un bija ieņēmuši labākās vietas rītausmas
vērošanai. Citi, kas ieradās vēlāk, atrada sev
vietu pļavas vidū, lai, stiepjoties uz pirkst-
galiem, saskatītu templi. Sajūta bija tāda, ka
ļaudis sanākuši uz lielu rokkoncertu, kur
skatuve dekorēta eksotiska tempļa fonā.
Gaisma ausa ātri, un visi pamira no varenā
skata, kas mainījās katru brīdi, vizuējot
visdažādākajās krāsu gammās. Līdz ar pir-
mo gaismiņu modās arī džungļi un spēkā
pieņēmas putnu koris. Visapkārt bija dzir-
dami simtiem fotoaparātu knikšķi, bet tas
netraucēja varenā skatu, kas sajūsmināja
katru, kas to pieredzēja. Austošā saule no
aizmugures iezīmēja melnā tonī Ankorva-
tas tempļa siluetu, kas perfekti atspīdēja di-
ķi tempļa priekšā. Laiks apstājās, un es biju
laimīgs tāpat kā vairākums klātesošo, kuri
bija atceļojuši šurp no dažādām pasaules
malām, lai klātienē skatītu un izjustu to, kas
norisinājās visu acu priekšā.

Sarkanā saules bumba iznira virs tempļa
un apžilbināja visus, uzreiz noglāstot ar sa-
viem karstajiem stariem. Ļaužu masa sarosī-
jās un strauji sāka izklist, steigot uz tempļu
apskati, kamēr vēl saule nebija zenītā.

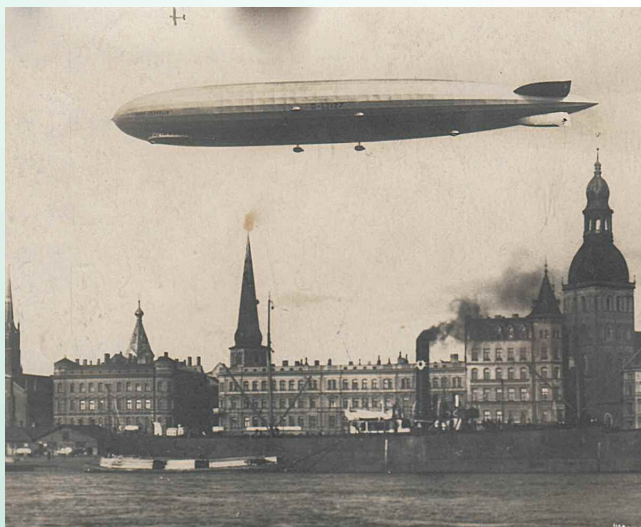
Turpinājums sekos.

Hinduisma dievību (Nandi) godināšana.

Cepelīni virs Rīgas...

Par gaisa kuģniecības neparastu sasniegumu uzskatāms vācu ģenerāļa, izgudrotāja un uzņēmēja Ferdinanda fon Cepelīna radītais cigārveida dirižablis ar cietu apvalku, ko nosauca tā radītāja vārdā par cepelīnu. Cepelīnus izmantoja arī militāriem mērķiem, jo tiem bija liela celtségja. Pirmā pasaules kara laikā cepelīni dažas reizes apmeklēja arī Rīgas fronti. Viens no šādiem lidojumiem notika 1915. gada 8. oktobrī, kad 1. Daugavgrīvas latviešu strēlnieku bataljons pāri Daugavas tiltiem pirmo reizi devās uz fronti. Krievu baterijas nebija sagatavojušās nelūgtā viesā «apsveikšanai», tāpēc tas Rīgu pārlidojis pavisam zemu, brīžiem iznirdams no mākoņu dūmakas un brīžiem atkal tanī labi paslēpdamies. Cepelīns izmeta vairākas bumbas, cenšoties sagraut abus dzelzs tiltus. Tomēr tām bija izdevies tikai pāršākt tiltus ar ūdeni, kas tika uzvandīts no Daugavas dzelzceļa. Viena bumba tilta galā gan bija sagrauvusi dzelzceļa sargmājiņu, nogalinot tanī vairākus krievu sargkareivjus.

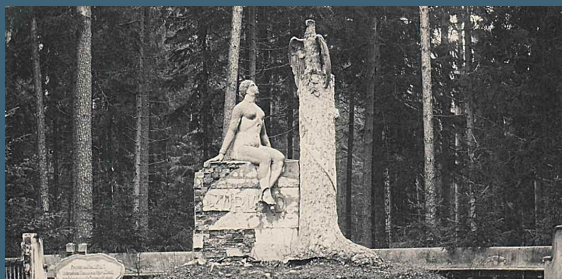

Mazāk zināma piemiņas zīme

Par Pirmā pasaules kara kaujām liecina neskaitāmas vācu karavīru atdusas vietas toreizējās frontes līnijas tuvumā. Līdz Otrajam pasaules karam šīs atdusas vietas kopa Vācijas finansēta organizācija, kura arī uzlika betona krustus un laukakmens pieminekļus, ierīkoja nožogojumus. Tagad šo vietu apkope ir visai neregulāra, atbilstoši vietējās pašvaldības rocībai. Taču Latvijā ir bijis kāds dekoratīvs ansamblis, kuru Pirmā pasaules kara laikā cēluši paši vācu karavīri, un tas nav veltīts kritušajiem. Ansambļa nosaukums «Skaistā Kurzeme».

Piemineklis atradies Ogres rajona Ķeguma pagastā, pie Silgailu mājām, starp Daugavu un Jaunjelgavas šoseju. 1916. gadā fronte tālāk nevirzījās, jo priekšā atradās upe. Vācieši Daugavas krastā ne vien nocietinājušies, bet arī sākuši labiekārtot aizstāvēšanās būves. Mākslinieki, kas bijuši karavīru vidū, izveidojuši skulptūru ansambli: uz paaugstinājuma jaunas, skaistas sievietes tēls, viņai līdzās nolauzts koks, uz kura izslēpjas ērglis. Koku apņēma lente ar gadskaitļiem «1914—1916». Ansamblim apkārt bijis iežogojums ar soliņiem. Priekšplānā, katrā pusē ieejai atradušās plāksnes ar uzrakstiem. Uz vienas no tām vācu valodā lasāms: «Kurzeme pateicas vācu ērglim par atbrīvošanu no krievu jūga.»

Kā stāsta aculiecinieki, ansamblis bija saglabājies līdz Otrā pasaules kara beigām. Tagad no šā savdabīgā ansambļa pāri palikušas tikai drupas un iežogojuma fragmenti.

Pirmā pasaules kara ziedojumu zīmes

Jau kara pirmajā gadā no Austrumprūsijas laukiem pienāca sanitāro vilcienu sastāvi ar ievainotajiem, to skaitā arī latviešu karavīriem. Pirmais ievainoto vilciens Rīgā ieradās 1914. gada 25. septembrī, bet pēc pusgada — 1915. gada 17. aprīlī — jau simtais. Rīgā un lielākajās pilsētās ar sabiedrības aktīvu līdzdalību sāka veidoties labdarības iestādes, lai vāktu līdzekļus kritušo un ievainoto karavīru un viņu ģimenes locekļu atbalstam. Ja ziedojumu lielums pārsniedza vairākus rubļus un kolektīvie ziedojumi ienāca lielākās summās, ziedotāju vārdus un sabiedrisko iestāžu nosaukumus publicēja laikrakstos. Katrs ziedotājs kā apliecinājumu un atzinību saņēma īpašu ziedojumu zīmīti, ko varēja pieprasīt pie apģērba. Tika izlaistas arī speciālas nepastmarkas ar ziedotās summas nominālu. Karam ieilgstot, aicinājumi ziedot palielinājās. Laikraksts «Lidums» 1915. gada 12. aprīļa numurā aicināja visas sabiedriskās organizācijas vienu dienu, proti, 16. aprīlī, izvērst par ziedojumu un kampaņas dienu, lai atbalstītu 1914. gadā karā iesauktos un viņu pieredzīgos. Šo dienu nodēvēja par Vijolītes dienu.

Karodziņu dienu zīmītē (52 x 68 mm) bija uz balta stateniska ovāla attēlots Rīgas lielais ģerbonis, apkārt 8 karodziņi un teksts krievu valodā: «Karavīru un viņu ģimeņu vajadzībām 1914». Jura Krusta ordeņa zīmīte (55 mm) — Sv. Jura ordeņa krusts uz kara krāsu pamatnes ar ordeņa zvaigzni vidū, krusta galos vārdu saīsinājumi krievu valodā — Vissvētā Jura Rīgas sanitāras daļas pārvietojamā vienība. Krusta rozetes zīmīte (35 x 35 mm) — vienkāršs regulārs krusts ar vārdu saīsinājumiem krievu valodā — Rīgas militārās apsardzes komanda. Pie Latvijas kolekcionāriem šādas ziedojumu zīmītes un nepastmarkas pagaidām nav apzinātas, bet pēc tā laika laikrakstiem var secināt, ka šīs dienas ir atzīmētas. Attēlā — Krievijas žēlsirdīgo masu biedrības izlaista ziedojumu marka, lai atbalstītu kritušo karavīru bērnus.

Sagatavojis **Gunārs Kušis**.

Leģendārais samurajs — *Mijamoto Musaši*

Edmunds Vītols,
NBS rezerves kapteinis.

Tiem, kuri saskārušies ar Austrumu cīņu mākslām, droši vien ir zināms leģendārā japāņu zobenvīra Mijamoto Musaši vārds. Taču šis vārds ir pazīstams arī biznesa aprindās, jo daudziem mūsdienu biznesmeņiem Mijamoto Musaši «Piecu aplū grāmata» ir kļuvusi par rokasgrāmatu biznesa stratēģijā. Veiksmīgai darbībai mārketinga frontē ir jāpārzina ne tikai ekonomika, bet arī karošanas stratēģija. Šoreiz par slavenā samuraja dzīves gaitām, kur aizraujošas cīņas un uzvaras mijās ar atbilstošu meklējumiem uz jautājumiem, kas agrāk vai vēlāk uzrodas ikviena dzīves ceļā.

Par Mijamoto Musaši (1584.—1645.) mēdz teikt, ka šis samurajs un zobenu cīņas lielmeistars savā dzīvē nav zaudējis nevienu cīņu. Dzimis Japānā, Mimasakas provincē, Mijamoto ciematnā, no kurienes cēlies arī dzimtas vārds. Mijamoto Musaši piederēja pie senā un varenā Fudzivaras kļana. Tiesa, tā nebija tieša radniecība, un viņa ģimene nebija no pārtikušajām, jo visi viņa senči bija nolīgti karavīri pie bagātniekiem (daimjo). Kad Mijamoto Musaši piedzima, viņa ģimene dzīvoja visai trūcīgi.

Mijamoto Musaši tiešie senči ir cēlušies no Harimi kļana, kas mitinājās Japānas dienvidu salā Kjusju, un tie visi bija profesionāli karavīri. Savas pirmās mācību stundas kaujas mākslā Musaši apguva pie sava tēva Munisaja, kas bija pieredzējis karotājs un pazīstams meistars zobencīņā. Munisajs jau bija kļuvis par roninu (samurajs, kurš zaudējis savu kungu, kam kalpoja). Sākumā viņš kalpoja kā algotnis dažādu augstmaņu armijās, bet tad viņu sāka aicināt kā cīņas mākslas skolotāju, arī pie varenā šoguna Asikagi. Par tālāko drošsirdīgā Munisaja dzīvē dažādos avotos ir pretrunīgas liecības: dažos apgalvots, ka viņš nogalināts, citur, ka viņš pametis savu ģimeni, lai kļūtu par klejojošu karotāju. Mijamoto palika mātes gādībā, bet pēc viņas pārāgrās nāves zēnu pieņēma mātesbrālis, kas bija vienkāršs budistu mūks.

«No pašas bērnības mani saistīja karotāja ceļš, un jau trīspadsmit gadu vecumā es savā pirmajā divkaujā uzvarēju Arimu Kiheju, kas bija sinto-rju cīņas skolas audzēknis. Sešpadsmit gadu vecumā es pieveicu vēl vienu izcilu cīnītāju Tadasimu Akijamu. Divdesmit viena gada vecumā jau devos uz galvaspilsētu un tur cīnījies ar dažādiem zobencīņas meistariem,

ne reizi nezaudējot nevienu cīņu,» — tā Mijamoto Musaši apraksta savu cīņu gaitu aizskumumu. Viņa turpmākā dzīve bija nemitīgu divkauju pilna, kurās Musaši parādīja ne tikai drošsirdību, bet arī izveicību un viltību.

Musaši bija kļuvis par klejojošu karotāju, par roninu, taču ļoti tiecās atrast sev pastāvīgu kungu, kam uzticīgi kalpot, lai nodrošinātu sev iztiku.

Agrā jaunībā, kad viņam vēl nebija kaujas pieredzes, viņš drosmīgi cīnījās Asikagas armijas pusē, kura pretinieks bija varenais Iejasu valdnieks. Asikagas armija šajā kaujā gandrīz pilnīgi tika iznīcināta, bet Musaši, pateicoties savām īpašajām spējām, izdzīvoja un kopš tās reizes noticēja, ka ir izredzētais. Lai attaisnotu savu izredzētību, viņš nolēma visai Japānai nodemonstrēt savas izcilās karotāja spējas un devās uz galvaspilsētu Kioto, kur karotāja ātri vien varēja apliecināt savu meistarību zobenu cīņā. Tolaik viņam bija tikai divdesmit viens gads, tāpēc neviens nopietni neuztvēra šo jaunekli. Taču ļoti īsā laikā Musaši spēja mainīt skeptisko attieksmi pret sevi. Viņš cīņā pieveica Esinoki kļana zobenu cīņas skolotājus, nogalinot divus no viņiem un smagi ievainojot trešo. Drīzumā par Mijamoto Musaši sāka runāt, ka viņš gūst uzvaru cīņās ne tikai ar augstu meistarību, bet arī ar savu gara spēku. Viņu vīlināja cīņas gars, tās īpašās izjūtas un pieredze, ko gūst bridī, kad atrodies uz dzīvības un nāves sliekšņa, un ko karavīrs var iegūt tikai reālā kaujā. Pēc kāda laika cīņas meistarībā vairs neviens ar viņu nespēja līdzināties visā Japānā. Divdesmit deviņu gadu vecumā viņa pieredzē jau bija vairāk nekā sešdesmit uzvaras divkaujās, kurās pretinieki tika nogalināti vai arī smagi ievainoti.

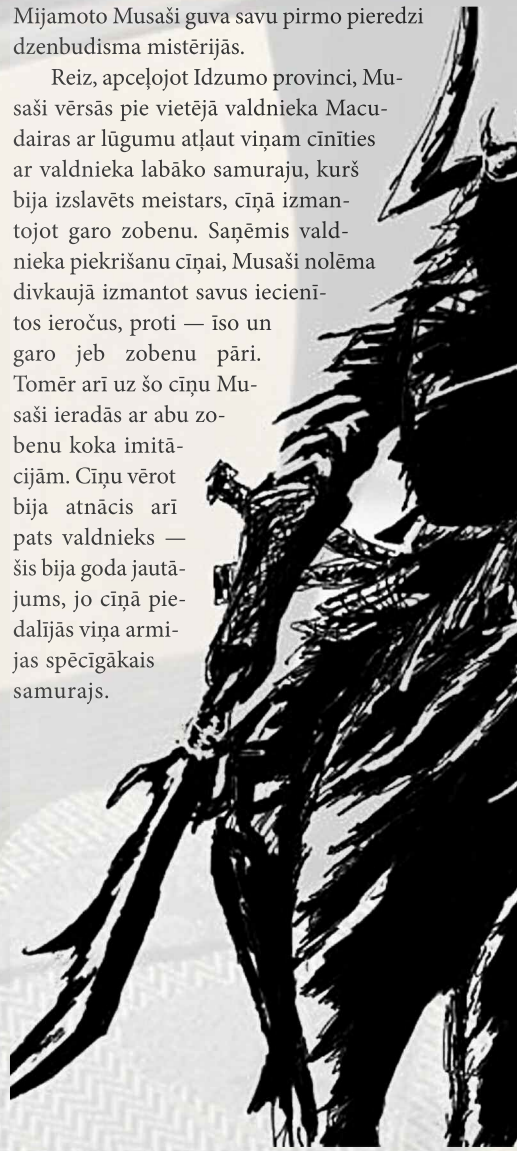
Pakāpeniski Musaši izstrādāja savu cīņas taktiku, kas jūta atšķirās no tās, kādu mācīja tā laika tradicionālajās Japānas kendo skolās. Viņš tēmēja ar zobena smaili tieši pretinieka sejā, tādējādi piespiežot viņu samirkšķināt vai pat uz mirkli pievērt acis, un ar to pietika, lai veiktu negaidītus triecienus ar zobenu. Viņš cirta ar zobenu pa pretinieka ceļu locītavu saitēm un plaukstu locītavām. Viņš pilnībā atteicās no ierastajām cīņas sākuma pozīcijām, uzbrukdams negaidīti un nospiedoši, tā, ka burtiski samala pretinieku jau cīņas pirmajos brīžos.

1605. gadā Musaši ieradās Hodzoinas klosterī, kas atradās galvaspilsētas dienvidu nomalē. Šā klostera mūki bija izslavināti kā lieliski karotāji un prasmīgi šķēpu cīņas meistari. Vairākums mūku bija slavenā Niteri sekta

meistara Hoina Ineja sekotāji. Lai stātos preti Mijamoto Musaši izaicinājumam, tika izraudzīts labākais Hoina Ineja mācekļis mūks Oku Hodzoinas, kas bija slavens ar to, ka pretinieki nespēja izsekot ar skatienu viņa šķēpa smailei, tik ātras bija viņa kustības. Arī stāsti par neskaitāmām mūku uzvarām divkaujās bija aizkaitinājuši Musaši, un viņš nolēma pieveikt šo izslavināto mūku. Lai uzsvērtu savu meistarību, Musaši uz cīņu tempļa laukumā ieradās nevis ar kaujas zobenu, bet gan ar koka zobenu (*bokken*), ko izmanto treniņos. Cīņas laikā Musaši divas reizes notrieca izveicīgo mūku gar zemi, ne reizi viņu netraumējot. Domājams, Musaši šajā gadījumā tā rīkojies, īpašu apsvērumu vadīts, proti — izrādot cieņu pret mūku kā svētu cilvēku.

Pēc šīs divkaujas Musaši palika klosterī, kur sāka apgūt dzen mācību un praktizēt meditāciju. Līdztekus Musaši apguva arī cīņas prasmi ar šķēpu, atzīstot, ka šis ierocis ir ļoti efektīvs divkaujā. Tieši Hodzoinas klosterī Mijamoto Musaši guva savu pirmo pieredzi dzenbudisma mistērijās.

Reiz, apceļojot Idzumu provinci, Musaši vērsās pie vietējā valdnieka Macudairas ar lūgumu atļaut viņam cīnīties ar valdnieka labāko samuraju, kurš bija izslavēts meistars, cīņā izmantojot garo zobenu. Saņēmis valdnieka piekrišanu cīņai, Musaši nolēma divkaujā izmantot savus iecienītos ieročus, proti — iso un garo jeb zobenu pāri. Tomēr arī uz šo cīņu Musaši ieradās ar abu zobenu koka imitācijām. Cīņu vērot bija atnācis arī pats valdnieks — šis bija goda jautājums, jo cīņā piedalījās viņa armijas spēcīgākais samurajs.

INTERESANTI

Ciņa beidzās ar Musaši uzvaru, kad viņš ar īsiem un spēcīgiem sitieniem bija sadragājis pretiniekam abas plaukstas un tas vairs nespēja savu ieroci paņemt rokās. Izbrīnīts par tik ātru divkaujas iznākumu, negaidīti kājās cēlās pats valdnieks, kurš arī tika uzskatīts par augstas klases zobenu ciņas meistarū. Musaši skaidri saprata, ka šādā ciņā nekādi nedrīkst pretinieku nogalināt vai pat ievainot, bet arī zaudēt nedrīkst. Ciņas sākumā Musaši ļāva pretiniekam noticēt, ka tas uzvar, taču, tiklīdz Macudaira veica uzbrūkošu kustību, Musaši izmantoja kādu no saviem iecienītākajiem paņēmieniem, un no spēcīgā sānu sitiena Macudairas zobens pārlūza uz pusēm, un valdniekam bija jāatzīst sakāve. Pēc šiem notikumiem Musaši uz kādu laiku aizkavējās Idzumo, mācot zobenu ciņas mākslu, taču mierīga dzīve viņam nebija pa prātam, jo gars alka pēc jauniem izaicinājumiem. Musaši atkal devās ceļā, un no šī brīža visa viņa dzīve bija pārpilna ar jauniem ceļojumiem un nemītīgām ciņām, kuras viņš pats meklēja, uz kurām izaicināja samurajus, izvēloties par pretiniekiem pašus slavenākos un spēcīgākos zobena meistarus.

Musaši neinteresēja sievietes un izklaides, viņu nesaistīja greznība un mierīga dzīve, visas viņa domas bija vērstas tikai uz savas kaujas meistarības izkopšanu. Viņš bija gatavs ciņai ar katru un arvien biežāk izmantoja savu koka, nevis kaujas zobenu. Turpmāk viņš nevienu pretinieku neatstāja dzīvu, bet nogalināja pat smagi ievainotos un pakritušos. Viņš sagrāva pretinieku morāli, salauza un «samina viņa garu ar kājām».

Musaši neņēma vērā svarīgākos nosacījumus, kas līdz šim valdīja kendžitsu — tradicionālās kaujas pozīcijas jeb stājas (*kamae*), kuras allaž samuraji ieņēma

ciņas sākumā. Musaši uzbruka uzreiz, skaļi klieodzot un satriecot pārsteigtos pretiniekus ātrāk par savu zobenu. «Balss ir dzīva būtne,» skaidroja Musaši, «balss demonstrē iekšējo spēku». Musaši izcēla trīs kliedziena tipus — «pirms, laikā un pēc», izstrādājot teoriju *sen no go kjo* jeb «balss pirms un pēc». Viņš sašķīroja kliedzienus pēc to ilguma, skaņas augstuma, dalīja tos uzbrūkošajos un māņu kliedzienos, uzsverot, ka pareizs kliedziens ir «kā zibens uzplaiksnījums naktī» un tas izsīt pretinieku no līdzsvara.

Neviens vairs neuzdrīkstējās iet uz divkauju ar šo divaino samuraju. Viņa viltīgais un skarba prāts nevienam pretiniekam nedeva ne mazāko cerību uzvarēt. Musaši neņēma sev mācekļus, bet ceļoja kopā ar kādu puisī, kuru viņš bija sastapis klīstošu vienatnē Devas provincē un pieņēmis par savu audzūdēlu. Musaši vairs neeksistēja «ciņas noteikumi», kā arī pārējās ierastās rituālās darbības, viņš tiecās tikai uz saplūšanu ar dabīgo esību, sasniedzot dzenbudisma ideālu — «dzīvot viegli kā lapiņa, kas atrāvusies no koka zara». Musaši rakstīja: «No šī brīža es dzīvoju, nesekojot nekādiem īpašiem noteikumiem. Apzinoties karotāja ceļu, es pilnveidojos visās mākslās un amatos, bet visur atsakos no skolotāju palīdzības.»

Viņam vairs nebija autoritāšu, viņš kritizēja visus, pierādot savu taisnību ar zobena cirtieniem. Musaši kritizēja kendžitsu skolas par to stingro rituālu un noteikumu ievērošanu, uzsverot, ka tās ir lietas, kuras traucē kaujā.

Pie Musaši vērsās vairāki valdnieki, aicinot atvērt kendžitsu skolu, bet viņš visiem atteica. Šai laikā viņu nomāca morāles un kareivja gara kritums sabiedrībā, karotāja ceļa neizpratne pašu samuraju rindās. Viņš asi kritizēja daudzas kendžitsu skolas, kuru skolotājus nodēvēja par «dejojājiem», kas cenšas vienīgi sapelnīt naudu, nevis iemācīt īstas kaujas prasmes.

1634. gadā Musaši nolēma apmesties Ogurjo pilsētiņā Kjusju salā un nodevās mākslai un rakstniecībai, pamišus nodarbojoties ar meditāciju un kaligrāfiju. Šai periodā viņš pieņēma Hosokavas dzimtas slavenā vietvalža Tjuri piedāvājumu un uzsāka vietējo samuraju apmācību. Taču šis periods nebija ilgs, jo

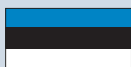
Musaši bija nobriedis pamest sabiedrisko dzīvi un kļūt par vientuļnieku.

1643. gadā Musaši devās uz augstkalnu alu, kur dziļā vientuļībā izkopa zobenu ciņas paņēmienus un gremdējās budistu meditācijās.

Kalnās viņam nāc apskaidrība, un viņš apzinās, ka pēc sevis ir jāatstāj izprastā dzīves ceļa būtība, tā ceļa, kuram viņš ir sekojis visu mūžu. Viņš saprot, ka jāpastāsta nākamajam paaudzēm par savu dzīvi, kurā viņš ir spējis apvienot sevī kareivi un viedo.

Desmitā mēneša desmitajā dienā, «tīģera stundā», starp pulksten trijiem un pieciem, savā iecienītākajā meditācijas laikā viņš saberž pulveri un veido tušu, iemērc tajā spalvu un raksta uz rīsa papīra pirmos hieroglifus: «Daudzu gadu laikā esmu kopis ciņas mākslu, ko nosaucu par «niten iči-rju» — divu debesu vienotības skolu. Un tieši tagad esmu nolēmis uzrakstīt savu pieredzi uz papīra. Pirmajās desmit dienās desmitā mēneša divdesmitajā gadā Kanei [1645. g.] esmu uzkāpis Ivato kalnā, Higo apkārtnē, uz Kjusju salas, lai lūgtos debesīm. Šeit vēlos lūgties un noslīgt ceļos Budas priekšā. Es, kareivis no Harimas provinces, Šinmens Musaši no Kami Fudživara no Gensins. Man ir sešdesmit gadi.» Tā skan Musaši ievadvārds viņa garīgajam mantojumam, kas kļuva par rokasgrāmatu vairāku paaudžu samurajiem. Viņš nosauca šo grāmatu «*Gorin no sjo*» («Piecu aplū grāmata»). Piecās grāmatas daļās izklāstīti pieci galvenie posmi cilvēka pilnveidošanā, ejot karotāja ceļu. «Ūdens grāmata» veltīta pieciem veidiem, kā satuvoties ar pretinieku. «Zemes grāmata» vēstī par karavīra uzvedības pamatiem. «Uguns grāmata» aprakstītas psiholoģiskās iedarbības metodes uz pretinieku un vides īpatnību izmantošana kaujas laikā. «Vēja grāmata» Musaši smalki izpēta dažādu kendžitsu skolu priekšrocības un trūkumus, vēstī, kā, izmantojot iči-rju skolas stratēģiju, uzveikt pretinieku. Pēdējā daļa ir izteikti filozofiska — «Tukšuma grāmata», kas veltīta noslēdzošajam un augstākajam posmam karavīra gara attīstībā, kad visas kaujas mākslas aizved pie dzenbudismā skaidrotā pasaules tukšuma apzināšanās. 16

Izmantoti materiāli no interneta vietnēm un Mijamoto Musaši «Piecu aplū grāmatas» krievu valodā (2. izd., Rostova pie Donas, 2007).

Bruņojuma iegādēm šogad tiks iztērēti vairāk nekā 100 miljoni eiro

Igaunijas aizsardzības ministrs ir akceptējis Aizsardzības spēku (AS) modernizācijas plānu 2014. gadam, kurā paredzēta jauna apbruņojuma, iekārtu un munīcijas iegāde. Šis iegāžu plāns izstrādāts, pamatojoties uz nacionālās aizsardzības attīstības plānu 2013. — 2022. gadam. Bruņojuma iegādēm šogad paredzēts iztērēt kopumā 111,5 miljonus eiro, kas ir 29% no visa aizsardzības budžeta šim gadam.

BTR «XA-188» medicīnas modifikācija (no Nīderlandes BS sastāva).

Igaunijas aizsardzības ministrs norādījis, ka, pateicoties aizsardzības izdevumu noturēšanai 2% apmērā no iekšzemes kopprodukta, ir iespējams trešdaļu militāro izdevumu atvēlēt tieši jauna apbruņojuma un iekārtu, tajā skaitā jaunu kājnieku kaujas mašīnu iegādēm. Šogad prāva daļa — 45 miljoni eiro — tiks novirzīta militāro iekārtu (sakar, naktsredzes, uguns vadības iekārtu u. tml.), kā arī ekipējuma un rezerves daļu iegādei AS rezerves vienību vajadzībām. Aptuveni 13 miljoni eiro tiks iztērēti formastērpiem, kā arī mācībām paredzētai munīcijai, prettanku raķešu un sprāgstvielām. «Kaitseliit» vienību vajadzībām šogad tiks iepirkta dažādas iekārtas par trim miljoniem eiro. 111 miljonu summā ietilpst arī ikgadējie maksājumi par līgumiem, kas paredz radiolokācijas stacijas «Ground Master 403», bruņutransportieru «XA-188» un navigācijas iekārtu piegādes. Atsevišķa militārā budžeta sadaļa — 14 miljoni eiro — paredzēta ierindā esošā smagā apbruņojuma, tehnikas un iekārtu apkopei un remontam 2014. gadā.

Militārajiem izlūkiem būs jauns kuģis

Marta vidū uz Norvēģijas ostu Tomrefjordeni no Rumānijas kuģubūves rūpnīcas tika atgādāts jauns izlūkošanas kuģa korpuss. Norvēģu kompānijai «Vard Langsten» saskaņā ar konkursa rezultātiem uzticēta jaunā kuģa aprikošana ar visu nepieciešamo aparāturu un izlūkošanai paredzētajām ierīcēm.

Norvēģijas Izlūkošanas dienesta (Norwegian Intelligence Service — NIS) vadītājs ģenerālleitnants Hjells Granhagens informēja, ka jaunā izlūkošanas kuģa iekļaušana Karalisko jūras spēku (KJS) sastāvā paredzēta 2016. gadā. Šis būs ceturtais izlūkošanas kuģis, kas kopš 1966. gada ir bijis KJS ierindā. Ģenerālis arī uzsvēra, ka jaunais kuģis būs viens no fundamentāliem instrumentiem, kurš turpmākajos 30 gados nodrošinās izlūkošanas uzdevumu veikšanu vistālākajos ziemeļu rajonos.

KJS izlūkošanas kuģis «Marjata».

2010. gada beigās NIS izsludināja konkursu par ierindā esošā izlūkošanas kuģa «Marjata» (ūdensizspazs — 7560, garums — 81,5 m) nomaiņu. Jaunā kuģa korpusa būve un aprikošana ar elektrotehniku izmaksās aptuveni 1,5 miljardus Norvēģijas kronu. Kuģis «Marjata» tika uzbūvēts 1992. gadā un iekļauts ierindā 1995. gadā. Galvenie izlūkošanas kuģa uzdevumi ir saistīti ar Hjirkenēsas un Vardes ostu rajoniem netālu no Krievijas robežas. Izlūkuģis galvenokārt seko līdzi Krievijas Bruņoto spēku aktivitātēm arktiskajā reģionā, taču no funkcionālā viedokļa «Marjata» var iekļauties ASV agrās brīdināšanas sistēmā par ballistisko raķešu uzbrukumu.

Jaunā kuģa garums ir 126 m, platums 23,5 m. Kuģis ir speciāli adaptēts ekspluatācijai Barenca jūras akvatorijā.

Modernizēti četri raķeškuteri

Šī gada 17. martā Somijas Jūras spēkos (JS) notika svinīga ceremonija par godu četriem fundamentāli modernizētu «Rauma» tipa raķeškuteru iekļaušanai atpakaļ ierindā. Modernizāciju veica somu kompānija «Patria», un līguma summa bija 70 miljoni eiro. Pēdējos četrus mēnešus Somijas JS veica modernizēto kuteru praktisko testēšanu, lai pārliecinātos, ka šis sarežģītais projekts ir izdevies un daudzie jauninājumi darbojas nevainojami. Visiem četriem kuteriem ir uzstādītas jaunas novērošanas

sistēmas, elektroniskās iekārtas un pašaizsardzības sistēmas «Rheinmetall MASS». Kuteri ir arī aprīkoti ar kaujas vadības sistēmām «Saab 9LV Mk.4», sonāriem «Simrad ST2400», radiolokācijas stacijām «Ericsson Sea Giraffe» un kaujas vadības radariem «9LV 225». Reizē ar sistēmu modernizāciju ir veikts arī kuģu korpusiem vajadzīgais remonts.

«Rauma» tipa raķeškuteri atrodas Somijas JS apbruņojumā kopš pagājušā gadsimta deviņdesmitajiem gadiem. Šo kuteru ūdensizspazs ir 248 t un maksimālais ātrums 34 mezgli. Kuteru apbruņojumā ir 12,7 mm kalibra lielgabali, kā arī pretgaisa aizsardzības raķetes «Mistral» un pretkuģu raķetes «RBS-15».

«Rauma» tipa raķeškuteris FNS «Porvoo».

Plānots atjaunot helikopteru parku

Līdz 2020. gadam Čehijas Bruņotie spēki iegādāsies 16 jaunus helikopterus, kuri aizstās patlaban ierindā esošos padomju ražojuma lidaparātus «Mi-24» un «Mi-35», kā arī poļu ražojuma «Sokol». Čehijas BS Ģenerālštāba priekšnieks ģenerālleitnants Petrs Pāvels precizēja, ka tiek izvērtēti seši jauno helikopteru modeļi, taču viņš nekonkrētizēja firmas. Pēc ģenerāļa teiktā, Čehu armija ir ieinteresēta pirkt daudzvērtīgus helikopterus, kuri var gan pārvietot karavīrus, gan piedalīties karadarbībā, gan evakuēt ievainotos. P. Pāvels tostarp norādījis, ka čehi neizskata iespēju pirkt lielu gabarītu helikopterus, piemēram, amerikāņu «Apache».

Polijas BS helikopters «Sokol».

Galīgais lēmums par helikopteru izvēli tiks publicēts šī gada vasarā.

Helikopterus «Mi-24», «Mi-35» un «Sokol» izņems no ierindas 2016. — 2018. gadā. Sākumā tika spriests par tehnikas modernizāciju, taču izrādījās, ka šis projekts izmaksās neracionāli dārgi, tāpēc nolēmts iegādāties jaunu tehniku.

Valdība atbalsta militāro iegāžu plānu 2014. gadam

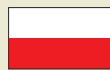
Šveices Bruņoto spēku kopējais finansējums apbruņojuma iegādēm 2014. gadā apstiprināts 770 miljonu Šveices franku apmērā. Šveices militārais resors publicējis informāciju, ka šogad tiks realizēti četri galvenie iegāžu projekti, kā arī plānots izslēgt no ierindas vairākus apbruņojuma un kara tehnikas tipus, kuru turpmākā ekspluatācija nav tehniski iespējama vai arī tā izmaksātu nesamērīgi dārgi. No ierindas paredzēts izslēgt visus iznīcinātājus «F-5 Tiger», bet nākamajos gados nolēmts atteikties no tankiem «Leopard-2» un novecojušām pašgājējartilērijas iekārtām «M-109».

«G300 CDI».

Šogad Šveice iegādāsies telekomunikācijas līdzekļus, tiltu sistēmas un jaunās paaudzes automobiļus ar paaugstinātiem personālsastāva aizsardzības rādītājiem. Iegādāsies arī šaušanas lāzertrenažieri, kas nodrošina 6x6 formulas bruņautomobiļu personāla apmācību maksimāli reālos apstākļos. Gandrīz 20 gadus ekspluatētie automobiļi «Steyr Daimler Puch 230 GE» tiks nomainīti ar kompānijas «Mercedes-Benz» 4x4 formulas paaugstinātas pārgājības automobiļiem «G300 CDI», kurus plānots izmantot cilvēku un dažādu iekārtu pārvadāšanai. «Mercedes-Benz» piedāvātais modelis uzvarēja Šveices konkursā, pārspējot divus citus konkurentus.

Jauno tiltiņņu uzdevums būs nodrošināt Šveices armijai šķēršļu pārvarešanu zem pretinieka uguns. Šie tiltiņņi tiks izmantoti arī civilās operācijās, atbalstot stihisko nelaimju seku likvidāciju.

Reanimēs vecos iznīcinātājus bumvedējus

Polijas Aizsardzības ministrija, izvērtējot kopējo izdevumu apjomu, pieņēmusi lēmumu vēl 10 gadus atstāt Gaisa spēku sastāvā iznīcinātājus bumvedējus «Su-22». Pērkot jaunu tehniku un ierēķinot atbilstošu pilotu apmācību, izmaksas būs daudz lielākas, nekā nodrošinot «Su-22» tehniskās apkopes, veicot atsevišķas modifikācijas un pagarinot lidaparātu ekspluatācijas resursu par 10 gadiem. Šo procedūru izies 12 vienvietīgie iznīcinātāji bumvedēji «Su-22M4» un seši divvietīgie «Su-22UM3K». Pateicoties šo lidmašīnu ekspluatācijas pagarināšanai, būs iespējams apmācīt desmitiem pilotu dažādu kaujas eskadru personāla komplektēšanai.

«Su-UM3K».

Ar «Su-22» piedalīšanos veiksmīgi tiek apmācīti arī speciālo spēku operatori un pretgaisa aizsardzības vienību karavīri, un šajos uzdevumos nav jāiesaista iznīcinātāji «F-16».

Pabeigts darbs pie jaunas triecienšautenes izstrādes

Nesen noslēdzies gandrīz piecu gadu projekts — nacionālā mērogā izstrādāta jauna triecienšaute «Mehmetcik». Projekts izmaksāja vairāk nekā divus miljonus dolāru, un šopavas notiek jaunā ieroča valsts izmēģinājumi. Drīzumā tiks pieņemts lēmums par šo ieroču sērijuveida ražošanas uzsākšanu. Pašlaik kompānijā MKE notiek pirmās eksperimentālās partijas — 200 jauno ieroču — ražošana.

«Mehmetcik» paredzēts nodot gan regulāro spēku, gan speciālo uzdevumu apakšvienību apbruņojumā. Bruņotajos spēkos līdz šim ekspluatē novecojušas firmas «Heckler & Koch» triecienšautenes (gandrīz 500 000) «G3». Pagaidām netiek publicēti plāni, cik ilgā laikā visas vecās triecienšautenes tiks aizstātas ar «Mehmetcik».

Jaunās triecienšautenes «Mehmetcik» ir tapušas uz vācu ieroču «HK416» bāzes. «Mehmetcik» masa ir 3,6 kg, kalibrs — 5,56 mm, aptverē — 30 patronas. Uz ieroča ir vairākas plāksnītes dažādu ierīču (piemēram, lāzermērķēkļa) stiprināšanai. Ieroča darbību var regulēt divos režīmos — kārtām vai savrupšāvieniem.

«Mehmetcik».

«HK416».

Ziņas sagatavoja kapteine Vizma Kaļčeva.

Foto — <http://commons.wikimedia.org>; www.defencetalk.com/; en.wikipedia.org/wiki/nato.int/multi/photos/1994; www.czechairspotters.com; www.mercedesclass.net; <http://silah-turk.blogcu.com>.

ASV gatavojas stratēgisko ieroču samazināšanai un vienlaikus modernizē kodolieroču arsenālus

«B-52H Stratofortress»
ar visu apbruņojumā paredzēto munīciju.

Aprīļa sākumā Pentagons publicējis stratēģiskā apbruņojuma samazināšanas plānu, kas paredz no kaujas dežūrām noņemt 50 starpkontinentālās ballistikās raķetes «Minuteman III». Pašlaik ASV rīcībā ir 450 raķešu šahtas trīs zonās — aviācijas bāzēs Malmstormā, Vorrenā un Mainotā.

Samazināšanas pasākumi tiks veikti sākot ar 2010. gadā ASV un Krievijas noslēgto līgumu *START III* par stratēģisko uzbrukuma ieroču optimizāciju. Palaišanas šahtas, no kurām izņems dežurējošās raķetes, turpinās funkcionēt. Pagaidām ASV Gaisa spēku vadība un Stratēģiskā pavēlniecība konsultējas, no kurām šahtām varētu izņemt raķetes un kādos termiņos to paveiks. Līgums *START III* nosaka tajā fiksēto prasību izpildi līdz 2018. gada februārim.

ASV Jūras spēki *START III* ietvaros plāno veikt izmaiņas uz katras no 14 stratēģiskajām kodolzemūdenēm («Ohio» tips). Katrā zemūdenē paredzēts konstruktīvi pārveidot četras raķešu šahtas, lai no tām nevarētu palaist ballistikās raķetes ar kodollādiņu. Turklāt no 40 zemūdeņu šahtām izņems visas raķetes «Trident II», atstājot šahtas tukšas.

ASV Gaisa spēki, izpildot *START III* prasības, veiks 30 bumbvedēju «B-52H Stratofortress» pārveidi, lai izslēgtu šos lidaparātus no stratēģiskā apbruņojuma. Modificētie bumbvedēji vairs nevarēs nest kodolieročus. Pēc šīm manipulācijām ASV apbruņojumā paliks vairs tikai 66 stratēģiskie bumbvedēji.

Krievija atbilstoši līgumam *START III* ir apņēmusies samazināt kodollādiņu arsenālu līdz 1550 vienībām, no kurām pastāvīgās kaujas dežūrās varēs atrasties 800 vienības. Tajā pašā laikā līdz 700 vienībām ir jāsamazina aktīvā ierindā esošo stratēģisko kodolieroču nesēju skaits (starpkontinentālās

ballistikās raķetes, uz zemūdenēm bāzētās ballistikās raķetes un stratēģiskie bumbvedēji).

Vienlaikus ar *START III* izpildes aktualitāti būtiski ir arī ASV publiskotie plāni 2014.—2023. gadā ieguldīt kopumā 355 miljardus dolāru apbruņojumā esošo kodolieroču un to nesēju, kā arī jauna kodolbruņojuma izstrādē. Pēc 2023. gada izdevumi šajā jomā vēl vairāk pieaugs, jo paredzēta veco kodolieroču nesēju un pašu kodolieroču nomaīņa ar jauniem.

Kā liecina Pentagona publiskotais plāns, tuvākajā desmitgadē kodolieroču nesējiem — ballistikajām raķetēm, stratēģiskajām zemūdenēm un bumbvedējiem — tiks iztērēti 136 miljardi dolāru. 105 miljardus dolāru tērēs kodolieročiem, kodollaboratorijām, kodolreaktoru uzturēšanai un jaunu būvei Jūras spēku kuģiem. 56 miljardi dolāru tiks novirzīti stratēģisko sakaru sistēmām un raķešu uzbrukuma brīdinājuma sistēmu vadībai. Gandrīz 59 miljardi dolāru atvēlēti dažādiem neparedzētiem izdevumiem. Šāda summa ir aprēķināta, analizējot iepriekšējo 10 gadu pieredzi par kodoltriādes uzturēšanas un attīstības izdevumu dinamiku. Kā atsevišķa izdevumu daļa (215 miljardi dolāru) turpmākajiem 10 gadiem ir kodolieroču uzglabāšanas infrastruktūras uzturēšana un būvniecība, bruņojuma kontroles un pretraķešu aizsardzības sistēmas attīstības pasākumi. Vērtējot tikai 2014. gada plānus, ASV nacionālās kodoltriādes uzturēšanā paredzēts investēt 23,1

miljardu dolāru, bet 20,8 miljardus dolāru — saistītajā infrastruktūrā un pretraķešu aizsardzībā.

Kopš 2011. gada ASV realizē kodolieroču modernizācijas programmu, kuras mērķis ir pagarināt ekspluatācijas resursus esošajiem kodolieročiem un to nesējiem. Tajā skaitā plānots modernizēt un unificēt kodolgalviņas «W78», pagarināt ekspluatācijas termiņu «W76» un veikt uzlabojumus aviācijas kodolbumbām «B61», padarot tās par koriģējamo munīciju un samazinot to jaudu līdz 50 kilotonnām. Līdztekus kodoltriādi «uzturošajiem» pasākumiem ASV veic arī jaunu kodolieroču nesēju projektēšanu paātrinātos tempos. ASV kompānija «General Dynamics Electric Boat» jau 2014. gadā pabeigs perspektīvās stratēģiskās kodolzemūdenes «SSBN-X Future Follow-on Submarine» projektēšanu, lai, sākot ar 2031. gadu, jaunās zemūdenes sāktu aizstāt Jūras spēku ierindā esošās «Ohio» klases zemūdenes. Patlaban lēš, ka «SSBN-X» klases zemūdenes varēs atrasties kaujas ierindā līdz pat 2085. gadam, turklāt jaunie kodolreaktori būs konstruēti tā, ka visā dzīves ciklā nebūs vajadzīga to pārlādēšana.

Projekta «SSBN-X Future Follow-on Submarine» ietvaros plānots uzbūvēt 12 jaunas zemūdenes, kuras aizstās pašlaik bruņojumā esošās 14 «Ohio» klases zemūdenes. Citas projekta detaļas netiek publicētas.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavojusi
kapteine Vizma Kalčeva.

Foto — <http://en.wikipedia.org>.

SSBN-X klases ārējā veidola koncepts.

MAIJS — militārās vēstures spoguļi

1920. gada **1. maijā** Satversmes sapulces sanāksšanas diena.

1920. gada **1. maijā** nodibināts 13. Tukuma kājnieku pulks.

1880. gada **2. maijā** dzimis ģenerālis Pēteris Radziņš — Armijas virspavēlnieka štāba priekšnieks (1919.—1920.), armijas komandieris (1924.—1928.), Lāčplēša Kara ordeņa II un III šķiras kavalieris.

1881. gada **2. maijā** dzimis ģenerālis Roberts Dambītis. 1918. gadā Latvijas apsardzības ministra biedrs, Armijas štāba priekšnieka palīgs (1935.—1939.). 1940. gadā Tautas valdības kara ministrs. 1941. gadā vāciešu arestēts, līdz kara beigām atradies Zaksenhauzenes nometnē. Pēc kara atgriezies Latvijā. Miris 1957. gadā.

1885. gada **2. maijā** dzimis ģenerālis Kārlis Pauls. Latvijas armijā no 1919. gada. Beidzis Latvijas Augstāko kara skolu. No 1930. gada Latvijas aizsargu priekšnieks. Aktīvi piedalījies 1934. gada 15. maija apvērsumā. Pēc padomju varas nodibināšanas arestēts (1940.), tiesāts un nošauts.

1990. gada **4. maijā** Latvijas Republikas neatkarības pasludināšanas diena.

1882. gada **6. maijā** dzimis Jānis Kurelis — strēlnieku komandieris. Par kaujām pie Mazās Juglas apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa III šķiru. Latvijas armijā no 1919. gada. No 1922. līdz 1940. gadam — tehniskās divīzijas komandieris. Latvijas Centrālās padomes militārās komitejas vadītājs. Saistīts ar militāro formējumu «Kurelieši» (1944.) un tā traģisko noslēgumu. Ģenerālis miris 1954. gada 5. decembrī ASV.

1881. gada **15. maijā** dzimis ģenerālis Alberts Brambats, viens no diviem ārstiem ģenerāļiem. Beidzis Tērbatas universitāti, Pirmā pasaules kara laikā kara ārsts. Latvijas armijā no 1919. gada kā Armijas sanitārās pārvaldes priekšnieka palīgs. No 1933. līdz 1940. gadam šīs pašas pārvaldes priekšnieks. Represēts 1941. gada 14. jūnijā, miris izsūtījumā 1942. gadā.

1934. gada **15. maijā** Latvijā likvidēta demokrātiska valsts iekārta.

1940. gada **15. maijā** stājās spēkā Latvijas likums par valsts aizsardzību.

1919. gada **22. maijā** atbrīvota Rīga.

1919. gada **26. maijā** atbrīvota Valmiera.

1921. gada **26. maijā** nodibināts Smagās artilērijas pulks.

1919. gada **29. maijā** nodibināts 6. Rīgas kājnieku pulks.

1919. gada **29. maijā** atbrīvotas Cēsis.

1919. gada **31. maijā** atbrīvota Gulbene.

Pēteris Radziņš

(1880—1930)

Dzimis 1880. gada 2. maijā Lugažu pagasta Jaunvīndedzēs. Mācījies vietējā pagasta skolā un Valkas apriņķa skolā. 1898. gadā kā savvaļnieks iestājās Krievijas armijas 112. kājnieku pulkā. Seko mācības Viļņas kara skolā, kuru viņš beidz ar 1. šķiru 1901. gadā. 24. kājnieku pulka sastāvā piedalās Krievu—japāņu karā. 1907. gadā iestājās Pēterpils Kara akadēmijā, kuru beidz ar 1. šķiru. Ir iegūta kapteiņa dienesta pakāpe. Dienests turpinās dažādās karaspēka daļās. 1915. gadā sasniegta pulkveža — leitnanta dienesta pakāpe. 1916. gadā Radziņš jau pilda 61. kājnieku divīzijas štāba priekšnieka vietas izpildītāja posteni. 1917. gadā piešķirta pulkveža dienesta pakāpe. Pēc cariskās Krievijas armijas sabrukuma dien Ukrainas armijā kā neatkarīgās Ukrainas karaspēka štāba priekšnieks. 1919. gada 26. oktobrī ierodas Latvijā un sāk dienestu Latvijas armijā kā virspavēlnieka štāba priekšnieks. Viņš ir viens no viszināmajiem militārajiem speciālistiem Latvijas armijas vēsturē. P. Radziņš sastādījis operatīvos plānus Bermonta sakāvei un Latgales atbrīvošanai. 1920. gada 13. oktobrī paaugstināts par ģenerāli. Daudzi no nopelniem, kas tiek pierakstīti tikai ģenerālim Jānim Balodim, īstenībā pienākas Pēterim Radziņam. Pēc kara ģenerālis no armijas atvaļinās un nodarbojas ar literāro darbību.

1924. gadā viņš atgriežas armijā kā armijas komandieris. 1928. gadā pēc paša vēlēšanas atbrīvots no armijas komandiera pienākumiem un iecelts par Kara akadēmisko kursu priekšnieku.

Par nopelniem Latvijas Atbrīvošanās cīņās apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa II un III šķiru un daudziem ārvalstu ordeniem. Viņam piešķirti arī cariskās Krievijas militārie apbalvojumi.

P. Radziņš savu dzīvi veltīja militārajai zinātnei gan praktiskā darbībā, gan teorijā. Viņa rakstu un grāmatu klāsts ir bagāts: «Taktika», «Kara vadonis», «Artilērijas daudzums un sastāvs», «Moderno kaujas līdzekļu iespāids uz kara vešanu», «Stratēģiskās problēmas pēc pasaules kara piedzīvojumiem», fundamentālais darbs «Latvijas atbrīvošanas karš», kā arī publikācijas izdevumos «Militāro rakstu krājums» un «Latvijas Kareivis». Darbojies arī kā loceklis Lāčplēša Kara ordeņu domē. Ģenerālis miris 1930. gada 7. oktobrī.

Sagatavojis **Gunārs Kušķis**.

DAILES TEĀTRIS

2014. GADA MAIJS

Lielā zāle

1. C. 18.00 OŅEGINS
2. P. 18.00 OŅEGINS
3. S. 15.00 ZIEDONIS.LĀCIS.SIEVIETES
18.00 ZIEDONIS.LĀCIS.SIEVIETES

4. Sv. 19.00 ŠEIPINGS
5. P. 19.00 ROMEO UN DŽULJETA Pedejo reizi!
6. O. 19.00 ROMEO UN DŽULJETA Vidusskolēniem, studentiem un pensionāriem - 50% atlaide!
7. T. 19.00 ŠEIPINGS

8. C. 19.00 ŠEIPINGS
9. P. 19.00 M.BUTTERFLY

10. S. 18.00 IZRAIDĪTIE
11. Sv. 13.00 IZRAIDĪTIE

12. P. 13.00 IZRAIDĪTIE
13. O. 13.00 IZRAIDĪTIE
14. T. 13.00 IZRAIDĪTIE
15. C. 13.00 IZRAIDĪTIE
16. P. 19.00 RIČARDS III Pirmizrāde!
17. S. 18.00 RIČARDS III 1. abonements
18. Sv. 18.00 IZRAIDĪTIE

19. P. 19.00 RIČARDS III 4. abonements
20. O. 19.00 RIČARDS III 2. abonements
21. T. 19.00 RIČARDS III 3. abonements
22. C. 19.00 RIČARDS III 4. abonements
23. P. 19.00 RIČARDS III 5. abonements
24. S. 18.00 RIČARDS III 6. abonements
25. Sv. 18.00 RIČARDS III 7. abonements
26. P. 19.00 RIČARDS III 8. abonements
27. O. 19.00 RIČARDS III 9. abonements
28. T. 19.00 RIČARDS III 10. abonements
29. C. 19.00 RIČARDS III 11. abonements
30. P. 19.00 FINITA LA COMEDIA!
31. S. 19.00 FINITA LA COMEDIA!

Mazā zāle

1. C. 13.00 PREILENĪTE
2. P. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
3. S. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE

4. Sv. 18.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
5. P. 19.00 SLAZDĀ
6. O. 19.00 PASAKA PAR VĒRDIŅU
7. T. 19.00 PASAKA PAR VĒRDIŅU

8. C. 19.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
9. P. 19.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE

10. S. 18.00 DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES
11. Sv. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE

12. P. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
13. O. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
14. T. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
15. C. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
16. P. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
17. S. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
18. Sv. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
18.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE

19. P. 19.00 TAS ĪSTAIS, TĀ ĪSTĀ
20. O. 19.00 VECPUIŠI UN VECMEITAS
21. T. 19.00 VECPUIŠI UN VECMEITAS
22. C. 19.00 VECPUIŠI UN VECMEITAS
23. P. 13.00 SŪNU CIEMAZĒNI
24. S. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
25. Sv. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE
26. P. 19.00 VECPUIŠI UN VECMEITAS
27. O. 19.00 VECPUIŠI UN VECMEITAS
28. T. 19.00 VECPUIŠI UN VECMEITAS
29. C. 13.00 SŪNU CIEMAZĒNI
30. P. 13.00 SŪNU CIEMAZĒNI
31. S. 18.00 APGLABĀJIET MANI ZEM GRĪDAS

PREILENĪTE

DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES

Kamerzāle

1. C. 18.00 NEPRĀTĪGĀ ZELDA
2. P. 18.00 NEPRĀTĪGĀ ZELDA
3. S. 18.00 ALJA PĒC JAUNSUDRABIŅA

4. Sv. 19.00 BIEDRE ZARIŅA
5. P. 19.00 BIEDRE ZARIŅA
6. O. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
7. T. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS

8. C. 16.00 PREZENTĀCIJA
9. P. 16.00 PREZENTĀCIJA
10. S. 19.00 PREZENTĀCIJA

11. Sv. 19.00 PIKASO SIEVIETES
12. P. 19.00 PIKASO SIEVIETES
13. O. 19.00 PIKASO SIEVIETES

14. T. 19.00 PIKASO SIEVIETES
15. C. 19.00 PIKASO SIEVIETES
16. P. 19.00 PIKASO SIEVIETES
17. S. 19.00 PIKASO SIEVIETES

18. Sv. 13.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
18.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ

19. P. 19.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
20. O. 19.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
21. T. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS
22. C. 19.00 MĪLAIS MELIS
23. P. 13.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
24. S. 13.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
25. Sv. 13.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
26. P. 19.00 PIKASO SIEVIETES
27. O. 19.00 PIKASO SIEVIETES
28. T. 19.00 PIKASO SIEVIETES
29. C. 14.00 PREZENTĀCIJA
30. P. 13.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
31. S. 18.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS

PREZENTĀCIJA

NAKTS VĒL NAV GALĀ

RIČARDS III

* Repertuārā iespējamas izmaiņas!

Kase: 10.00—19.00; Sv. 11.00—18.00
Informācija: 67294444, www.dailiesteatris.lv
www.bilesuparadize.lv

Dailies teātra pagraba telpās

04.05. plkst. 18.00 KAULI

06.05. plkst. 19.00 KAULI

N r . 4 | T Ē V I J A S S A R G S | A P R Ī L I S | 2 0 1 4

